

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi Könyvtár
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

A vármegyék.

Budapest, szeptember 26.

Vármegyei törvényhatóságaink legnagyobb része általános tisztújítás előtt áll. Szinte képtelenségnek tűnik föl ez a körülmény azok előtt, akik a régi vármegyei tisztújítási harcoknak valamikor szemtanúi, sőt részesei is voltak.

Micsoda nagy esemény volt régente a „restauráció”. Nem hetekkel, hónapokkal, de már évekkel előtte folyt a lázas készülődés. Mikor pedig bekövetkezett a nagy alkalom: kortesek lár-májától visszhangzott a vármegye; hegyen-völgyönfolyt a dárídó; valóságos kis háborúk zajlottak le a fehér és piros tollasok között. Virított a rózsabimbó, tulipán: hadakoztak: ki legyen az alispán? Hivogaton, csalogaton füstölögtek a régi udvarházak kéményei: sok illúzió s még több régi nemesi birtok párolgott el azokon a kéményeken keresztül.

Nem a hivatallal járó fizetésért, nem is a fizetéssel járó hivatalért folyt akkor a tülekedés, hanem a nagy tisztességért. Mert hiszen a legfőbb vármegyei tisztségek tulajdonképpen csak „nobile officium”-ok valának; amiknek betöltése nemhogy jövedelmet hozott volna, de nemcsak megszerzése, hanem fentartása is legtöbbször erőteljes felülmulási anyagi áldozatot igényelt.

Mikor az öreg Eördögöt (az Ábrányiak nagyapját) csak másod-alispánnak választotta meg nemes Zabolch-

vármegye, — holott ő első vicispán akart lenni s a restaurációra elköltött egy pár százezer forintot, — azzal utasította vissza a lelkisínyelt hivatalt:

— Még Isten se akarok lenni — második helyen.

Busan vágja most szemére darutollas süvegét a kiszolgált kortes, elgondolván magában: milyen más volt az élet hajdanában: a fokosnak fénykorában! Mert bizony ezek a „jó idők” csak a letűnt romantika elavult emlékei.

A mai vármegyei választások már többnyire csak a kenyérharc színezetével bíró kicsinyes torzsalkodások. A legtöbb vármegyében alig vet föl a közélet színterén valamelyes kis hullámmást a tisztújítás: maradnak a régiek; vagy ha nyugalomba-vonulás vagy menesztés okából megürül is egy-egy hivatal, jó előre megállapított sorrend szerint betöltik azt zajtalanul, úgy, amint következik. Alig-alig fordul elő valami előre nem gondolt meglepetés.

A választás súlypontja tulajdonképpen nem is a törvényhatósági bizottsági tagok elhatározásán, hanem a főispáni kijelölésen nyugszik.

Az a rendszer, amely a municipiumokat lassanként kifosztogatta az öngazgatásban rejlő legkiutóbb jogosítványoktól, a vármegyéket is jóformán besorozta a mindenkori kormányok engedelmessé szolgálatába.

Könyörtelen ostrom volt az, amit a letűnt szabadellvi rendszer a vármegyék autonómiája ellen intézett. Fokról-fokra

haladva, egymás után nyirbálta körül az öngazgatásban foglalt jogokat. Hála a függetlenségi és 48-as tábor hű kitartásának, a leggyilkosabb ostromot mégis sikerült visszaverni s a merev államossítást kimondó törvényjavaslatot, a gyász-emlékü „lex Szapáryáná”-t két csütörtököt mondott törvényszakaszra zsugorítani.

A vármegye ellen megindított halálos összeesküvés azonban még akkor sem ért véget: tovább folyt az irtás és rombolás kárhuzatos munkája; s a vármegyei számvevőségek és pénztárak állami kezelésbe vételével nyerte szomorú eredményü betetőzését.

Bizony kifosztogattak téged, rokkant öreg vitéz! Elszedgették rozsdás fringiódat, pénzes tarsolyodat, ócska pánczéldoból is le-letörtek egy-egy darabot, hogy védtelen légy ör-helyeden, mikor az alkotmány utolsó bástyái ellen intézik a halálos támadást.

És még így is, kirabolva, levetkőztetve fényes jelét tudtad adni a közelmúltban ellenálló képességednek. És ezen az ellenálláson szenvedett hajótörést az abszolutizmus vakmerő kísérlete.

Fényes tanulság volt ez mindnyájunk számára. Minket, a municipális önkormányzat rendíthetetlen hű harcosait megerősített abban a tudatunkban, hogy ezt az országot az alkotmányos, független államok sorában el se lehet képzelni önkormányzati testületeink jogainak fentartása és a demokratikus haladás igényeihez mért fejlesztése nélkül; a

Mab királyné.

Irta: Nógrádi László.

(Utánnovomás illus.)

I.

Az erdő elhagyottabb része gyönyörűen találkoztak. Többnyire csak ketten sétáltak erre, a fürdő többi vendége úgy látszik nem nagyon rajongott az erdő csendes magányáért. Később aztán ők ketten se a természet csendes magányáért, mint inkább azért jöttek, hogy találkozzanak egymással.

Ezek a találkozások csak épp annyiból álltak, hogy mikor egymás mellett elmentek, tekintetét váltottak. Mind melegebben néztek egymásra s egyszer aztán a férfi megszólította a nőt. Ettől kezdve együtt indultak sétálni, rendszerint az erdő csendes útjaira, be az árnyas völgyekbe, hol csak a forrás vize csacsogott s a hatalmas fasudarak teteje zsongott, sóhajtozott.

Itt szerettek bolyongani. Órák számra eljárta s úgy érezték, hogy a lelkek között rokonság van. Beszélgetésük mind bizalmasabbá vált. De hisz már akkor szerették egymást. A férfi a harminczas évek derekán, a nő is jóval túl a leányálmok idején. Mindketten szomorúak, mintha néhány évvel ezelő emléke ille lelkükön.

Közömbös dolgokról beszélgettek, mintha

gondosan kerülnének minden szót, amely elárulná, hogy szeretik egymást.

— Olyan szomorú, — mondta egy nap a férfi a nőnek.

És akkor szóltak először egymásról.

— Maga is, — felelt a nő.

— Ma különösen szomorú vagyok — beszélt a férfi. — Lásza Mab királyné, ugy-e megengedi, hogy így szólítsam, az én helyemben nem egy ember pedig örülne. Dehát az én lelkem, az én bolondosan érzékeny lelkem már csak ilyen.

Kicsit tovább mentek. Alkonyatra hajlott már a nap, ilyenkor csodásan ünnepies hangulattal tele az erdő. A rézsunt eső sugarak vörhenyegesre festik a fák sudarát. Meg-megzizdulnak a bokrok, mintha titkos szellemkezek ráznák meg. Surranó árnyakként madarak csapódnak el a fák között. Egy-egy harkály kopogása hallatszik, mintha koporsót szögeznének be.

— Ma, — mondta a férfi, — ma kegyetlen nap évfordulója van. Ne nevessem ki, ma halt meg az apám... Ugy-e csodálkozik az én tulajdonság érzékenykedésemen. Hisz ma már a fiak nem nagyon szokták meggyászolni az apák halálának évfordulóját. Lásza az én apám — — —

Elhallgatott a férfi s szomorú merengéssel nézett az erdőbe, hol már sötétes árnyak gomolyogtak a sűrű lombok között.

— Pazarló volt, — folytatta, mintha önmagához beszélne, — a családi vagyont felét eltékoztolta. De értem. A nő a férfi démona, vagy angyala. Neki démona volt... Egy rossz nő, a szeretője. Erre költött mindent s végre is, hogy nem is maradjon valami a családi vagyomból, agyonlőtte magát.

Lascán és szakadozva beszélt a férfi. Meg-megállt.

— Nem tudok másképp szabadulni a rossz szellemétől.

— A nő és mindig a nő, — szölt szomorúan Mab királyné. — Nem rettenetes ez, nyomunkban csak átok fakad.

— És áldás, — mondta a férfi s felemelte szemét a mellette lépegető nőre.

Az letűnt szemmel ment s mintha nem is vette volna észre a férfi pillantását, halkán, szinte suttogva mondta:

— Az atyjának is nő volt a démona, egy átkozott, — — — aki — — —

— Aki most új áldozatot keres, — szakította félbe a férfi.

— Gondolja — — — De úgy van biztosan, — tette hozzá hirtelen s hangjában nagy szomorúság rezgett.

Szóltanul mentek aztán a fürdő felé. Az éjszaka sötétsége betakarta már szárnyával az er-

mindenáron cenzuralizálni törekvő államférfiakat pedig visszariasztotta végzetes politikájuk tovább folytatásától, mert be kellett látniok, hogy a vármegyék önkormányzati jogainak elkobzása valóságos nemzeti öngyilkosság volna.

Pest, Abauj s több más vármegye örökre ragyogó példát tárt elénk az alkotmányvédők küzdelemben tanusított hősiesség kitarásával; s ha közelebről elemezzük a vármegyék ellenálló erejének okait, arra a meggyőződésre kell jutnunk, hogy csak ott volt és csakis ott lehetett hatályos a municzipiumok ereje, ahol a tisztikar és a törvényhatóság közönsége között elválatlanul erős és szilárd volt a szerves kapcsolat; ahol a tisztikar mögött ott állt, mint egy ember, az egész törvényhatóság teljes erkölcsi és anyagi támogatásával.

Nem lehet pálczát törni azok fölött a törvényhatóságok fölött, amelyeknek tisztikara a közönség közönsége következtében kénytelen volt a felülről jövő nyomás kényszere alatt meghajolni. S szerencsétlen és czélt tévesztett dolognak tartjuk a bünbakok keresését és méltatlan üldözését.

Nem tudjuk e pillanatban: hoz-e a közel jövő számunkra ugynevezett „alkotmánybiztosíték”-okat? Mi a legfőbb alkotmánybiztosítékot az önkormányzati szellem ápolásában s a törvényhatóság közönsége és annak tisztikara közötti legteljesebb harmóniában találjuk.

A törvény csak írott malaszt, ha nincs, aki annak szellemében cselekedjék. S még mindig van annyi jogfentartásunk félreccsavarni szándékolt törvényeinkben is, hogy a vármegye betöltheti alkotmányvédők hivatását, ha az önkormányzat szellemétől áthatott nép védi és magára nem hagyja választott tisztviselőit.

Ehhez azonban kétségtelenül szükséges két feltétel: hogy igazán a nép, az egész nép válaszson; és hogy azokat válaszssa, akik arra nem a nepotizmus jogán, hanem tehetségük, kötelességük, munkásságuk folytán méltán igényt is tarthatnak.

Az általános szavazati jog megalkotása megnyitja az öngazgatásban való részvételt az eddig kirekesztett milliók előtt is; s annak a tisztviselőnek, kit egy vármegye egész népének bizalma ültet székébe: szilárdabb és megingathatatlanabb lesz a hatalma a jogfosztásra irányuló ármányokkal szemben, mint annak a szegény boldogtalannak, kit csak a sógorság-komaság jóindulata juttat kegyelem-kenyér számba menő „szinekurá”-hoz.

Rázza le a vármegye az elavult rendiség utolsó ringy-rongyait magáról s régi erejét és hatalmát visszanyeri, mint új életre kelt Főnix — az igazi demokratikus önkormányzatban.

Mégis lesz kiegyezés?

— Előkészületek az újabb tárgyalásokra. —

Budapest, szeptember 25.

Egy hét múlva már folyniok kell ismét a magyar és az osztrák kormányok között az újabb tárgyalásoknak s ma még mindig azt hangoztatják az osztrák kormány szócsövei, hogy báró Beckék még nem határozták el, mikor jönnek Budapestre. Holnap azonban már minden valószínűség szerint világosabb lesz a helyzet. A kormány ugyanis holnap minisztertanácsot tart, amelyből valószínűleg megindul a budapesti tárgyalások idejének megállapítását célzó jegyzékváltás.

Kétségtelen, hogy a jövő hónap első napjaiban megtartják a tárgyalásokat, mert — mint már ismételt megirtuk — a kiegyezés meghírsülése esetében is szükséges, hogy a két kormány a viszonyosság fenntartása ügyében megállapodásra jusson. Erre a tárgyalásra tudvalevőleg erősen folynak az előkészületek mindkét részről. A kereskedelmi minisztériumban folytatott tanácskozásokat, amelyek jó része azokkal az intézkedésekkel függ össze, amelyeket arra az esetre tesz meg a magyar kormány, ha a kiegyezés megkötése nem sikerül, ma a pénzügyminisztériumban is megindították Wekerle Sándor miniszterelnök elnökiete alatt.

dőt, itt-ott csillant meg egy-egy szentjánosbogárka fénye a bokrok levelein. Meg-megreccsent egy-egy ág a falombok között.

— Hallja onnan a fürdőből a lármát, — mondta a férfi. — Azok között lehet sok, sok démon. Az én atyám is volt itt azzal a — — — Lássá, maga más.

— Én.

— Bocsnát a párhuzamért, de a gyűlölet elveszi az eszemet, azt hiszem, mikor arra gondolok. . . az apám gyilkosára. Megbocsát? A nő szótlánul nyujtotta kezét, pillanatra ott fedte a férfi kezében.

Másnap az erdőben egymaga bolyongott a férfi. Egy kis illatos levélkét szorongatott kezében. Mab királyné írta. Egy pár szó volt csak: „Családi ügyben hirtelen el kellett utaznom. Bucsú nélkül. Bocsnáson meg.” Sokszor elolvasta és nem tudott gyönyörködni az erdő szépségében. Csak azt a kis levélkét nézte. Nézte.

II.

„Édes Mab királyné! Mióta eiment, üres az erdő. Minden nap ott járok a csendes uttalanutakon. Nem az erdő kedvéért. . . Magát keresem. . . Magát látom. . . Pedig talán haragszik rám. Azt a párhuzamot röstellem. Hogy tehet-

tem ilyen meggondolatlan kijelentést. Maga és azok. . . Azok, kiknek nyomában átok fakad. . . Értsen meg. Senkinek nem tártam még fel egy a lelkemet, mint magának. Magának, édes Mab királyné. Az én szegény atyám már idősebb ember volt, kit a vér hirtelen hevülő idejei, mikor az a démonikus erő, hatalmába kerítette s megölt benne az embert. Lány volt, ugy tudom. Sohse láttam, azért gyűlöltem az arcát itt lebeg most is előttem. S ha rá gondolok. . . Nőgyűlölővé lettem, de mióta magát megismertem édes Mab királyné, kezdek hinni abban, hogy vannak tisztán nők, kiknek nyomában áldás fakad. A maga képe az édes anyámé mellett van lelkemben. Csak ketten vannak ott. S én tudom, hogy az én boldogult édes anyám tiszta lelke átöleli a maga tiszta lelkét s örül annak, hogy a fia megtalálta azt, aki őrző angyala lesz. . . Igen? Szabad így beszélnem. Megengedi édes Mab? Oly igazán egyedül vagyok s csak magára gondolok. Bocsnáson meg, ha merész voltam.”

„Édes Mab! Megszólítását viszonzom. Ott az erdőben olyan jó volt. Belesajdul a lelkem, ha erre gondolok. . . Ha magára édes Mab. Ott olyan jónak éreztem magam, . . . maga mellett. Dehogy haragszom én magára. Magamra haragszom, magam gyűlölöm. . . Édes Mab, a ma-

Új megoldási terv.

Ezek a tanácskozások azonban már egy új megoldási terv körül forognak. Wekerle Sándor új propeozíciókat dolgozott ki legutóbbi klopodiai pihenése alatt és most ezek fölött tanácskoznak a szakelődök. A kormánykörökben olyan nagy a bizodalom ezekhez a föltételekhez, hogy most még inkább reménykednek abban, hogy a legközelebbi időben sikerülni fog a kiegyezést létrehozni. Nem titkolják, hogy a differenciák mindkét kormány között a tetőponthoz értek és hogy a szilárdság, melylyel a két párt álláspontja mellett kitart, kizárja egy elfogadható kompromisszum-terv megvalósítását, azonban — a kormánykörök véleménye szerint — mégis kilátás van arra, hogy a felek megértik egymást. Szerintük a kiegyezési tárgyalások végleges megieneklését oly végzetes konzekvenciák kísérik, melyeket még bizonyos áldozatok árán is el kell háritani. A magyar kormány részéről tehát bizonyos hajlandóság mutatkozik arra, hogy az osztrákok közvetítő indítványának feleleten előbe menjenek. Még abban az esetben is, ha a magyar kvótát egy minimummal felis kellene emelni.

Kompromisszum készül.

A kormány ily irányu hajlandóságáról ad számat egy beavatott politikai személyiség, aki egy bécsi lapban oly kijelentéseket tett, melyek éles világitásban mutatják be a magyar kabinet kebelében uralkodó felfogást a kiegyezés helyzetéről. A nyilatkozat így hangzik:

— A Wekerle-kabinet tagjai nyilván remélik, hogy a két kormány egy újabb tárgyalása jobb fordulatot idézhet elő a kiegyezés jelenlegi helyzetébe. Az utóbbi napokban a kormány kebelében ismételt megbeszélések folytak, melyek mind a kiegyezési tárgyalások végleges megfeneklésének előrelátható eshetőségét tárgyalták. Ez eszmecserek alatt két lehetőség nyomult különösen az előtérbe: vagy a reciprocitás fenntartása 1917-ig vagy a kiegyezési provizórium kérdése a külföldi kereskedelmi szerződések lejártáig. Mind e megbeszélések odavezettek, hogy mindkét eshetőség csak nagyon nehezen valósítható meg. A mi a viszonyosság fenntartását illeti, ezt nem lehet csak egy egyszerűen, ugyszólván automatikusan — mint

ga lelke. . . Istenem, mit mondjak. Halálos ítéletem minden szava. Rettenetes a lelkiállapotom. Talán az utolsó gyilkos is tudja magát menteni önmaga előtt, de én nem. . . Maga tiszta és jó. . . későn ismertem meg. . . én már nem vagyok méltó magához. . . Nem tudom megszalni magát, mert szeretem. Engedje meg, hogy ez lehessen az én vezeklésem. . . mig élek. . . Felejtsem el, édes Mab. Felejtse el, hogy együtt járkáltunk ott az erdőben. Felejtsem el engem egészen. . . Mikor ezt kívánom, majd megszakad a szívem, de. . . Nem lehet másképp, édes, édes Mab. Szeretnék meghalni. . . Ha szeret, ne kívánja, hogy én az öné legyek. Keresse meg azt a nőt, aki méltó lesz a maga lelkéhez. Én. . . Nem, nem lehet. . . Nem vagyok méltó magához. . . Maradjon álom minden, minden Mab királynéről, édes, édes Mab. Maradjon csak álom, így. . . Igen így szeretni fogja Mab királynét. Mert lássa én. . . Nem tudok többet írni. . . Megértett. . . Mi nem lehetünk egymásé édes, édes Mab, soha, sohasem.”

Mohón bontotta fel s mikor végig olvasta megtörtén, zokogva borult a Mab királyné csöpp kuszabetűs levelére.

ezt tévesen többszörösen fölteszik — megvalósítani. Az ugynevezett Széll-féle formula 1899. évi 30. törvénycikkének értelmében az Ausztria és Magyarország között 1887. január 1-én kötött vám szerződés a jövő év kezdetével megszűnik. Magyarország tehát az 1908. év első napjával az önálló vámterület tényleges állapotába jut, de ezzel megszűnnek mindazok a megállapodások is, amelyek eddig a gazdasági viszonyt kölcsönösen szabályozták. És megszűnik a bankközösség is és az osztrák-magyar banknak fel kell számolni.

Ha tehát a reciprocitás kérdését törvényben nem szabályozzák, igen súlyos helyzet következhet be. A viszonyosság fenntartása azonban szintén új megállapodásokat kíván, mert a mostani állapot egyszerű meghosszabbítását egyik fél sem akarja. A kiegyezési provizórium létesítése azonban még nagyobb nehézségekkel jár.

Mindezekből az következik, hogy mindkét kormánynak nagy érdeke, hogy október havában megkösse a kiegyezést és hogy ez még ez évben parlamentáris elintézés nyerjen. Ugy vagyok értesülve, hogy a kompromisszum már készül, amelyet csak politikai szempontból titkolnak. A kiegyezés azonban meglesz, mert meg kell lennie.

A magyar politikus eme kijelentései tehát úgy tüntetik föl a dolgot, hogy mégis meglesz a kiegyezés, még a kvóta fölemelés árán is.

Kossuth, Apponyi, Justh a függetlenségi pártkörben.

A holnapi minisztertanács délelőtt tíz órakor lesz a miniszterelnöki palotában. Ezt megelőzőleg ma este Kossuth Ferenc és gróf Apponyi Albert miniszterek föllátogattak a függetlenségi pártkörbe, ahol hosszú ideig elbeszélgettek a párt tagjaival. Főnt volt a pártkörben Justh Gyula, a képviselőház elnöke is, aki ma jött föl birtokáról Budapestre és a nyári szünet megkezdése óta először kereste föl a párt körhelyiségét. A két miniszter előbb a házelnökkel folytatott beható eszmecsere, aztán pedig a többi képviselőkkel beszélgettek a politikai kérdésekről.

Az érdeklődés fő tárgya természetesen a kiegyezés ügye volt és ezzel kapcsolatban a párt tagjai élénken érdeklődtek az iránt, hogy a holnapi minisztertanács milyen állást fog elfoglalni a jövő hétre várható újabb kiegyezési tárgyalásokat illetően. A képviselők között különösen az a hír okozott izgalmat, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök újabb kibontakozási tervet készített és hogy a kormány köréből olyan hírek keltek ma szárnyra, hogy a kiegyezést még a kvótának valami csekély fölemelése árán is meg kell kötni.

Kossuth Ferenc is, gróf Apponyi Albert is kijelentették, hogy a múlt hét óta, amikor mindketten tájékoztatták a párt tagjait az ügyek állásáról, semmi újabb momentum nem merült föl. A kormány az osztrák kormány üzenetét várja, hogy megtudja mikor jönnek az osztrák miniszterek Budapestre. A tárgyalások forma szerint ott fognak folytatódni, ahol a múltkor Bécsben megszakadtak. Először tehát a tárgyalások célja a kiegyezés megkötése lesz és ekkor kell tisztázódnia annak, hogy a két kormány álláspontját lehet-e egymáshoz közelebb hozni. Ha az erre irányuló tárgyalások eredménytelenek maradnak, akkor kerülhet arra a sor, hogy megállapítsák, milyen körülmények között tartásuk fenn a reciprocitást. A kormány még mindig bizik abban, hogy ezt a kisegítő utat elkerülheti és hogy az osztrák kormány lehetővé fogja tenni a kiegyezés megkötését. Természetes, hogy ez csak a magyar érdekeknek legteljesebb megóvása mellett lehetséges és ha az osztrák kormány továbbra is fenntartja lehetetlen követeléseit és nem teljesíti a magyar kívánságokat, akkor mégis csak a viszonyosság fenntartására fog szorítkozni a kormány.

Justh Gyula, akit szintén élénken ostromoltak kérdésekkel, csak annyit mondott, hogy ő a kiegyezési tárgyalások tartalmát nem ismeri oly részletesen, hogy róla nyilatkozhatnék, de ezt nem is teheti, nehogy a kormány ténykedésének elébe vágjon, de reméli, hogy a kormány a magyar érdekeket meg fogja védelmezni és az

osztrákoknak a kvóta fölemelésére irányuló követelését vissza fogja utasítani.

Ezután az eszmecsere áttért a többi aktuális politikai kérdésekre. Beszéltek az október tizediki munkabeszüntetés kapcsán az általános választói jogról, majd az alkotmánybiztosítókról és az adóreformról, amelyekre vonatkozólag a miniszterek megnyugtató kijelentéseket tettek. Kilencz óráig időztek a miniszterek és a házelnök a képviselők között, akik élénk élénkezéssel bucsuztak el vezéreiktől.

Küzdelem az önálló jegybankért.

Amíg pedig a két kormány között folyik ez a játék, addig a nemzet kezdi megsokalni a huzavonát. Bars megye volt az első, amely ma fölemelte szavát és erőlesen követelte az önálló jegybank föllállítását. Ma tartotta ugyanis Aranyosmaróthon Bars megye őszi rendes közgyűlését Kazay József főispán elnöke alatt. A vármegye bizottsági tagjai nagy számmal jelentek meg a gyűlésen, miután köztudomásúvá lett, hogy a vármegye határozott állást akar foglalni az önálló magyar nemzeti jegybank mellett. Az erre vonatkozó indítványt Belcsák László lévai kir. közjegyző, a bars megyei függetlenségi párt egyik kimagasló tagja, továbbá dr. Koszák Béla, dr. Kersék János ügyvédek és más megyebizottsági tagok adták be. A benyújtott indítvány a következőleg szól:

Mondja ki a törvényhatóság, hogy az önálló magyar jegybank felállítását közgazdasági életünk fejlődésére elengedhetlen követelménynek tekinti. — Ez okból a jelenlegi közös jegybank szabádmánának meghosszabbítását feltétlenül elutasítandónak tartja és bizik a kormányban, hogy a nemzeti bank felállítása által a nemzet ezen fontos kívánságát valósággal érvényesíteni fogja.

Mondja ki a törvényhatóság, hogy ez ügyben felir az országgyűléshez és a társ-törvényhatóságokhoz hasonló felirások elküldése czéljából megkeresi.

A javaslat indokolása többek közt a következőket tartalmazza: Nem képzelünk akár kicsiny, akár nagy önálló államot. — Magyarország kivételével, — amely önálló nemzeti bankra be nem rendezkedett volna. Nálunk az önálló magyar jegybank felállítása nemcsak politikai okokból indokolt, hanem gazdasági szempontból is egyenesen életszükséget képez. Politikai szempontból az önálló jegybank kidomborítja állami önállóságunkat, gazdasági szempontból pedig biztosítja a gazdasági élet, az ipar és kereskedelem fejlődését. A mai válságos pénzügyi viszonyokból szomorúan látjuk, hogy egy idegenben székelő, idegen érdekeket szolgáló és támogató közös jegybank a hitelnyújtásnak csupán egyszerű megszorításával válságos helyzetet állíthat elő. A nemzeti bank hivatása nem a haszonszerzés, hanem a hitelélet, a hitelügyek feltétlen kielégítése. Az állam önállóságának és gazdasági függetlenségének egyik legfontosabb alapköve az önálló nemzeti jegybank, ezért, — de azért is, hogy a folyamatban levő kiegyezési tárgyalásokon nehéz munkát végző nemzeti kormányunknak érdekeink megóvásában támogatására legyünk, kérjük indítványunk elfogadását.

Az indítványt a mai közgyűlésen Belcsák László indokolta meg, a közgyűlés tagjainak élénk helyeslése között. Az indítványt a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

Az I. ker. függetlenségi és 48-as kör szeptember 25-iki választmányi ülésében az 1899. évi XXXVII. t.-cz. alapján, mely Magyarországnak önálló jegybank felállítására iránti jogát újból biztosítja és a ma fennálló Osztrák-Magyar Bank szabádmánát a vámközösségnek ki nem mondása esetén a folyó 1907. év végén önmagától megszűntnek nyilvánítja, tekintve továbbá azokat a jogtalan támadásokat is, amelyeket újabb időben Magyarországnak eme kétségtelen joga és gazdasági önállósága ellen osztrák részről intéztek, közlekedésével elhatározta:

1. az önálló magyar nemzeti bank felállítását Magyarország e részbeli kétségtelen törvényes jogának érvényre juttatása végett erőlyes akaratnyilvánításra szólíttassék fel az összes hazafias polgárság egy a fővárosban, mint az egész országban.

2. A fővárosi függetlenségi és 48-as partok és

körök kerületkörü szövetsége elnöke kéressék fel e mozgalomnak sürgős szervezésére, vezetésére és terjesztésére a fővárosban és az egész országban és különösen a törvényhatóságok utján is.

Budapest, szeptember 26.

Désy államtitkár mandátuma. A képviselőház nyári szünete alatt tudvalevőleg Gernyeszegen időközi választásnál Désy Zoltánt, a pénzügyminisztérium adminisztratív államtitkárját, képviselővé választották meg. Désy államtitkár ugyanis — mint ismeretes — azért pályázott a mandátumért, mert az alkotmánybiztosítók dolga miatt vissza akart térni a politikai küzdőterre, a képviselőházba. Október tizedikén ül össze a képviselőház, amelynek egyik legelső ülésén Justh Gyula elnök be fogja jelenteni Désy Zoltán megválasztását, akinek azután harmincz napon belül vagy a mandátumról, vagy pedig az adminisztratív államtitkári állásáról le kell mondania. Désy Zoltán most arra a kérdésre, hogy mitevő lesz, így felelt:

— Arról biztosítottak, hogy a kormány az alkotmánygaranciákról tervezett törvényjavaslatot tényleg a parlament elé viszi. Ezzel elcsik az az ok, amely miatt mandátumot kerestem, s az a szándékom, hogy megmaradjak állásomban, a miniszteriumban.

Gernyeszegen tehát új választás lesz. Désy nyilatkozata pedig megnyugtathatja a kétkedőket abban, hogy gróf Andrássy Gyula belügyminiszter meg fogja oldani azokat a feladatokot, amelyeket magára vállalt.

A czimerkérdés megoldása. A „Zeit“ jelenté, hogy Bécsben az őszi folyamán a közjogi kérdések egynemelyike is tanácskozás tárgya lesz illetékes körökben. Így többek között a czimerkérdést akarják megoldani a magyar államiság kidomborításával oly módon, hogy az eddig használatban volt u. n. közös czimer helyett kettős czimert alkalmaznak mindenütt. A czimerkérdés még ma is ugyanabban az állapotban van, mint ahogyan azt V. Ferdinánd király korában 1836-ban szabályozták. Akkor három czimert állapítottak meg, az u. n. nagy, közép és kis czimert. Mindegyikben csak alkaterész gyanánt szerepel a magyar czimer s a tervbe vett szabályozásnak éppen az a célja, hogy ezt a Magyarországra nézve sértő törvényellenes állapotot megszüntesse.

Justh Gyula Budapesten. Justh Gyula, a képviselőház elnöke, Budapesten járt ma és elvégezte hivatalos teendőit a Házban. Vasárnap Szegeden lesz Justh, hogy a képviselőházat az Erzsébet-szobor leleplezésén képviselje.

Küldöttség Kossuth Ferencnél. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert ma délelőtt népes küldöttség kereste föl a kereskedelmi minisztériumban. Keller István orsz. képviselő és gróf Szápáry István vezetésével. A küldöttség, amelyben résztvevők Albertirsa, Czeglédberczel, Tápiószentmárton, Tápióbicske, Pánd, Pilis, Nyáregyháza és Pusztavacs községek, azzal a panasszal fordult a miniszterhez, hogy Albertirsa állomáson a gyorsvonatok megállását beszüntették, ami gazdaságilag nagyon érzékenyen érinti Albertirsát és a szomszédos községeket. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter szívesen fogadta a küldöttséget és megígérte, hogy az ügyet jóakarattal fogja tanulmányozni.

AZ EGYETÉRTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 18—25. szám.

Politikai hangulatok.

I. A legnagyobb előzékenység.

Azt izenik Bécsből, hogy ha a kiegyezési tanácskozásokat folytatják, a tárgyalások csak akkor lehetnek eredményesek, hogy ha a magyar kormány a legnagyobb előzékenységet fogja tanusítani az osztrák kormány iránt.

Az üzenet világosnak látszik. Mégsem egészen világos. Mit értenek kedves szövetségeseink előzékenység alatt általában, nagy előzékenység alatt részleteiben és legnagyobb előzékenység alatt különösen? Előzékenység alatt körülbelül azt értik, hogy a magyar kormány ne akadályozza a kiegyezés létesítését. Tehát a jelenlegi helyzetben legyen kedves a magyar kormány és fogadjon el mindent, amit az osztrák proponál. Nem kerülhet nagy megerőltetésébe, ha olyan kiegyezési feltételeket akceptál, amelyek rosszabbak, ránk nézve hátrányosabbak, mint a Széll-Körber-féle megállapodások. Hisz csak előzékenységről van szó. Az előzékeny ember pl. egy hölgy kedvéért képes herbateát inni konyak helyett és kész levágnia a szakállát, ha úgy akarja. Báró Beckék ezt nem követelik a magyar kormánytól, ihatnak Wekerléék amit tesznek, járhatnak szakállasan avagy borotváltan, amilyen a guszpusuk, csak éppen hagyják rá az osztrákokra, hogy ők csinálják a kiegyezést úgy, amint ők akarják. Miért ne tehessék, hogy egy kis örömet szerezzenek maguknak, hogy elmondhassák: Ausztria diktál és Magyarország előzékenyen engedelmeskedik.

Vegyék tekintetbe, hogy igen sok kiváló, kiválóbb és legkiválóbb férfiú rendkívül nagy elismeréssel fog majd szólni a magyar kormányról s minden hozzátartozójáról, parlamentjéről és pártjairól, különösen a függetlenségi pártról is. A kiváló férfiak egész sorozata: osztrák miniszterek, közös miniszterek, elegáns bécsi diplomaták azt fogják mondani: Ez a nemzeti magyar kormány nem is olyan veszedelmes és nem olyan ártalmas, mint ahogy gondoltuk. Ez nem mohó, nem kapzsi, nem irigy. Ez a nemzeti magyar kormány nem mohó és nem kapzsi, mert hisz, ime nem változtatja meg a régi politikát, mely Ausztria és Magyarország közt azt az egyezményt honosította meg, hogy ami a tied, az az enyém s ami az enyém, ahhoz neked semmi közöd. Ahogy fufanggal, ügyességgel, az udvar befolyásának érvényesítésével, szóval politikával, negyven év óta minden kiegyezésnél megsarczolhattuk Magyarországot, úgy tehetjük most is, mert ez a kormány nem mohó és nem kapzsi, nem akarja visszaszerezni, amit elvettünk és nem akarja megakadályozni, hogy továbbra is aképpen rendezzük a dolgokat, mint eddig. És nem irigy ez a kormány, nem irigyli a mi sikerünket, nem szegül ellenünk, amikor mi oly eredményt akarunk elérni, melylyel a magyarellenes osztrák körök előtt dicsőséget aratunk. Ez egy derék, kedves, előzékeny magyar kormány: hoch! hoch! hoch! S a pártjai, oh a pártjai is igen kedvesek.

Tévedés volt hinni, hogy például a függetlenségi párt az önállóságot akarja és hogy a kiegyezésnek ellensége. A függetlenségi pártból civilizált, művelt, kormánytámogató párt lett, s ha a kormánya előzékeny, ő is az. Civilizált párt, nem agitál, nem lármázik, nem ordít. Mária Teréziának a magyarjai se voltak különbek, mint Ausztriával szemben a függetlenségi magyarok. Azok azt mondták, életünket és vérünket a királyunkért, Mária Teréziáért. Ezek így tesznek: Életünket és vérünket Ausztriáért és báró Beckéért! A többi pártok hasonlóan dicsőretre méltók, ámbár nem ily nagy mértékben mert a többiek az ugynevezett hatvanhetes alap

folytán némi tekintetben behódolásra kötelezettek.

S a közös miniszterek és a külfölddel érintkező diplomaták szintén elhalmoznak dicsőretekkel és gondoskodnak jó hírveünk megörökítéséről, hírül vivén a külhatalmaknak, hogy Magyarország most sem tagadja meg az áldozatkészséget és boldogan adja át javait Ausztriának, hogy a monarchia iránt ugyanazon vélemény maradjon ami volt, nevezetesen, hogy Ausztria jelenti a hatalmat s Magyarország ennek a gyarmata. Sőt maguk a főhercegek is meg lesznek elégedve. Továbbra is támogathatják az osztrák ipari és kereskedelmi vállalatokat, nem kell félniök, hogy tőkájük az osztrák vállalatokban kevesebb hasznot fog hozni, nem kell félniök, hogy Magyarország nem marad meg azutánra is jól fizető, vásárló piacnak. Többet mondunk: maga az uralkodó, a császár, a király, ahogy akariátok, szintén örömet fogja kifejezni. S ha valakiknek, akár egyeseknek, akár többeknek, sőt minél több, annál jobb, az előzékenységet cserébe a hála látható jeleire volna szükségük, az uralkodó szívesen ad kitüntetést, címet, rangot, ordót, amennyit teszik. S ha úgy kell, a király hajlandó eljönni Budapestre is, hű magyarjai közé és adni udvari ebédeket, ehetnek-ihatnak asztalánál a legkucuzabbak is, annyit a mennyi beléjük fér, be is rughatnak, megtömlhetik mentéjük zsebeit czukorral, a király kegyes lesz és nem haragszik meg érte, mert a király nagyon szereti a magyarokat, ha a magyarok előzékenyek. És megtartja a király ezt a kormányt az emberi kor legvégső határáig és eldicsekszik vele, sőt magának Fejérvárnak is azt fogja mondani: Te öreg szolgám, nekem engedelmes katonám voltál, de ezek a Wekerléék ügyesebbek, többet tudnak csinálni.

Ime az örömök mily szép perspektívája nyílik meg ama feltevésével, hogy a magyar kormány előzékenységet fog tanusítani.

A nagyobb előzékenység aztán kicsi dolog. Éppen csak bele kell egyezni a kvóta felemelésébe, egy kevésbé dolgozni kell, hogy ne barbároskodjanak ama műveletlen legények, akik azt hiszik, hogy bűn lenne nagyobb terhet rakni a lakosságra, mint amennyit megbir és hogy ne firkáljanak a téntanyalók. Aztán nem kell követelőzni aféle örültségekkel, mint az önálló bank és olyan butasággal, mint az értékpapírok egyenjogosítása, a mi valósággal megalázná Ausztriát, mert megrendülne ama hit, hogy pénzügyekben is Ausztria dirigál. És nem kell emlegetni azt a hülye annabergi csatlakozást. Gondolják meg, hogy régebbi miniszter is dolgozott ily követeléssel s az nem méltó egy nemzeti kormányhoz, hogy a megbuktatott korszak minisztereit utánozza.

No ugy-e, hogy a nagyobb előzékenységgel is tisztába jöhetünk, s a legnagyobb előzékenység az már igazán bagatell. Szóra se érdemes. Csak annyi, hogy az így meghatározott állapot ne legyen bizonyos terminussal megszüntethető, ne kelljen minduntalan ismét tíz év múlva veszekedni, hanem maradjon így továbbra is, hosszabbodjék meg önmagától, amíg él magyar, áll Buda és amíg a haza oly szerencsés, hogy Habsburgot tisztelhet a trónon.

A jelszó: a legnagyobb előzékenység.

A felelet azonban mégis más lehet. Ha a közönséget, az ország lakosságát, melynek bérére megy az alku, megkérdeznék, körülbelül a következő feleletet adná:

Tanusítsa a magyar kormány a legnagyobb előzékenységet az osztrák kormány iránt, ha az Budapestre jön. Menjen a magyar kormány testületileg a pálvaudvarhoz az osztrák fogadá-

sára. Vigye magával a katonabandát és fujassa vele a Gotterhaltét. Vigyen fekete-sárga zászlót és hajtsa meg azt a szalónkocsi ablaka előtt. Fáklyásmenetet is rendezhet. Szerződtesen fehérruhás leányokat, akik bokrétaikat nyujtsanak át. Mindenik osztrák miniszternek a cipőjét egy magyar miniszter pucolja ki. A szállodában mosdóvizet államtitkárok adjanak, törülközőt miniszteri tanácsosok. Rendezzenek nekik külön előadásokat az orfeumok szeparéiban. Boda főkapitány függesse föl itt tartózkodásuk idejére és rájuk vonatkozólag az erkölcsrendészeti szabályokat. A merre elhaladnak, mindenütt virág, szőnyeg legyen előttük. A legdrágább pezsgő legyen az italuk, a legpuhább derékaj a fekvőhelyük, bajadérok ringassák álomba és angyalok ébresszék fel. Mindent ami a legnagyobb előzékenység fogalmában képzelhető adhat a magyar kormány az osztrák kormánynak. Csak, csakis, csak éppen a kiegyezésben nem szabad engednie, hogy az osztrák kormány álláspontja győzedelmeskedjék. Csak, csakis a magyar érdekeket kell megoltalmazni és elősegíteni. Mert ezek nem egyeseknek a tulajdonai s a leghiresebb magyar vendégszeretet sem terjedhet odáig, hogy a legnagyobb előzékenységgel elpusztítsák az országot.

* * *

II. Izgatás és stréberség.

Egy pár román nemzetiségi agitátornak az élete folyását, a pályáját ismerjük. Közte a Russu Sirianu Jánosét is. Nem mindenik indul arrafelé, ahová megérkezik. Nem mindegyik tűzi feladatául, hogy magyar hazája ellen izgatással keresse és találja meg érvényesülését. Van olyan, aki tanulmányai közben arra gondol, hogy hű polgára lesz az országnak, becsületesen munkálkodó ember és hogy eképpen fog előrehaladni. De a törekvés és a stréberség közel vannak egymáshoz és a törekvés átváltozhatik stréberséggé. A román ifju az egyetemen már látja, hogy becsvágyának kielégítése nehezebben sikerülhet úgy, mint a többinek. És ekkor körülnéz. Nem is kell nagyon kutatnia, példák vannak előtte és az ördög leselkedik rá, hogy megszerezze. A román ifju az agitátorok segítségét találja meg. És megtalálja azt a segítséget, mely Romániával, a román királlyal köti össze a törekvéseket. Megtalálja itthon a román izgatók működésének sémáját, a román egyleteket, a román lakosságu kerületeket és a román pénzüzeteket. Nyílt és titkos stipendiumok vannak. Egy-egy összejövetelre, mulatságra izenetek, de pénzek is érkeznek. A román nemzetiségi izgatók táborában vezérkar van. Dus jövedelmű férfiak, akik Romániával és a romániai politikai vezérekkel összeköttetést tartanak fenn.

És eképpen a stréber előtt megnyílik ama pálya, melyen a mi ellenségünké válik és melylyel inkább Romániában akar tekintélyt és ismert nevet szerezni, mint idehaza, ahol viszont éppen ezért gyűlöletet szerez. De azt is tudja, hogy minél inkább gyűlölik Magyarországon, annál biztosabb, hogy Romániában tárt karokkal fogadják. Belenevelődik abba a rendszerbe, mely a magyar államiság elleni akciókból táplálkozik. Ha írni akar cikket, könyvet, Romániában kap pénzt és kiadót, de a cikkeknek és a könyvnek magyarellenesnek kell lennie. Ha birtokot akar szerezni, a román pénzüzetek segítik hozzá. Jövedelmeit a román alapokból fenntartott intézmények által gyarapíthatja. Kerületet tőlük kap és támogatást tőlük szerezhet, de e támogatásban is lényeges fontosságu, hogy miképpen tudott elismerést szerezni mint magyarellenes agitátor a külföldön, különösen Romániában.

Nem új dolgok ezek. Új csak annyi, hogy a nemzetiségi agitációk legyőzésére nem azok ellen kell csupán megmozdulni, akik már az izgalmat stréber vágyaik kielégítésére és vagyonszerzésre felhasználhatták és akik már elérték az elérhetőt. De lentebb kell kezdeni. Főiskoláinkban kell arra törekedni, hogy a nemzetiségiekhez tartozó ifjak elszigeteltesse a hazaellenes befolyásoktól. Sőt mindenekelőtt az egyetemen a magyar nyelv tudása dolgában sem ártana egy kis utánjárás. Mert Magyarországon lehetséges olyan állapot is, hogy magyar honosok az egyetemre jutnak anélkül, hogy nem tudnak kellőképpen magyarul. Tessék csak utána nézni egy kicsit. És aztán a társadalmi téren kell megtenni minden lehetőt. Az egyetemi körök ne idegenítsék el maguktól a nemzetiségi ifjakat, hanem törekedjenek inkább megnyerni őket. Hazafias ünnepeleknél juttassák őket szerepléshez. Összejövetellek, mulatságaik alkalmával gondoljanak rá, hogy ők is ott lehessenek. A rendezőségek összeállításánál ne zárják ki őket, ellenben keressék meg.

Meglátják akkor, hogy az ifjú szereplési vágy és stréberség kielégítése mennyit von el közülük attól, hogy nemzetellenes izgatókká váljanak. Valószínű, hogy nem lesznek belőlük kitűnő képességű emberek. De viszont legalább nem válnak agitátorokká

Külpolitikai tanácskozások Bécsben.

Budapest, szeptember 26.

Az a körülmény, hogy Károly román király Isvolszkival egy időben érkezett Bécsbe, arra a föltevére adott alkalmat, hogy ez a találkozás nem pusztán véletlen műve. Károly király Luzernben értesült Isvolszki bécsi látogatásáról és a bukaresti orosz követség utján tudatta Isvolszkival, hogy Bécsbe utazik. E ténynek már kifejezést adtunk tegnapi számunkban, mert a román király még a tegnapi nap fogadta báró Aehrenthal és Isvolszkit. E fogadtatás alkalmával Károly király bizonyára hosszasan fejtegette Románia álláspontját Macedóniára nézve. Macedóniában ugyanis nagy számban vannak az ugynevezett kuczoláhok, kik rendkívül sokat szenvedtek a bolgár és görög bandáktól. Románia a fajrokonok révén szintén érdekelt van Macedóniában s a megismétlődött mészárlások alkalmával többször fordult panaszszal az entente-hatalmakhoz. Most, hogy Ausztria-Magyarország és Oroszország külügyminiszterei közös megállapodásra akarnak jutni, összeegyeztetve a desioi találkozón történt olasz megállapodásokkal, Románia panaszait is meghallgatni kívánják.

Ezenkívül — mint ahogy diplomáciai körökből kiszivárgott — szó volt Romániának Görögországgal való konfliktusáról és a macedóniai igazságsügyi reformtervezetről is.

Károly király nagy szimpátiával fogadta az entente hatalmak reformtervezetét. Az ő nézete szerint, mely felel a román kormány nézetét, a műrzségi egyezmény alkalmas arra, hogy Macedóniában a rendet helyre állítsa. Románia kívánsága az, hogy a reformtervezet keresztülvitelénél különös tekintettel legyenek fajrokonokra, a kuczoláhokra. Mert rendes és ellenőrzés alatt álló törvények alkalmasak lesznek nemcsak az általános jólét előmozdítására, hanem a macedóniai keresztény népfajok békés együttlétének biztosítására is.

Károly király ez alkalommal hangsúlyozta a két miniszter előtt azt is, hogy bár a mostani kormánya mérsékelt magatartást tanúsít Görögországgal szemben, mégsem hajlandó a kuczoláh kérdésben bárminemű engedményre. Már többször hirdették, hogy Románia és Görögország kibékülése küszöbön áll; de hogy ez eddig még nem vált valóra, az csakis arra a körülményre vezethető vissza, hogy Görögország még mindig nem hajlandó azokat az akadályokat elhárítani, amelyek a kuczoláh iskolák és egyház fejlődésének útjában állanak. Előszörban az ökumeniai patriarcha az, aki Macedóniában a román nemzetiségnek nagy nehézségeket okoz. A román kormány a hatalmak

érdekének tartja, hogy a patriarcha merev magatartását megtörje. A hatalmak ezzel nagyon előmozdítanak a nyugalom helyreállítását Macedóniában. Románia kész bármikor a békejobbot nyújtani Görögországnak, de csakis reális alapokon.

A román király kívánságát a két miniszter bizonyára méltányolni fogja és a lehetőségig belevonják tanácskozásuk anyagába.

A két külügyminiszter különben a tegnapi rendkívül szíves jellegű tanácskozást folytatni fogja. Isvolszki külügyminiszter Wladimir nagyherceg érkezésére való tekintettel meghosszabbítja bécsi tartózkodását.

Nem érdektelen felemlíteni, hogy Isvolszki külügyminiszter kedden este Karlsbadban, közvetlen elutazása előtt, Trolle svéd külügyminiszterrel találkozott. A svéd külügyminiszter, aki Berlinben tartózkodik, előtte való nap értesítette Isvolszkit, hogy szeretne vele találkozni. Isvolszki kijelentette, hogy a legnagyobb örömmel teljesítene a miniszter kívánságát, ha bécsi utazása előtt keresné fel. Trolle miniszter erre kedden Karlsbadba utazott, ahova délután négy órakor érkezett meg. Tanácskozása Isvolszkival fél óra hosszat tartott, mely után az orosz külügyminiszter Bécsbe utazott. Trolle miniszter csak másnap utazott Berlinbe.

Mit jelent ez: drágaság?

☉

Persze, ha valamelyik családapa elé tennék ezt a kérdést, ő rövidesen formulálna meg a választ.

— Drágaság — mondaná — ha a jövedelmemből nem tudom fedezni a kiadásaimat. Amíg „kijöttem” és félre is tudtam tenni: ha éppen nem is volt olcsó világ, de drágaság nem volt. Most azonban, hogy száll, szökik, repül föl mindennek az ára: drágaság van.

Hát ez kissé tág meghatározás és azután meg tulságos egyéni szempontból vizsgálja a problémát. Miért „drága” valamely áru? Mitől függ az áru értéke? A közgazdák erre azt válaszolják, hogy az áru értéke annak a munkaerőnek a mennyiségétől függ, mely az áru előállításához szükséges. Minél több munkaerőt kell valamely áru előállítására fordítani, annál „drágább”; minél kevesebbet, annál „olcsóbb”.

Természetes, hogy az áru árának meghatározásánál nemcsak ez az egyetlen tényező veendő tekintetbe. Míg a termelőtől a fogyasztóhoz kerül, a kereslet és kínálat jól megtépzazza az értékét. Mégis, általánosságban igaz, hogy az áru értékének nagyságát a beléje elraktározott munkaerő szabja meg.

No most már tudjuk azt, hogy a gépek és szerszámok tökéletesítésével mindig nagyobb mennyiségben és mindig kevesebb munkaerő felhasználásával vagyunk képesek az árukat előállítani. Egy öltő ruha (a szövetet is ideértve) előállításához száz esztendővel ezelőtt husz munkás egy napi erejére volt szükség. (Ez csak példa, amely lehetséges, hogy a valóságot távolról sem közelíti meg.) Ma husz munkás egy nap alatt husz öltő ruhát is képes csinálni. (Persze, ez ismét csak feltevés.)

Természetesen, a ruhának ilyen arányban olcsóbbnak is kell lennie: — miután ma a munkások díjazása ugyanolyan, mint száz esztendővel ezelőtt volt, akkor is annyi volt a béruk (a nagy többségnek), hogy éppen megélhettek belőle; ma is éppen annyi.

Világos tehát, ha ma minden „olcsóbb”, mint száz esztendővel ezelőtt volt. Erre a rettenetes paradoxszorra felszisszen minden jóra való keresztény ember. Hogy lehet azt mondani, hogy ma olcsóbb a tej, kenyér, hus, ruha, mint ezelőtt? És nyomban száz

példával czáfolják meg ezt az állítást. Mind-egyik emlékszik az öregapja elbeszélésére, mely arról szól, hogyan vett ő fiatal korában három garasért egy font must, három kiló kenyeret és ráadásul egy harisnyakötőt. Ezek azonban elfelejtik, hogy nemcsak a ruha lett „olcsóbb”, hanem a pénz is. (No erre meg éppen a káromkodásra nyílik minden ajak.) Pedig úgy van.

Különösen az utolsó tíz esztendőben az arany termelhetése nagyon megnövekedett. Egyrészt új aranymezőket fedeztek fel, másrészt pedig — és ez az lényegesebb — a gépek segélyével soha nem remélt sárga masszákat aknáznak ki. Olyan érczetek, melyeket eldobtak azelőtt, mert nem volt érdemes kifejtetni belőlük az aranyat (miután kevesebbet ért a nyert arany a reá fordított munkaerő értékénél), most gondosan megőriznek és az instrumentumok segélyével kivesszik belőlük a „démont”. A statisztikusok azt mondják, hogy az utolsó tíz esztendőben nyolczvanöt százalékkal emelkedett az aranytermelés produktivitása. Nyolczvanöt százalékkal! Szédítő arány ez! Ennek a nemes ércnek tehát ilyen arányban „olcsóbbnak” kell lennie s ennek következtében a pénz is „olcsóbb”.

De viszont, ha az arany értéke csökken; csökken a vásárló ereje is. Ha száz esztendővel ezelőtt egy pár csizmáért egy gramm aranyat kellett adni, ma (amikor, mondjuk, az arany értéke felényire szállt le) ugyanazért a csizmáért (feltéve, hogy a csizma értéke nem változott) két gramm aranyat kell adni — vagyis a csizma „megdrágult”.

A teória alkalmazásának itt még nincs vége. A teoretikusok még tovább képesek füzni és tövéről-hegyére bebizonyítják, hogy tulajdonképpen minden olcsóbb lett. Arra pedig, hogy mi az a drágaság, azt felelik, hogy ilyesmire nem is lehet beszélni: — a mint hogy Sziciliában nem lehet hidegről beszélni, hanem legfeljebb minusz-melegről.

Persze mi, kik a hátunkon érezzük a gyakorlat ostorát, nem valamelyik tisztelt fogadjuk ezt a kijelentést, hogy nincsen drágaság. Valamint nagyot nézne a harmincz fokos hidegben didergő ember, ha azt mondanák neki:

— Ugyan kérem, ne jajgasson, hiszen nincs is hideg; önnek melege van!

KÜLFÖLD.

Változások a német kormányban. Althofot, a közoktatásügyi miniszterium igazgatóját, miután az urak háza tagjává és koronaszindikussá kinevezték, fölmentették eddigi állásától. Az Althof által kezelt ügyek Wewer államtitkár és Naumann és Schmidt titkos tanácsosok között fognak fölcsatolni. Ezzel egyidejűleg Naumann titkos tanácsost a miniszterium igazgatójává nevezték ki.

Vilmos császár és az angol flotta. A csatornai flotta parancsot kapott, hogy az Északi-tengeren tartandó októberi flotta-gyakorlatok után, amelyen a csatornai flotta, az Atlanti-tengeri és a partvédő flotta fognak résztvenni, Vilmos császár üdvözlésére Spithheadban egyesüljön. E helyen 14 páncéloshajó, 6 czirkáló, valamint 24 odarendelt torpedóuzó fog Percy Scott ellentengernagy vezérlete alatt egyesíteni.

A marokkói helyzet. A spanyol minisztertanács a marokkói rendőrség szervezésének kérdésével foglalkozott és elhatározta, hogy a „Pelayo” páncélos azonnal Tangerba indítja, hogy rendelkezésére álljon az ottani spanyol konzulnak, ha szükség esetén Rabatba kell utaznia. Kazablankai hírek szerint azon törzsek, a melyek Drude tábornokkal békétárgyalásokat folytattak, két órai tanácskozás után alávetet-

ték magukat; a többi négy törzs, melyek még nem hódoltak meg, a legmakacsabbak közé tartozik. Azon nyolcz tusz, a melyet az alávett törzsek rendelkezésre bocsátani ígértek, ideérkezett a Dar El Maghzenben fognak őriztetni. A kazablankai vásár a csapatok partraszállítása óta tegnap volt első ízben ismét megtartható. A vásárra nagyszámu szarvasmarhát és juhot hajtottak fel. Egy Sidi Mumen felé küldött felderítő osztály védelmezte a tengerpart felé vezető utat, a melyen a vásárra induló marokóiak haladtak. A francia fővezérhez négy újabb törzs, valamint Ulad Hariz törzs küldötték követeket a békefeltételek megbeszélése czéljából. Abdul Aziz szultán azon kívánságát nyilvánította, hogy Rabatban Regnaulttal tárgyalni óhajt. Szinte bizonyos, hogy Regnault a francia kormánytól nyert utasítások után követni fogja a szultán meghívását.

A hágai békekonferencia. Marschall báró német nagykövet kijelentette egy interjú alkalmával, hogy Németország azért nem csatlakozott a kötelező békebíróóság létesítésére vonatkozó javaslatához, mert nem tartja azt sem komolynak, sem keresztülvihetőnek. Németország csupán oly államokkal kíván békebíró-sági szerződésbe lépni, amelyekkel közös érdekei és hagyományai vannak.

A szent házasság révében.

— Toselli ur és Toselliné asszony. —

Budapest, szeptember 26.

Hányt-vetett és viharos pár esztendő múltán, tehát ismét a szent házasság révébe került a szászok volt királyasszonya. Előbb egy koronát hajtott el magától, beerte az egyszerű Montignoso grófnő czímmel, hogy szabaduljon meg a szent házasság nyűgétől. Most pedig még a grófnő czímet is elveti, csak hogy újra fölvehesse Hymen — ugynevezett — rózsalánczát. Ha kevés idő mulik, nem találja-e majd ezt a lánczot ismét súlyosnak és feszélyezőnek a küllönös és változóvalony izlésű nő, ki tudná előre megmondani? Valaminthogy az is bátran kérdés tárgya lehetne, hogy a grófnő, aki már felséges asszony korában is olyan bájos határozottsággal, morált és sápitózó nyárspolgári erkölcsöt megvető bátorsággal gázolt keresztül minden konvenczió, mi szükségét érezte most egyszerre annak, hogy legujabb frigyét szíve vonzalmán kívül a törvényes szokás is szentesítse? Eddig a szokatlan és törvénytelen kedvelése karakterizálta szerelmi izlését. Vajon megváltozott-e ez az izlés, vagy a grófnő a változatosság kedvéért ezuttal kivételül erősíti a szabályt? Mondják, hogy Toselli ur maga szabadkozott a nagy megtiszteltetés ellen, ami az ő részéről belátásra és némi józan óvatosságra vall, de lehet hogy ő is, az érdekelt és mi is, a kaján kárörvendők, csalatkozni fogunk, mert az egyszerű zongoramester hitvesi jogai nagyobb tiszteletben tartatnak majd, mint elődjéé, a koronás királyé. Ilyen tréfákban néha kedvét találja az élet.

A romantikus és felette megható történetről, az igaz szerelem diadaláról s az erkölcs győzelméről újabb tudósításaink ezek:

Az ifjú pár utra kél.

Montignoso grófnő, immár Toselliné, tegnap este kilencz órakor a Charingeros pályaudvarról férje kíséretében elutazott Londonból. A házaspár utazásának első czélpontja Olaszország, hol Pia Monica hercegnő anyja bizalmas barátnőjénél biztos helyen van. A pályaudvaron bucsuzóul megjelent az esküvői szertartás három tanúja: William Lequeux novellairó, Witt ügyvéd és neje. Toselliné sötét utazóruhát hordott. Ugy ő, mint férje, nagyon jókedvűek voltak és tréfálkoztak barátjaikkal, akik őket a pályaudvarra kikísérték. Még közvetlenül a vonat elindulása előtt is folyton új ismerősök érkeztek a pályaudvarra, hogy az elutazó házaspárt üdvözöljék.

Montignoso grófnő, mielőtt elutazott Firenzéből, kivette pénzét az ottani bankból és felmondta lakását.

Toselli és felesége Angliában fognak letelepedni.

Hogy milyen sebtiben és titokzatosan történt a londoni esküvő, arra nézve jellemző, hogy mikor a Norfolk-hotelben a hírlapírók tudakozódtak Montignoso grófnőről, a fogadótulajdonos elképedve mondta, hogy mit gondolnak az urak: majd az ő szerény hoteljében fog megszállni az egykori trónörökösnek!

— Tudakozódnak a Buckingham-palastban vagy a Bridge-hotelben. Koronás vendégek ot szoktak megszállni.

Párisból jövő távirat szerint a Toselli-pár néhány óráig ott tartózkodott. Két amerikai impresszárió és több könyvkiadó Toselli barátai révén ajánlatokat tettek Tosellinek, hogy hangverseny-körutramenjen, feleségének pedig, hogy írja meg emlékiratait.

A Neuesten Nachrichten arról értesül, hogy a Toselli-pár szombaton fog Firenzébe érkezni.

Montignoso grófnő Londonból azt írta egy livornói arisztokrata barátnőjének, hogy nemsokára visszatér Firenzébe férjének, Toselli 25 éves zongoratanárnak oldalán.

Viszont az is igaz, hogy Toselliné felmondta firenzei nyaralóját és arra kérte volt házigazdáját, hogy egy ideig őrizze néhány böröndjét.

Meglátni és megszeretni . . .

Pia Monica hercegnő legutóbbi nevelőnője, Güntherné, aki most Drezdában lakik, beszéli, hogy a grófnő viszonya Tosellivel másfél év előtt kezdődött, még pedig romantikus körülmények között. Egy éjszaka betörök jártak a grófnő firenzei villájában, fellármázták a cselédséget és a környéket. Toselli, aki arra ment, szintén üldözöbe fogta a betörőket. A grófnő akkor látta először a zongoramester tenoristát s így kezdődött a regény.

Toselliné egy beszélgetésnek a során, melyet az esküvői lakomán Lequeux novellistával folytatott, kiöntötte keserűségét a szász udvarral szemben és elmondta, hogy milyen állápontra szándékozik a jövőben az udvarral szemben helyezkedni:

— A király — így kezdte a grófnő, — sohasem fogja tőlem megkapni Pia Monica hercegnőt. Amikor elhatároztam, hogy újból férjhez megyek, nem törődtem azokkal az anyagi veszteségekkel, amelyek engem ebből az alkaiomból kifolyólag érintettek. Tudom, hogy a szász király nemcsak a részemre kivetett éviáradékot fogja tőlem megvonni, de el is fog követni mindent, ami csak tőle kitélik, hogy gyermekemet tőlem elragadják. De nem fogja tőlem megkapni.

Ezeknél a szavaknál Toselli megjegyezte:

„Megigértém nőmnek, hogy a kis hercegnőt meg fogom védelmezni és úgy fogom szeretni, mintha csak a tulajdon gyermekem volna.”

Toselliné erre így folytatta:

— Sohasem gondoltam arra, hogy gyermekem-től megváljak, bárha a szász udvar részéről ismételve tettek nekem erre czélzó, anyagilag nagyon előnyös ajánlatokat. Kedvenczem biztos helyen van egy családnál, melyben teljesen megbízok és minden nap táviratban értesítenek arról, hogy kis lányom mit csinál. Évi jövedelmem elvesztése semmi sem ahhoz a szerelemhez képest, amelynek immár birtokába jutottam a német és olasz sajtóban a legpiszkosabb támadásoknak voltam kitéve; ezek a támadások egy ép foltot sem akartak rajtam hagyni. Védtelemül, elhagyva állottam ezekkel az üldözésekkel szemben, melyeknek a forrását nem nehéz eltalálni, de most szerető férjem van, aki a jövőben meg fog védelmezni. Megismerkedésünk első percztől kezdve megszerettük egymást és elhatároztuk, hogy bármi történék is, házasságra lépünk egymással. Nagy akadályokat gördítettek az utunkba, de valamennyit áthágtuk és most a törvény előtt férj és feleség vagyunk. Fogalma sincs róla se Önnek, se az egész nyilvánosságnak — folytatta a grófnő, amikor multjára fordult a társalgás, — hogy mi mindent kellett nekem a legutolsó években a szász udvar részéről elszenvedni. Ot esztendőn át folyton ígérgette nekem az udvar, hogy gyermekeimet viszontláthatom. De mi történt! Megengedték ugyan, hogy két legidősebb fiammal találkozhassam Münchenben és másfél óra hosszáig velük együtt lehessék, de csak udvari hivatalnokok és lakájok jelenlétében. Amikor pedig azt kérdeztem, hogy mikor láthatom viszont a leányaimat, azt felelték, hogy az udvari orvos nem tanácsolja ezt a dolgot, mert attól fél, hogy a fiatal leányok egészségét a viszontlátással járó izgalmak megtámadhatnák.

Végül Toselliné megzafolta azokat a híreket, melyek a Pia Monica hercegnőért fizetett nevelési költségekre vonatkozólag forgalomba kerültek.

— A drezdai közönség azt hitte, mondotta Toselliné, hogy én ezen a czímen évi 30,000 márkát

kapok. Ez ugyan messze jár a valóságtól. Tényleg havonként 250 márkát adtak nekem a kis hercegnő neveltetési költségeire és utoljára még ezt a nevetéséges összeget is 200 márkára szállították le, azért, mert nem akartam megengedni, hogy a gyermek mellé egy udvari nevelőnőt rendeljenek ki. De mindez már elmúlt. A király tulajdonképpen nem is akarja a kis hercegnőt és nem is fogja megkapni. Én most egyszerűen Toselliné asszony vagyok és mint ilyen, az a szándékom, hogy boldog legyek.

Tervek a jövőre.]

Enrico Toselli olasz zongoraművész magas területű fiatal ember, arca jellegzetes olasz típust mutat. A házaspáron, amikor egymás mellett állanak, valami nagyon meg se látszik a nagy korkülönbség. Toselli haja göndör és fekete. Bajuszát Vilmos császáréhoz hasonló módon viseli. Egyebekben pedig arca simára van borotválva. Atyja tiszt volt az olasz hadseregben és nyugdíjaztatása után nyelvelceze adásával foglalkozott.

Maga Enrico Toselli lelkes zenész. Első hangversenyét már mint 9 éves gyermek adta. Egy ízben már föllépett a londoni kristály-palotában, Montreauxban, Nizzában, Párisban, Aix le Bainsben, Bolognában és más helyeken hangversenyezett. Többek között amerikai köruton is volt. Mint 10 éves gyermek írta meg első dalszerzeményét és most egy nagy opera tervén dolgozik, melyhez Gabrielle d'Annunzio fogja a librettót megírni.

A jelenlegi Toselliné abban a szent meggyőződésben él, hogy férjére, Enrico Tosellire nagy művészi karriér vár.

— Az én Enricom — mondotta a grófnő — nagy virtuóz. Attól a percztől fogva, amikor először hallottam egy firenzei hangversenyteremben játszani, tudtam, hogy a neje leszek.

Toselliné Londonban férjével nemrég felkeresett több impresszáriót és hangversenyügynököt és immár teljesen bizonyos, hogy Tosellit legközelebb nagyobb hangversenyköruttra fogják szerződtetni. Toselliné persze férjét mindenhova el fogja kísérni. Az első hangversenyt valószínűleg már legőzelebb Londonban tartják meg.

Mit szól az udvar?

A drezdai udvar már tegnap reggel táviratof kapott Londonból, azzal az értesítéssel, hogy Montignoso grófnő ott házasságra lépett Enrico Toselli olasz tenoristával. Metsch miniszter azonnal értesítette a királyt, aki, mint mondják, a hirt, harag és boszúság nélkül fogadta és csak annak a kívánságának adott kifejezést, hogy most már egyszermindenkorra legyen vége a kinos afférnek. A miniszter egyidejűleg beszámolt a királynak azokról az intézkedésekről, melyeket Monica hercegnő visszaszerzése végett tett és átvette a királytól a Londonba küldendő meghatalmazottaknak adandó utasításokat. A király őszinte vágya, hogy Signora Toselli azt a nyugtalan életet, melyet eddig folytatott, adja fel, és új helyzetében békében éljen. Szemtanuk azt állítják, hogy a király nagyon meghatottnak látszott, amikor volt feleségének újbóli férjhezmenetelét neki hírül hozták. A király állítólag azt mondta, hogy a grófnő jövőjét amennyire csak lehet, biztosítani kell. A szász udvar bizonyos tekintetben meg is van elégedve a grófnő házasságával, mert abban a reményben ringatózik az udvar, hogy az affér ezek után teljesen eltűnik a nyilvánosság szinteréről és a szász udvar a vele járó kinos incidensektől a jövőben meg lesz kímélve. A regény legutolsó fejezete Monica hercegnőnek a szász udvar részére leendő átadása lesz.

A Drezdener Neuesten Nachrichten jelenti, hogy Ottó igazságügyminisztert és Metsch államminisztert tegnap a királyhoz hívták. A király hosszasan tanácskozott minisztereivel. A tanácskozás tárgya kétségtelenül Montignoso grófnő házassága volt. A király a házasság első hírét a londoni német nagykövetségről kapta.

Kiszivárgott a király környezetéből, hogy amikor az uralkodó megtudta egykori nejeének férjhezmenetelét, rendkívül izgatottság fogta el és első kívánsága az volt, hogy az udvar biztosítsa a grófnő anyagi megélhetését. Az udvar most már azonnal vissza fogja követelni Pia Monica hercegnőt, de egyébként semmiféle lépést nem tesz a grófnő ellen.

A drezdai hivatalos lapok ma a következő gyongéd felhívást közlik:

Sürgösen kívánatos, hogy a közvélemény nyugdíjék meg a Montignoso grófnő sorsában és várja be, milyen lépéseket fog tenni az udvar ebben az ügyben. Kívánatos, hogy a közönség legyen kiméletes a király irányában s ne hánytorgassa föl azokat az érzelmeket, amelyek a királyt e napokban eltöltik. Joga van követelni ezt a kiméletet minden egyszerű polgárnak, mennyivel inkább nem szabad tehát a királytól megtagadni, hogy személyes érzelmeit tiszteletben tartsák.

A Dresdner Wacht közli, hogy a rendőrigazgatóság tegnap a postán több táviratot kobozott el, melyekben a grófnét barátai és tisztelői az esküvő alkalmából dühöztették.

Beszélik, hogy mikor a szász király megtudta egykori nejeének új házasságkötését, azt mondta környezetének: *Imádkozzuk érte!*

A drezdai kormány holnap ismét minisztertanácsot fog tartani a grófnő ügyében. Hír szerint az apanázt nem fogják tőle megtagadni, de elveszik Pia Monica hercegnőt és egyszerűségekre megtiltják a grófnőnek, hogy gyermekeit valaha is láthassa.

Tosellinét azt mondta londoni ismerőseinek, hogy el van rá készülve és nem törődik vele, ha a szász udvar meg is fosztja apanászával, férje meg fogja keresni hangversenyeken, ami megélhetésükhöz szükséges.

Pia Monicát visszakövetelik.

A szász minisztertanács elhatározta, hogy *Monica hercegnőt visszaköveteli és már el is küldtek több udvart hivatalnokot Firenzébe, hogy a hercegnőt elhozzák.*

A Leipziger Tagblattnak jelenti Drezdából:

A Flórenzbe küldött szász titkosrendőrök nem tudtak Pia Monica hercegnő nyomára akadni. A flórenzi rendőrség megtagadott minden támogatást, noha a szász titkosrendőrök a bíróság segítségét kérték ki. A római német követség eddig még semmiféle megbízást nem kapott a szász udvar részéről.

Lipcei lapok írják, hogy a drezdai udvar képviselői Florenzben fognak tárgyalni a grófnővel és aztán egyenesen Drezdába viszik Pia Monica hercegnőt.

A házasságkötés újabb részletei.

Az anyakönyvvezető előtt Toselli így mondta be nevét, korát és foglalkozását:

Enrico Toselli, zenetanár Firenzéből, 24 éves, atyja nyelvemester ugyancsak Firenzében.

A menyasszony így:

Marie Antoinette Louise Montignoso grófnő, osztrák főhercegnő, Frigyes Ágost egykori szász trónörökös elvált neje, 37 éves.

Montignoso grófnő az anyakönyvvezető előtt igen helyesen és joggal mondta be így a nevét.

Montignoso grófnő, vagyis Tosellinét ugyanis még most is tagja az osztrák császári háznak, nem mint fivére, Wölfling Lipót, aki megszűnt főherceg lenni. Tosellinét nem vesztette el osztrák főhercegnői rangját.

Az a házasság, amelyet tegnap kötött a grófnő, sem Ausztriában, sem Németországban nem érvényes. Ausztriában azért nem, mert az egykori szász trónörökösnek katolikus volt, amikor Frigyes Ágost trónörökös neje lett, az osztrák polgári törvénykönyv értelmében pedig, ha el is váltak a házastársak, egyik a másik életében nem köthet új házasságot. A német birodalomban elvált katolikus házastársak érvényes házasságot köthetnek; Tosellinét házassága ellenben nem érvényes, mert Montignoso grófnőnek meg kellett volna előbb szereznie az osztrák császár engedelmét; Németországban ugyanis az új polgári törvénykönyv a fejedelmi házak jogszabályait kötelező törvényekül ismeri el.

Olaszországban sem érvényes Montignoso grófnő házassága, még pedig ugyanazért, amiért Ausztriában sem az.

Dr. Hacker, a grófnő volt jogtanácsosa Londonból Tosellinétől az esküvő után a következő táviratot kapta:

Végre megtaláltam boldogságomat. Remélem, most már nem fognak zaklatni drezdai nyomozásokkal, kémekkel.

Montignoso grófnő.

Mozgó képek.

Megengedi kérem . . . .

Ezt az udvarias megszólítást egy lođoni társulat szokta használni, akkor, amikor bemutatja az embereket egymásnak. Kiket mutat be? Ismeretleneket.

Ha az új társaság egyik tagja veszi észre, hogy valamely estélyen, társas összejövetelen vannak, akik nem ismerik egymást: — azonnal bemutatja őket.

A naivak azt képzelik tehát, hogy a következő is megcsik majd.

Ő felsége a tárlaton van. Az „Általános Bemutatók”-k egy tagja szintén ott jár. Ekkor belép felsővégi Tulok Ádám sonyokfalvi kisbíró, a komájával.

— Ki az a katona? hogy sűrögnek-forognak körülötte. — Kérde a bíró.

Az általános bemutató odaugrik?

— Nem ismerik? Jöjjenek csak! Azzal viszi a két vidék.

— Fenség, — böcsánat egy percze. Megengedi kérem... József főherceg ő fensége — felsővégi Tulok Ádám szutyokfalvi kisbíró ur a komájával.

Hát ez valószínűleg nem így lesz; ebben a vérmesek csalódnak.

A politikusok is gyakran hiába fordulnak majd az Általános Bemutatók-hoz és majd lesznek igen mulatságos félreértések.

.... Nagy ünnepély. Képviselők, bankárok, kereskedők járnak-kelnek, csevegnek. Az Általános Bemutatók firkészeve vizsgálják a vendégeket.

— Kollega... ott az az ur, úgy látszik, nem ismeri a szomszédját...

— Valóban, nem beszélgetnek...

— Mutassuk be egymásnak őket!

Azzal az egyik az egyiket, a másik a másikat vezeti.

— Megengedi kérem, hogy bemutassam... Lengyel Zoltán képviselő ur!

— Megengedi kérem, hogy bemutassam... Polónyi Géza...

... Gyönyörű hölgy ül a kioszkban; egy fiatal ember epedve nézi.

— Ah! — sóhajt a férfi, — mire az asztalnál ülő másik felüti a fejét.

— A gyomra fáj uram?

— Nem, a szívem...

— Vagy úgy! Talán azért a kék ruhás hölgyért?

— Igen, ezerszer igen...

— Nem ismeri?

— Nem...

— Oh azon segítünk. Megengedi kérem, hogy bemutassam magam. Én az Általános Bemutatók közé tartozom és célunk, hogy mindenki ismerjen mindenkét. Egy percnyi türelem... Hogy hívják önt?

— Barna Jenő vagyok... mérnök...

— Köszönöm.

Az Á. B. (Általános Bemutató) erre odalép a hölgyhöz.

— Nagysád, megengedi kérem, — hogy bemutassam Barna Jenő mérnök urat...

— Szívesen...

Az Á. B. rohan vissza, cipeli Barna Jenő urat a hölgyhöz, aztán megy tovább.

— Ah, nagysád, mily öröm...

— Én is örülök... már rég óta vágyom önt megismerni...

— Igazán!... szédülök a boldogságtól.

— Mondja, hol lakik?

— Én! Ah! én Bokor-utca 48, földszint 7...

— Mikor van otthon?

— Amikor parancsolja... most... holnap...

— Mondjuk ma este 9—10 óra közt. Jó?

— Jó! Jóbb! Legjobb! Nézze, hogy reszketek, a boldogság... az öröm... az üdv... Tehát jön?

— Igen, a — férjemmel, az ön szabójával, aki már két hónap óta keresteti önt a számlával és nem tudja sehohol megcsipni. Végre tudom, hol lakik! Köszönöm...

.... A korszón sítál egy ur. Nagyon lehangolt. Egyszerre találkozik az Á. B. egyik tagjával

— Uram... ön mindenkit ismer...

— Igen...

— Engem ismer?

— Nem.

— Fityók Ágost fővárosi napidíjas vagyok.

— Örvendek.

— Ismeri azt a kibéretvált állu urat.

— Nem.

— Az Lánczy Leó. Kérem, mutasson be neki...

ez önnek kötelessége.

Az Á. B. bemutatója Fityók urat.

— Megengedi kérem méltóságos uram...

— Kérem... kérem... örvendek...

— Én is, szól Fityók meghajtva magát. S mint-hogy most már ismerjük egymást, méltóságos uram, adi ötven koronát kölcsön...

Mindebből látható, hogy az Általános Bemutatók igen üdvös intézményt képviselnek...

Box.

TÁVIRATOK.

Az alsó-ausztriai tartománygyűlés

Bécs, szept. 26. (Saját tud.) Az alsó-ausztriai tartománygyűlés ma elfogadta az általános választói jogról szóló négy törvényjavaslatot. Az indítványokat és módosításokat a Silbereré kivételével, amely azt kívánja, hogy Bécs városa 38 tartománygyűlési képviselő helyett 48 képviselőt küldhessen, elvetették.

Az orosz alkotmányos demokraták kongresszusa.

Moszkva, szeptember 26. (Saját tudósítónktól.) Az alkotmányos demokraták október 25-ére kongresszust hívtak egybe; ha a moszkvai hatóságok nem engedik meg a kongresszust, akkor Finnországban fogják megtartani. A finn hatóságok máris engedélyezték a kongresszust, de kikötötték, hogy hírlapírók kizárásával és rendőrtisztviselő jelenlétében.

Szász választás.

Lipce, szeptember 26. A tartománygyűlési választásokból beérkezett végleges eredmény szerint a nemzeti liberálisok 8 mandátumot nyertek, a konzervatívok ugyanannyit veszítettek. A második kamara a jövőben 46 konzervatív, (eddig 54), 31 nemzeti liberális (eddig 23), 3 szabadelvű, 1 reformpárti és egy szociáldemokrata képviselőből fog állani.

Szerbia és Montenegró.

Belgrád, szeptember 26. (Saját tudósítónktól.) Az igazságügyminisztert Cettiniébe küldték, hogy czáfolja meg azokat a híreszteléseket, mintha Szerbia agitálna Montenegró, Nikita fejedelem és dinasztija ellen, a mi által a viszony Szerbia és Montenegró közt rendkívül feszült lett.

EGYETERTÉS.

Október hó 1-ével új előfizetést nyitunk az Egyetértésre. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejár, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minden előfizetőnk teljesen díjtalanul kapja a magyar család számára kiváló gondal szerkesztett „Magyar Szalon” című folyóiratot.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . . 2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . . 7 kor. — fill.
Félévre . . . 14 kor. — fill.
Egész évre . . . 28 kor. — fill.

Királygyilkos, aki zsarol.

Budapest, szeptember 26.

Furfangos módon akart pénzhez jutni két rovott multu egyén. Életveszélyes fenyegetésekkel akartak hatni áldozatukra, egy özvegy asszonyra, hogy tőle huszezer koronát kicsikarhassanak. A zsarolók egyike, hogy fellépésnek nagyobb súlyt adjon, szerb katonatisztnak adta ki magát, ki részt vett Sándor szerb király legyilkolásában. A zsarolási kísérlet azonban ennek dacára nem sikerült, és az ál szerb tiszt most biztos őrizet alatt van a Zrinyi-utcai főkapitányságon.

Hegyi Jenőné magánzónő, kinek valamikor nyilvános háza volt, s üzletéből nagy vagyont szerzett, a rendőrségen büntető feljelentést tett a nővére, özv. Kremmer Lipótné, született Litzkárt Etel és Sztójánovits Bozsó állítólagos szerb katonatiszt ellen, akik életveszélyes fenyegetésekkel huszezer koronát akartak zsarolni tőle. Kremmer Lipótné viharos multu asszony. Legutóbb megjárta Amerikát is, ahol több gazságot követett el. A tizenkettedik órában aztán hajóra ült és megugrott a hatóság elől. Egyenesen Budapestre tartott és fölkereste a Thököly-ut 62. számú villájában lakó nővérét. Hegyiné nem örült valami nagyon ennek a váratlan látogatásnak, de azért megkönnyorült nővérén és házában tartotta.

Öt-hat héttel ezelőtt újra vendéget kapott Hegyi Jenőné. Elegáns, uri föllépésű fiatal ember kereste föl, aki Sztójánovits Bozsó szerb katonatisztnak mutatkozott be. Aztán elmondta, hogy Belgrádból kiüldözték, mert annak idején ő is részt vett abban a mézszárlásban, amely alkalommal Sándor király és Draga királyné az életüket vesztették. Szerinte ő volt az összeesküvők lelke, vezére és ezt azzal hálálták meg, hogy az életére törtek, majd kiüldözték Belgrádból. Ezekután azután rátért látogatásának tulajdonképeni céljára. Közölte, hogy Kremmer Lipótnéval megismerkedett Amerikában, hol egymásba szerettek. Az a tervük, hogy házasságra lépnek. Hegyiné szívesen adta beleegyezését nővére házasságába és ez időtől Sztójánovits mindennapos vendég volt a dúsgazdag asszony villájában.

Egy alkalommal aztán Kremmerné föltárta nővére előtt, hogy tulajdonképpen miért keresték fel őt.

— Te jó módú, egyedülálló asszony vagy, — mondta — nincsen senki, akinek fukarkodnod kellene. Arra kérünk tehát, én és nőlegényem, adj nekünk huszezer koronát, amely összegel visszamegyünk Amerikába és munkához látunk.

Hegyiné azonban, — aki különben is fukar asszony — átlátott a szítán és kereken kijelentette, hogy egy fillért sem ad. A jegyespár ekkor könyörgésre fogta a dolgot és kijelentette, hogy ha kell, hát megelégszik tizezer koronával is. Hegyiné azonban nem tágitott. A szélhámosság akkor fenyegetőzni kezdtek és már megelégedtek volna ötezer koronával is. Hegyiné, hogy lerázza őket a nyakáról, odadobott nekik négy darab százast és kinyitotta az ajtót. A kidobás anyira energikus volt, hogy a szélhámosságoknak nem lehetett sokáig habozni. Előbb zsebre vágták a négyszáz koronát, azután dühös káromkodások között eltávoztak.

Hegyiné hetekig hirt sem hallott felőlük. Egyszerre levelet kapott Heidenfeld nevű sógorától, akinek nyilvános háza van Fiumében, s a levél azt a megdöbbentő hirt tartalmazza, hogy a nővér és a szerelmes szerb katonatiszt meglátogatták őt Fiumében és meg akarták zsarolni. Mikor ez nem sikerült, — egyenesen a rendőrségre mentek és följelentették gyilkosság miatt. A gyilkosság hat év előtt történt nyilvános házában és egy olasz mézszáros esett áldozatául. A fiumei rendőrség a gyilkosság elkövetése után kinyomozta a tettest, a bíróság elítélte, s még most is üli büntetését. Szerencsére a fiumei rendőrség még emlékezett a dologra s Sztójánovicsokat egyszerűen elutasította. A levél más riasztó hirt is hozott. Megírta Heidenfeld, hogy a szélhámosság Budapestre utaztak és terveket szönek, hogy Hegyinét kelepcezőbe csalik és megszarolják.

Hegyiné megköszönte sógorának a szíves értesítést, de nem nagyon izgatta a dolog. Néhány nap mulva azonban újabb levelet kapott. A levél névtelenül érkezett, poste restante vá-

laszt kért s mindössze az volt a tartalma, hogy Sztójánovicsok már a fővárosban tartózkodnak és az a tervük, hogy dinamittal fölrobbantják Hegyiné kocsiját, amikor a vagyonos rokon kikocsikázik.

Hegyiné elolvasta a levelet — és nem válaszolt reá. Néhány nap mulva jelentkezett aztán nála a levél írója, Maupas Andrásné, született Rasics Petronella és személyesen mondta el aggodalmait. Együttal arról is fölvilágosította Hegyinét, hogy Sztójánovics börtönviselt, nemzetközi kalandor, akit még Belgrádból ismer.

Hegyiné ekkor a rendőrségre sietett és a zsaroló banda ellen följelentést tett. A detektívek még az éjjel kinyomozták Sztójánovics lakását, és a veszedelmes szélhámost ma délelőtt behozták a főkapitányságra. A vizsgálatot dr. Nagy Károly fogalmazó vezeti, aki szerb tolmács utján kihallgatta Sztójánovicsot. A kalandor tagadta az egész zsarolási dolgot, de Maupasné, akinek ugyancsak szerepet szántak a zsarolásban, kihallgatásakor leleplezte az egész bandát. Sztójánovicsot letartóztatták és valószínűleg illetőségi helyére, Belgrádba toloncolják. Kremmerné és Maupasné ellen a rendőrség szintén megindította a vizsgálatot.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Kossuth-szobor Nagyarsányon. A vidéki városok nemes versengésre keltek egymással, hogy ércszoborban örökítsék meg Kossuth Lajos halhatatlan emlékét. Nagyarsány községe a dicsőség, hogy egész Baranyamegyében elsőnek állít Kossuth-szobrot. A költségeket minden támogatás nélkül, tisztán saját erejéből adta össze a derék hazafias község. A szobrot, amelyet Horvay János, neves művésziünk készített, október 13-án leleplezik le. A leleplezési ünnepségre meghívták a kormány tagjait, a képviselőházat, valamint a törvényhatóságokat. Kossuth Ferencz miniszter megígérte, hogy személyesen vesz részt az ünnepségen.

A debreczeni Kossuth-szobor. A leggazdagabb és legmagyarabb városok egyikében, Debreczenben végre hosszú vajadás után dülőre jutott a Kossuth-szobor ügye. Tegnap délután ülést tartott a szoborbizottság és elhatározta, hogy a szobrot a nagytemplom elé állíttatja. A bizottság megállapította a pályázati feltételeket és kimondta, hogy Kossuth Lajos nagy és mozgalmas életéből azt a historial momentumot akarja megörökíteni, amikor, mint az ország kormányzója a debreczeni nagytemplomban detronizálta a Habsburgokat. A szoboralap a kamatekcal együtt 140.000 korona.

Egy község önkormányzatának felfüggesztése Alibunár torontálmegyei község arról nevezetes, hogy a kulturális, humanitárius és közszükségleti intézkedéseket nem tartja tiszteletben és az erre vonatkozó felsőbb hatósági rendelkezések teljesítését megtagadja. A megye legutóbb elrendelte a község piszkos, egészségtelen és félig bedőlt iskolájának újrakészítését. Az alibunári képviselőtestület megtagadta az utasítás végrehajtását. A vármegye állandó választmányja Botka Béla főispán elnöklésével tartott ülésén ma elhatározta, hogy mivel a község most már az egészségügyi rendelkezéseket sem veszi semmibe, fölterjesztést intéz a belügyminiszterhez, hogy a község önkormányzatát függeszse föl.

Somogy megye jegyzői egyesülete tegnapelőtt délelőtt tartotta rendes közgyűlését Brüller János elnöklésével Kaposvárott. Az elnök szép beszédben bucsuztatta el a vármegye nemrég elhunyt alispánját, Sárközy Bélát, akinek érdemeit jegyzőkönyvbe iktatták és nevére ötszáz koronás alapítványt tettek a jegyzők árvái javára. Az elnöki jelentés kapcsán foglalkozott a közgyűlés az új cseléd-törvény életbeléptetésével és elégedetlenségét fejezte ki, hogy a törvényhozás a törvény végrehajtását az előjáróságokra bizza. A közgyűlés elhatározta, hogy a jegyzők közjogi helyzetének rendezése végett fölír a képviselőházhoz. Sajnálattal vette tudomásul a közgyűlés a zalaegerszegi kamarának az igazságügyminiszterhez intézett felterjesztését, hogy a községi és körjegyzőket tiltsák el a jegyzői magánmunkálatoktól.

UJDONSÁGOK.

Dalosok az utcán.

Példátlan és szokatlan dolog történt ma Budapesten. A komor és egyhangu utcai sürgés-forgásba belopózott egy kis szín és hangulat. Az Andrássy-ut legforgalmasabb pontján a hullámzó tömegeből egyszerre kivált egy előkelő ruházatu hölgy és két férfi, viselkedésre nézve ez a kettő is talpig gentleman. Hamarosan előfotak egy hárfát s közös énekkísérettel rázendítettek — német nyelven — egy kuplára.

Külföldi nagyvárosokban nem szokatlan dolog az ilyesmi. Berlinben, Londonban, Párisban, Rómában nagyon is jól ismertek ezek az utcai énekesek, akikből ezuttal ide messze keletre is elvetődött három darab. Tehetséges előadó művészek és talentumos zenészek foglalkoznak ott azzal, hogy végig koncertezik az utcákat. A járókelő közönség, bármi sietős az utja, szívesen megáll néhány pillanatra, hogy egy-két dalstrófát végighallgasson, azután pár csekély értékű pénzzel honorálja a művészeket és tovább szalad. Külföldi nagyvárosok sürgés-forgásába, villamoscsengetésébe rendszeresen és szervesen illeszkedik bele az ilyen kis művészi intermezzo.

Budapest népe tehát, amikor nagy kenyérvolt a Berlinből ide került három énekes. Nagy rövidesen egész tolongás támadt a rögtönzött utszéli koncert körül. A népség álmélkodott, de úgy látszik, gyönyörűségét találta az új fajta multságban, mert amikor jött a rendőr — hogyne jött volna! — hogy az előadást betiltsa — erélyesen a művészek pártjára állt s nem engedte, hogy a jogrend és megszokott sablonok öre elűzze az utca dalos madarait.

Budapest népe, tehát amikor nagy kenyérhajszájában megállította a pengő hárfászó, csak úgy örült a dalnak, mint a berlini vagy a párisi. És így nincs igazuk azoknak, akik ezt a népet vádolják azzal, hogy Budapest utcáiról száműzve van minden szín és hangulat. Hazugság az, hogy ez a nép természete szerint ragaszkodik a maga komor, közönyös, napi robotját hajszoló szürke életmódjához, mert ime örülni tud annak a ragyogásnak, amit a véletlen kegyéből a bérkaszánya-falak közé lop be egy kósza napsugár.

Mi hát az oka annak, hogy a budapesti élet mégis oly annyira karakter nélkül való és kedélytelen? Boldogabb országokban százfajta közös szórakozása van a népnek. Farsangkor európaszerthe közös duhajkodásban, karnevállfelvonulásokban együttesen, egymással mulat a lakosság. És farsangon kívül is százfajta a közösen élvezett utcai spektakulum s a közös tömegesen meglílt ünnep. Miért csak a budapesti emberek mennek el közönyös, rideg lélekkel egymás mellett, mind külön-külön, egymással nem törődve, hordozván az élet keresztjét?

Talán azért, mert ez a kereszt sehol sem olyan nehéz, mint itt, ebben a gondokkal ébredő, gondokkal fekvő, szomorú városban.

Ben.

Naptár. Napirend. Péntek, szeptember 27. — Római kath.: Köz. és Demj. — Protestáns: Kozma és D. — Görög-ország: (szep. 14.) Felmat. — Zsidó: Tisri 19. — A nap kel reggel 5 óra 52 perczkor, nyugszik: délután 5 óra 52 perczkor. — A hold kel: est 9 óra 7 perczkor, nyugszik: délelőtti 11 óra 43 perczkor.

A kereskedelmi miniszter fogad d. u. 4 órakor. — A belügyminiszter fogad délután 8 órakor. — A belügyi államtitkár fogad délután 2 órakor. — A közoktatásiügyi államtitkár fogad 12-2 óráig. — A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése d. u. 10 órakor. — A Magyar Tudománytudományi Egyesület ankétja a szabad tanítás tárgyában. — A budapesti fűrdőszemélyzet nagygyűlése esti 9 órakor a király-utcai Vörös-macska vendéglőben. — A Magyar-Oszipák Bank tőtanácsának ülése. — A Ferencvárosi főzetelenségi órák társasvárosának ülése.

Városi kaszinó társasvacsorája esti fél 9 órakor. — A osztrálysorsog-
gyek húzása reggel 9 órakor. — A székesfehérvári tisztviselőinek
vegrehajtó bizottsága nagygyűlése esti fél 7 órakor. — A Kinnach-
kiallítás honlapja a sajtó képviselőinek a Múzeumokban. — A
Lélek-kiallítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1
korona. — Az Uránia Képző-iskola nyitva 9-3-ig. Belépődíj
20 fillér. — A Könyves Kálmán múzeumot (Nagymező-utca 27-30.)
szalonja rendezés miatt zárva. — A Nemzeti Múzeum régészeti
nyitva 9-3-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig.
— A Művelődési Marosm utca 1-0-1 óráig. — A Néprajzi
Múzeum nyitva 8-6-ig. — A Fővárosi Múzeum nyitva 9-től fél 2-ig.
— Az Iparművészeti Múzeum zárva. — A Történelmi Képcsarnok
nyitva 10-től fél 2-ig. — A földtani intézet múzeuma zárva. — A
Közlekedési Múzeum nyitva 9-12-ig és 2-6-ig. — Az agráriumi mu-
zeum nyitva egész nap. — A Technológiai Múzeum nyitva 9-1-ig
és 8-3-ig. — A N.-Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadé-
mia könyvtára nyitva 8-7-ig. — Az Egyetemi könyvtár nyitva
11-12-ig és 8-3-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva
9-2-ig és 2-6-ig. A pedagógiai könyvtár és taneszközlátás zárva.

— Személyi hírek. Wlassics Gyula v. b. t. t.
a közigazgatási bíróság elnöke visszaérkezett a fővá-
rosba és hivatalának vezetését újból átvette. — Lud-
vigh Gyula v. b. t. t. az államvasutak igazgatóságá-
nak elnöke, aki hosszabb szabadságon van, ma vissza-
érkezett a fővárosba és fivére látogatására Szepesbé-
lára utazott, rövid ittlét után. Távollétében Marx
János min. tanácsos, az államvasutak igazgatóságá-
nak elnökhelyettese látja el az elnöki ügyeket. —
Dr. Tótfalussy Gyula a magyar államvasutak
igazgató főnöke, aki a berlini demográfiai kongressz-
szuson vett részt, visszaérkezett a fővárosba. Dr.
Stettina József miniszteri tanácsos, a kereskede-
lemügyi miniszterium vasuti szakosztályának veze-
tője visszaérkezett szabadságáról és hivatalának ve-
zetését újból átvette.

— Uj udvari tanácsos. A király dr. Kovács
Gyula királyi tanácsosnak, a kereskedelmi múzeum
igazgatójának, a közgazdasági téren szerzett érdemei
elismerésül a magyar királyi udvari tanácsosi cím-
zetet adományozta.

— A román király Bécsben. Hötzenndorfi Konrád
vezérkari főnök kihallgatása után a román király az
Erzsébet emlékmű-bizottság egy küldöttségét fogadta,
a mely az uralkodónak és a román királynő részére
több, az Erzsébet-szobor telepítésére vonatkozó
emléket, valamint a szobor egy miniatúr másolatát
adta át. A király szíves hangon köszönetet mondott a
figyelmességért és azon óhajának adott kifejezést,
hogy a szobrot mindjárt meg akarja nézni. Károly
román király ezután kocsi a Volksgartenbe ment,
ahol a megjelent szobor-bizottság két tagja kíséreté-
ben megtekintette a szoborművet.

— Szerényi államtitkár utazása. Szerényi
József kereskedelmi miniszteri államtitkár, aki most
kezdte meg két hétre terjedő szabadságát, tegnap,
kedden reggel Fiuméba érkezett. Délután kilenc
órák az államtitkár a tengerészeti hatóság „Előre”
nevű hajóján a bergudi-i öbölhöz hajózott, hogy
megtekintse az új Danubius-féle hajóépítő telepet.
Visszatérése után a Magyar-Horvát Hajóstársaság
„Pannónia” gőzösére szállt, amelyen Dalmáciába
utazott. Az államtitkár Raguzába, majd Kattaróba
ment, ahonnan Koriuba látogat el. Koriuban megte-
kinti az Achilleont, néhai Erzsébet királyné ked-
vencz tartózkodási és üdülő helyét, amely nemrég
óta Vilmos német császár tulajdona.

— Telkes Simon kintetése. A király Telkes
Simon kereskedelemügyi miniszteriumi főszámtaná-
csosnak és törvényes utódainak saját kérelmére való
nyugdíjazása alkalmából, sok évi buzgó szolgálata
elismerésül, kelenföldi előnévvel a magyar nemes-
séget adományozta.

— Zeppelin újra felszállt. Gróf Zeppelin ma
délután újabb felszállási kísérlete alkalmával
Konstanczba ment és léghajójával a várost kör-
rülutazta. Majd visszatért Friedrichshafenbe. A
kísérlet kiválóan sikerült. Gróf Zeppelin léghajó-
jával délután 1/2 órák szerencsésen leszállt
a Boden-tavon. A midőn a gróf automobilon
visszatért Friedrichshafenbe, sok ezer főre menő
tömeg viharos ovációkkal fogadta.

— Kintetés. A király Hatvany-Deutsch
József czukorgyárosnak, a közgazdasági téren szer-
zett érdemei elismerésül a Ferencz József-rend
középkeresztjét adományozta.

— A connaughti herceg Bécsben. A con-
naughti herceg ma délután Bécsbe érkezett. A her-
ceget a pályaudvaron ő felsége, az angol nagykövet
és a katonai hatóságok fejei fogadták. Ő felsége és
a herceg igen szívélyesen üdvözölték egymást.
Kétszer összeölelkeztek és megcsókolták egymást.

— Rákóczi-emléktábla Orsován. Orsova közön-
sége áldozatkészségéből emléktáblával örökítik meg
annak a történelmi pillanatnak emlékét, amidőn
Rákóczi fejedelem hamvai először értek magyar
földre. Az emlékművet, amelyet Gerenday Béla szob-
rász készített, október hónap első napjaiban lepezik
le országos ünnep keretében.

— A király nevenapja. A király névnapjének
évfordulóját ezidén is megünnepelte az egyház és a
hivatalos világ. A jövő pénteken, október 4-én délelőtt
10 órakor lesz a budavári koronázó Mátyás-templom-
ban a hivatalos főistentisztelet, amelyre a meghívókat
most küldi szét a miniszterelnökség. Az istentisztele-
ten Vaszary Kolos biboros fog pontifikálni.

— Nagy vasuti szerencsétlenség. Debreczen
közlekedésben, mint onnan jelentik, nagy vasuti sze-
rencsétlenség történt két vonat összeütközése
következtében. Az Érkörtvélyes őrház nevű föl-
tételés megállóhelyén ma reggel három óra táj-
ban az 1768. számú személyvonat a szokottnál
hosszabb ideig állott, mert kocsarakban igen sok
szőlőt raktak föl a vonatra. Amíg a személyvo-
nat állt a nyílt síneken, hátulról beleszaladt egy
tehervonat. Az összeütközés oly rettenetes erő-
vel történt, hogy mindkét vonat több kocsija
izzé-porrá tört. Még nagy szerencse, hogy a sze-
mélyvonat három utolsó kocsija, mely teljesen
szétforgácsolódott, üres volt; a többi kocsiiban
ülők közül sokan, állítólag huszan, súlyosan
megsebesültek. Az összeütközés következtében
több sín kipattant helyéről s az összetört kocsik
tengelyei és vasgerendái mélyen belefurúdtak a
földbe. A tehervonatnak a lokomotívja rongáló-
dott meg és három utolsó kocsija; a hátulso kocsik
ugyanis az összeütközés hatása alatt egy-
másra torlódtak. A debreczeni vasuti üzletvezető-
ség azonnal segítő vonatot indított Érkörtvélyes-
re, orvosokkal és kötöző szerekkel; a külön-
vonat reggel öt órakor már a szerencsétlenség
helyén volt. A sebesülteket, akiknek számáról
még nincs hiteles tudósítás, az orvosok bekötöz-
ték, egy részüket Érkörtvélyesen hagyták, más
részüket pedig beszállították a debreczeni kór-
házba. Nagykárolyba három súlyosan sebesült
asszonyt vittek, az egyiknek a vállperceze törött
el s a tüdeje úgy fölfúvódott, hogy aligha lehet
életben tartani. A vizsgálatot már megindították
annak a kiderítésére, hogy a szerencsétlenséget
ki felelős. A tehervonat egyik fékezője azt ál-
lítja, hogy ő mintegy kétszáz lépésnyi távolság-
ról látta meg a síneken álló személyvonatot;
rögtön fékezett is, de már késő volt: nem lehetett
megakadályozni az összeütközést. Az a körü-
lmény azonban, hogy az összeütközés igen nagy
erővel történt, ellene mond a fékező vállomása-
nak, mert a tehervonat, mely különben is lassab-
ban jár, mint a személyvonat, nem okozhatott
volna ily nagy katasztrófát, ha valóban már két-
száz méternyi távolságról fékezett volna.

A balesetre vonatkozólag a magy. kir. állam-
vasutak igazgatósága a következőket jelenti: A
debreczen-királyhágói vonalon közlekedő 1768.
számú személyszállító tehervonatot f. hó 25-ről
26-ára hajló éjjelen az azt követő 1756/2. rész te-
hervonat a jelzések meg nem figyelése követke-
ztében Érkörtvélyes megállóhelyen utolérte és
abba beleütközött. Az összeütközés következté-
ben két utas, névszerint Fehér Bálint iparos neje
Rezegepiskoltról és Magyar Béla kiskereskedő
Budapestről súlyosan, öten pedig, névszerint:
Erdey János rezegepiskoltról földműves neje és le-
ánya, Emilia, Mészáros Domokos állomásnál má-
házó és felesége, valamint Rosenbaum Simon
nagyváradi magánzó könnyebb sérüléseket
szenvedett. Öt utas csekély sérülésekkel később
jelentkezett. A baleset folytán három személy-
és tíz teherkocsi kiskilott és öt megsérült. A rö-
vid ideig tartó forgalmi akadályt elhárították. Az
1756/2. rész tehervonat mozdonyvezetőjét a
szolgálatától fölfüggesztették. A vizsgálat folya-
matban van.

— Október 6. A nemzetnek e gyászos emlékű ün-
nepét, mint minden esztendőben, úgy az idén is méltó
keretben fogja megülni az ország lakossága és az
egyetemi és főiskolai ifjuság. Az eddigi szokás-
hoz illelően istentisztelet lesz a belvárosi Ferencz-
templomban, melynek befejezte után megkezdődik a
vigadóbeli matiné. A műegyetemi hallgatóság, mely
a rendezés munkájának oroszlanrészét végzi, már
eddig is számos előkelő fővárosi művésznőt nyert
meg a vigadói ünnepség fényének emelésére.

— Lakoma a Yildizben. A Yildiz-palotában
ma este lakoma volt, amelyen Imperiali olasz
nagykövet és Trombi tábornok is résztvettek. A bu-
csukihallgatás alkalmával a szultán arra kérte a tá-
bornokot, tolmácsolja Viktor Emánuel királynak ba-
ráti érzelmeit. Egyben cigarettákat és értékes kelyhet
adott át a szultán a tábornoknak azzal, hogy
azokat juttassa az olasz királyhoz. Kijelentette a

szultán, hogy az olasz királynak a Kharadeni al
Osman rendjelet adományozza.

— Merénylet Wladimir herceg ellen. Hi-
resztelik, hogy Wladimir nagyherceg ellen Szó-
fiában két nihilista merényletet akart elkövetni. Az
illeték állítólag rábeszélte az orosz követség al-
kalmazottainak két nőrokonát, hogy vigyenek be
egy fali órát a követségre, amikor a nagyherceg
ott ebédel. Az asszonyok elárulták a tervet a
rendőrségnek. A két nőt a rendőrség aztán
Pleonába és mindenüvé elvitte, hogy segítsenek
kikutatni a két összeesküvőt, de nem sikerült.
Lehetséges, hogy van valami igaz a dologban, de
az sem lehetetlen, hogy a két asszony koholta a
merényletet, mert busás jutalmat remélt. Tegnap
este Bukarestben jól értesült helyen azt beszéltek,
hogy Wladimir nagyherceg utazásának állítólagos
elhalasztása az orosz követség elővigyázatossága,
amely merénylettől tart és ezért titkolni akarja a
nagyherceg érkezésének helyét és idejét. Csak-
ugyan a nagyherceg programszerűen érkezett
meg ma délután. Az orosz követség kérésére a
gyurgyevó-bukaresti vasutvonalat katonaság szál-
lotta meg.

— Kőváry László meghalt. Kőváry László,
a magyar történetírók nevezte, tegnap délután
3 órakor Kolozsvárott nyolcvannolcz eszten-
dős korában meghalt. Érdemekben gazdag
élete során sok jeles munkával gazdagította tör-
ténelmi irodalmunkat, s különösen Erdély tör-
ténetének ismertetésével szolgált rá a közeli-
mérésre, amelyből bőven kijutott a jeles tör-
ténetírónak. Tisztes agkorának utolsó eszten-
deit csendes elvonultságban töltötte Kolozsvá-
rott, nem valami fényes viszonyok között, ámde
a tudós szerénysége megbékélt azzal a sorssal,
amely neki osztályrésztül jutott.

Kőváry Tordán, 1820. júl. 7-én született. A gim-
názium elvégzése után Kolozsvárt hallgatott jogi és
bölcseleti tantárgyakat. 1842-ben Marosvásárhelyt
királyi táblai írnok, 1848-ban az Országos Statisz-
tikai Hivatal rendes tagja lett. A szabadságharc
ideje alatt hadi tudósításokkal bizta meg a magyar
kormány s e komor időkben tréfásan hadi-pacsirtá-
nak nevezték. Ebben az időben alapította az
„Ellenőr” című lapot, amely azonban rövidesen
megszűnt. 1854-ben a Kolozsvár környékén levő ré-
giségek konzervatorává nevezték ki s a Magyar
Tudományos Akadémia 1863-ban levelező tagjává
választotta, így tehát ő volt az Akadémia legidő-
sebb tagja.

— Árpád sírjának kutatása. Amióta köztudo-
másra jutott, hogy a király a koronázás jubileuma
alkalmából templomot épített Árpád sírja fölé, a tu-
dományos körök tagjai mind lázasabb érdeklődéssel
foglalkoznak annak a vitás kérdésnek eldöntésével,
hogy hol van honszerző vezérünk és fejedelmünk
sírja. A tudományos világ ugyanis még éppenséggel
nem tekint véglegesen megállapítottnak, hogy Árpád
az óbudai Fehéregyházának még eddig föl nem fe-
dezett romjai alatt pihenne. Ujabbban a figyelem a
pestmegyei Solt felé fordul, melyről történeti hiteles-
séggel be van bizonyítva, hogy Árpád birtokainak
középpontja volt. Solton ősrégi romok és épület-
maradványok vannak, amelyeket legközelebb tudom-
ányos vizsgálat alá vesznek. A kutatásokra meg-
hívták dr. Török Aurélt, egyetemünk tudós rektorát,
az embertani intézet igazgatóját, aki az Árpádházi
eréklyék és emlékek felkutatása és összegyűjtése
körüli eddig is elévülhetetlen érdemeket szerzett.

— Luther Társaság és Egyetemes Gyámin-
tézeti. A Magyarhoni Egyetemes Evangelikus
Egyház Gyámintézete és a Luther Társaság szept-
ember 28-án és 29-én tartja meg rendes évi köz-
gyűlését Győrött. Az első napon hirdetik ki az
egyetemes gyámintézeti elnökválasztás eredményét
A közgyűlés alkalmából mintegy kétszáz előkelő
egyházi férfiú érkezik Győrbe.

— Vasuti balesetek. Kapronca és Gyékényes
állomások között egy tehervonat kocsija kigyuladt,
minek következtében a vonatot nyílt pályán megállí-
tották és az égő kocsit lekapcsolták. A személyvonat
a baleset következtében három órát késett. — A déli-
vasut egyik tehervonata Szirácson, Daruvár mellett
az elmúlt éjjel kiskilott. Két egyén halálosan és töb-
ben könnyen megsérültek.

— **Fadallah El Hedad Mihály jubileuma.** Fadallah El Hedad Mihály ezredes ménesparancsnokot, katonai szolgálatának félszázados évfordulója alkalmából tisztársai, barátai és tisztelői ma üdvözölték Bábólnán. Az ünnepeltnek ma nyújtotta át Nagy Valér tábornok ünnepélyesen a király által adományozott Ferencz József-rend középkeresztjének jelvényeit s az ötven éves szolgálati érmet. Ebből az ünnepélyes alkalomból Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter is üdvözölte a jubiléumot, a következő táviratot intézve hozzá:

Fogadjon Méltóságod érdemeiben és sikerében gazdag pályájának ötvenedik évfordulója alkalmából öszinte szerencsekívánataim és legszívesebb üdvözlésem nyilvánítását. *Darányi.*

— **A függetlenségi párt — háztulajdonos.** Az országos függetlenségi és 48-as párt egy nemeslelkű, hazafias magyar asszony, özv. Beniczky Ádámné, született Batthyány Ilona grófnő áldozatkészsége folytán néhány nap óta — háztulajdonos. A grófnő ugyanis a nemzeti eszme iránti lelkesedésből a pártnak ajándékozta egyik telkét, melyen most — saját költségén — házat épített. A napokban történt az ünnepélyes zárkötéte, melyen az adományozó grófnő is részt vett. Hérvári Lehel, a gödöllői kerület orsz. képviselője lelkes beszéddel köszönte meg a grófnő áldozatkészségét, majd Adámfiy Béla, a czinkotai függetlenségi párt elnöke hivatalosan átvette az épületet. Az ajándékozást tanúsító okmányt a záróköbön helyezték el. Batthyány Ilona grófnő, aki Magyarország első miniszterelnökének leánya, valóságos nagyszonya a vidéknek s nagy része van benne, hogy Czinkota és vidékének eredetileg nagyrészt tót lakossága ma már jó magyar. Hérvári Lehel orsz. képviselő a függetlenségi párt egyik legközelebbi értekezletén indítványozni fogja, hogy a párt fejezze ki jegyzőkönyvi köszönetét a nagylelkű adakozónak.

— **Nagybeteg nagyherceg.** A badeni nagyherceg, mint Mainauból tudatják, colitis és pericolitisból, amelylyel mostani betegsége kezdődött, immár kigyógyult. Fájdalmi megszűntek. A láz megszűnt és a beteg öntudata ismét megfelelő mértékben visszatért. Ezzel ellentétben a beállott szivgyöngöseség nehéz komplikációt idézett elő és a beteg állapotában gyakori változásokat idéz elő, valamint elhalasztja gyógyulását. A beteg gyakran szenved lélektani nehézségekben, ennek következtében állapota, mint eddig, igen komolyan mondható. A mai éjszakát a beteg két óráig tartó lélektani nehézségek és izzadás következtében nyugtalanul, két órától kezdve azonban reggelig nyugodtan töltötte el.

— **A Magyar Néprajzi Társaság** folyó hó 28-án, szombaton, d. u. 5 órakor a Magyar Nemzeti Múzeum tanácstermében nyilvános felolvasó-ülést tart, amelynek tárgyai: Dr. Solymossy Sándor: Az énekes rendek keletkezése. Erney József: A hazai tót-ság keleti nyelvjárása és mesekincse. A felolvasó-ülést választmányi ülés követi. Tárgyai: 1. Folyó-ügyek. 2. Feichtinger Győző pénztáros lemondása. 3. Indítványok.

— **Ujabb vandalizmus a Louvreban.** Saját-ságos lehet a fegyelem és ellenőrzés a párisi Louvreban, ahol egy idő óta akadálytalanul lopdossák vagy rongálják meg a műtárgyakat. Amióta *Ingres* egyik képét egy hiszterikus leány ollóval vagdalta össze, megkettőztették az öröket, s polgári rendőrök is leskelődnek a közönség között. Hogy nem valami éberem, mutatja az a legújabb merénylet, melyet *Manet* mester egyik festménye ellen követte el. A kép címe „Olympia” és *Manet* nek legnevezetesebb alkotása. Valami hegyes tárgygal szurkálták össze a vászon közepét. A merénylet még nem sikerült kikutatni, de azt hiszik, hogy *Manet* művészetének valami fanatikus ellensége lehet. Ezt abból is sejtik, mert ez nem az első *Manet*-kép, melyet inzultus ér. Első munkájára, a „*Dejeuner*”re, melyet most szintén a „Louvre” őriz, — botlakkal támadtak, mikor kiállította a Visszaütasítottak szalonjában. Az „Olympia”-nak is sok kellemetlensége volt a múltban. A Luxenbourg-muzeumba be sem akarták engedni.

— **Tűz.** Gelse községben ma gyermekek felgyújtottak egy szénaboglyát, amelytől a közeli házak tüzet fogtak és 29 ház elégett. Egy öreg koldus és két gyermek bennégett.

— **Az olasz király Kopenhágában.** II. Viktor Emanuel olasz király ma délelőtt fél kilenc órakor Hamburgba érkezett és délután folytatta utját Kopenhágába.

— **A szegedi Erzsébet-szobor leleplezése.** Vasárnap, e hó 29-én délben leplezik le Szegeden Erzsébet királynénk fehér márványszobrát, melyet Ligeti Miklós mintázott. Az ünnepélyen jelen lesz a király képviselőjében József főherceg is, aki máramarosi vadászatairól Kis-Tapolcsányba utazik, vasárnap reggel Budapestre jön s udvari szalonkocsiját a szegedi vonathoz átkapcsolva, délelőtt feltizenegy órakor érkezik az ünneplő városba. A kormányt gróf Andrássy, gróf Apponyi, gróf Zichy és Günther miniszterek fogják képviselni. A miniszterelnök nagy elfoglaltsága miatt nem vehet részt az ünnepélyen. Az ünnepélyre a katonaságot is meghívják. József főherceg az állomásról rögtön a Stefánia-sétányra hajtat, bemutatják neki a szobor avatásra megjelent urakat, a tisztikar vezető állásban levő tagjai közül azokat, akiket még nem ösmer, azonkívül a szobor alkotó művészet. A szobor-avatás után, amely feltizenkettőkor kezdődik, ebédet ad József főherceg, amelyre mindössze 25-30-an lesznek hivatalosak: a tisztikar és a város képviselői, a hivatali körökből pedig azok, akik miniszteri tanácsosi rangban vannak. Följegyezni való, hogy az ünnepi ebédén zene nem lesz. A főherceg 3 óra 24 perczkor utazik el Szegedről. Erre a hivatalos rendre vonatkozólag, amelyet a hercegi udvar titkársága József főherceg utasításai szerint állapított meg, — már meg is tették a szükséges intézkedéseket. A főherceg intézkedései alapján már most véglegesen összeállították a vasárnapi ünnepség rendjét. Bevezetésül a Szegedi Daloskör a Himnusz énekli, azután Erdélyi Béla mond ünnepi beszédet és kéri a király képviselőjét, hogy engedje meg a szobor föl-avatását. A főherceg válaszképpen engedelmet ad a szoboravatásra és a szavainak befejezésekor a szobrot takaró lepel lehull. A szobornál meglekintése után dr. Lázár György rövid beszéddel a város nevében a szobrot átveszi. A polgármester beszéde után a daloskör a Szózatot énekli, a szobrot megkoszorúzzák, József főherceg pedig kocsi- száll és a lakására hajtat. A szállásáról jön el a főherceg a 25-30 terítékű udvari ebédre, melyen nem lesz se felköszöntő, se zene.

— **A Budapesti Kereskedelmi Akadémia** vezérő ma lovag Falk Zsigmond udvari tanácsos, elnökhelyettes elnöklésével tartott ülésében mély kegyelettel emlékezett meg úgy Biemel Jakab vezérő bizottsági tag, mint báró Kochmeister Frigyes disz- elnök haláláról és az utóbbinak elvülhetetlen érdemeit méltatva, az intézetben örök időre egy báró Kochmeister Frigyes nevet viselő tandíjmentes helyet alapított. A tandíjmentességi bizottság javaslatára a vezérő bizottság 102 tanulóknak és akadémiai hallgatóknak egyrészt alapítványi helyek, másrészt tandíjmentesség révén összesen 23.700 K tandíjat engedett el. Az intézetnek f. é. novemberben megünne- pelendő ötvenéves jubileumával kapcsolatos ügyek tárgyalása után a bizottság a kereskedelmi akadémia személyi járandóságait az 1907/8. iskolai évre 152.550 K-ban állapította meg.

— **Dreyfus nyugalomba vonal.** A párisi „Journal Officiel” közölte, hogy Dreyfus Alfréd beadta nyugdíjaztatására vonatkozó kérvényét s hogy a kérvényt Piquart hadügy- miniszter már el is fogadta. Ezzel bezáródik egy katonai pálya, melynél mozgalmasabbat, szomorubbát, szenzációkban gazdagabbat az új kor története még föl nem jegyzett soha. Nincs szükség megismételni mindazokat az eseményeket, amelyek Dreyfus katonai pályájával összefü- gésben voltak. Nagyon is emlékezik rá a világ, hogyan forgatták föl ugyszólván egész Franciaországot ezek az események; hány kor- mány bukott bele a Dreyfus-ügybe s mily sötét elemek kerültek felszínre, amíg Dreyfusnak igazságot szolgáltatottak. Most, miután az akták végképen lezáródtak, csak utóhang Dreyfus nyugalomba vonulása. Ez az utóhang is igen hamar el fog nemulni. és senki sem fog már beszélni Dreyfusról.

— **Romboló földrengés.** Guatemalából jelentik, hogy vasárnap és hétfőn itt több földlökeést észleltek. Sok lakóház és néhány templom megsérült.

— **Veszedelemes őszi rózsá.** Ismeretes dolog, hogy a nemzetközi utazó zsebtolvajok milyen éleslátással szemelik ki s minő furfanggal fosztják ki áldozataikat. Eddig leginkább külföldön gyakorolták a mesterségüket, de most a magyar vonalakon is történt egy olyan eset, amely ravaszság dolgában szinte felülmúlja a külföldieket. Ma reggel Papp Kálmán mérnök Tápió-Bicskén felszállt a vonatra, hogy Budapestre utazzék. A kocsiszakaszba Herczeghalom állomáson beszállt egy uriember és nagy gondossággal emelt be a kocsi- ba egy hat-hét évesnek látszó leánykát. A vasúti kocsi- ban az utitársak hamarosan beszédbe elegyedtek s a mérnök megtudta, hogy a kis leány a herceghalmi állomáson beszállt utas gyermeke. A leányka egy őszi rózsából kötött bokrétát tartott a kezében. Beszéd közben szóba került, hogy az őszi rózsának nincs illata. A kis leányka azonban azt mondta, hogy az ő őszi rózsájának mégis van s mindjárt oda is nyújtotta a bokrétát a mérnöknek, hogy szagolja meg. A mérnök gyanútlanul meg is szagolta, de vesztére tette, mert kevéssel utóbb mély álomba merült. Aludt is egész Budapestig, de olyan mélyen, hogy itt a pályaudvaron alig tudták föl- rászni. Amikor aztán magához tért, a herceghalmi állomá- son beszállt utitársai már nem voltak a kocsi- ban. A mérnök különösképpen találta az egész dolgot és rossz- szat sejtve, a zsebéhez nyúlt. A rossz sejtésem va- lóra vált: pénztárczája, amelyben ezernyegvenygy keront hozott magával, eltűnt a zsebéből. Papp Kálmán nyomban a rendőrségre sietett és megtette a följelentést. Kétségtelen, hogy a kis leány rózsá- bokrétája valami altató szerrel volt meglocsolva.

— **Ujonczok bevonulása.** A bécsi „Zeit” után az összes lapok azt írták, hogy az idén az ujonczok ki- vételesen október 15-én vonulnak be csapataikhoz. A „Zeit” jelentése az osztrák ezredekre vonatko- zatik, de a Magyarországon állomásozó csapatok- hoz az ujonczok ez évben is október 16-án vonulnak be, mint azt kezdettől fogva tervezték.

— **Összeesküvés Havannában.** Havannai távirat jelenti: Ott forradalmi összeesküvésnek jöt- tek nyomára. A kormányzó a gyanus egyének megfigyelését rendelte el. Általános az a véle- mény, hogy a mozgalmat new-yorki kapitalisták szították. A legtöbb súlylyal bíró politikus nem vett a mozgalomban részt s támogatja a kor- mányt. A mozgalmat csekély jelentőségűnek mondják. — Para tábornokot, valamint két másik kubai tábornokot, akik hír szerint össze- kötötésben állottak egy legutóbb felfedezett összeesküvő társasággal, amely lázadást akart szítani az amerikai uralom ellen, — a titkos- rendőrség ma letartóztatta.

— **Szünet az egyetemen.** A Budapesti Tüdo- mányegyetemen október 4-én, a király nevenapján, az előadások mind a négy fakultáson szünetelnek. Az erre vonatkozó rendeletet ma adta ki az egye- tem rektora.

— **Házasságok.** Dr. Faragó Zsigmond október 6-án délután 1 órakor vezeti oltárhoz Lustig Jenny kisasszonyt, Lustig Ede leányát.

— **Himlő Bécsben.** Bécsben a mai nap fo- lyamán a városi főorvosi hivatalnál egy újabb himlőmegbetegedést jelentettek be.

— **Öngyilkos adópénztárnok.** Radácsy Elek adópénztárnok öngyilkossága következtében az adópénztárnál tegnap és ma szigorú rovanco- lást tartottak és mindent rendben találtak, ki- véve a Radácsy által kezelt kézipénztárban volt 570 korona hiányt. Azt hiszik, hogy Radácsy pillanatnyi elmezavarában követte el az öngyilkosságot.

— **Megengedl, kérem, hogy bemutassam?** Lon- donban új angol társaság alakult, melynek czélfja összeköttetést szerezni mindazoknak, akiknek szük- ségük van rá. Ez az angol különlegesség a követ- kező jelszót tüzte ki lobogójára: „We introduce anybody to everybody and everybody to anybody”. Magyarul: „Mi bárkit bemutatunk mindenkinek és mindenkit bárkinek”. Ha látogató keresi fel ezt a modern szövetkezetet, az igazgató büszkén így szól hozzá:

— **Mi az általános bemutatók vagyunk.** Össze- kötötéseink az összes társadalmi osztályokra kiter- jednek. Ismeretségeink vannak a tudományos, iro- dalmi, politikai, művészi, stb. világban.

Ezentul senki sem fog megakadni munkájában, törekvésében, csak amiatt, mert nincs protekcziója, összekötötése, csak be kell mutatkozni az általános bemutatóknak.

— **Árvízveszedelem Spanyolországban.** A malagai kormányzó a belügyminiszterhez a következő távirati jelentést küldte: A katasztrófiának Valez Benamajora községben összesen 23 személy, köztük a polgármester és Kolmár községben 17 személy esett áldozatul. A vasúti forgalom akadályozva van. A forgalom a szárazföldön lehetetlen s csupán a tenger felől bonyolítható le. Miután járvány kitörésétől tartanak, az illetékes tényezők gondoskodnak a romok lehető leggyorsabb eltávolításáról. — Malagából táviratozzák: A táviróvezetéseket az árvíz elpusztította, csak a tenger felé van összeköttetés. A boltok még zárva vannak. A bankok a váltó-terminusok meghosszabbítását kérték a katasztrófia miatt, de a kormány nem teljesítette a kérést, ellenben megengedte, hogy országsszerte gyűjtsenek a kárvallottaknak. Madridból táviratozzák: Malagában százötvennél több áldozata van az árvíz katasztrófának. A király a szerencsétlenség színhelyére utazik. Malagában az utcákat magasan borítja az iszap; elpusztult lakásberendezések, butorok hevernek szanaszét. A tüzoltóság összegyűjti az áldozatokat. Egy ház kapuja alatt egy férfi és egy nő holttestét találták átölve. Egy jegyepár volt. A péküzletek zárva vannak. Ivóvíz nincs, mert a vízvezeték telepe bedől. Az elektromos művek elpusztultak.

— **Öngyilkos orvosnövendék.** Megrázó dráma játszódott le Szatmár városában. Erdélyi Sándor nevű orvosnövendék mellbajosnak képzelte magát és azért elhatározta, hogy öngyilkossá lesz. A halálra elszántással készült. Szobát bérelt egy szatmári szállóban, este bezárkózott és lefeküdt. Az ágyban morfiomot vett be s a bőre alá is befecskendezte a halálos álmomba ringató szert s várta nyugodtan a végső óráját. Amíg csak eszméleténél volt, egy előre elkészített papírszeletra időről-időre lejegyezte a mérég hatásának jeleit. A morfiom azonban nem ölte meg, csak elkábította. A délelőtti órákban fölriadt rámoros álmából s akkor még egy levelet írt. Azt írta bene, hogy nagyon csodálta, hogy a morfiom nem hatott s ő még egyszer fölébredt. Amde még sem akar tovább élni. A boldogtalan fiatal embert ma halva találták. Az utolsó levél megírása után cizankált ivott. Ez a mérég aztán megölte.

— **Andrássy Gyula gróf a halotthanvasztásról.** Az országos halotthanvasztó egyesület már a múlt év április havában terjesztette fel alapszabályait a belügyminiszterhez jóváhagyás végett anélkül, hogy ez ügyben eddigelő intézkedés történt volna. Az egyesület Pap Sámuel egyetemi titkár vezetésével küldött levelet menesztett Andrássy Gyula gróf belügyminiszterhez, ki a küldöttséget szívesen fogadta és válaszában kijelentette, hogy teljes rokonszenvvel viseltetik a modern célú szolgálatában álló egyesület törekvései iránt, mielőtt azonban az alapszabályokat jóváhagyná, előbb meg kell hallgatnia az igazságügyi és a közoktatásügyi miniszterek véleményét. Itt említjük meg, hogy Mikolcz város a egyesület vezetőségét értesítette, hogy ingyenteleket hajlandó átengedni egy építendő krematorium céljaira. A vidéki városok közül főkegyesületek vannak alakulban Nagyváradon, Kolozsvárott, Temesvárott és Pozsonyban.

— **A női szakaszban.** Beurath állomáson, Düsseldorf közelében nagy rémületet kellett a gyorsvonat egy női szakaszában, hogy a vonat indulásakor berontott oda egy férfi utas. A nagy méltatlankodásra az illető azzal mentegetőzött, hogy majd lekéselt és nem nézhetette meg, milyen kupéba ugrik be. Alighogy megindult a vonat, a kérdéses férfi, aki titkos rendőr volt, a női szakaszban leartóztatott egy sűrűn lefátyolozott hölgyet, akit a rendőrség már rég köröz. Ez a fátyolos hölgy egy veszedelmes betörő volt női ruhában.

— **Eltűnt bankárok.** Tegnap számunkban megírtuk, hogy Fischer és Riesz bankárok eltűntek a fővárosból. Ma délelőtt megjelent a rendőrségen Blum Vilmos magánhivatalnok és elmondotta, hogy régebben hat sorsjegyet zálogosított el Fischerék bankjánál. Azóta egynéhányszor ki akarta váltani azokat, de a bank huzta, halasztotta a dolgot. Ugy látszik, nem akariák kiadni neki és ezért sikkasztás miatt feljelentette a két bankárt.

— **Tolvaj hivatalosolga.** A strassburgi adófőhivatalnak Staudenmayer nevű hivatalosolga tegnap 60.000 márkával megszökött.

— **Utczai énekesek a fővárosban.** Az Andrássy-ut és Gyár-utca keresztezésénél nagy csoportosulás volt ma délen egy jól öltözött hölgy és két kifogástalan megjelenésű ur körül, akik az ut közepén állva, hárfakísérettel, német nyelven kuplékat énekeltek. Három berlini utcza énekes világméretű teszt s utjuk most Budapestre hozta őket, ahol rendes mesterségükkel keresik meg utiköltésüket. A szokatlan eseményre összesereglett közönség bőkezűen honorálta az előadást s közben megakadályozta azt, hogy a helyszínre siető rendőr az előadást betiltassa.

— **A rászédett menyasszony.** Az amerikai Páris városából írják ezt a furcsa hírt: Thomas Kálvin mérnök ellen válópórt indított a felesége, Thomas Ada asszony, mert az ura vőlegénykorában megtévesztette őt személyazonosságával felől s így nem annak a felesége lett, akit lenni akart. Az asszony azt mondja a válókeresetben, hogy az urának a testvére három hónapig jegyben járt vele, de aztán meggondolta a dolgot s az esküvőt már az ikertestvérével tartatta meg, aki tőkletesen mása neki. Két esztendőig élt az asszony az urával, anélkül, hogy valamit sejtett volna, de nemrég együtt látta a két testvért s akkor rájött a csalásra. Nyomban elhatározta, hogy elválik, bár a másik testvér egy sem veheti el, mert időközben megnősült.

— **A detektív kalandja.** Schlis Antal 41 éves zálogjegyzédelgő jól ismert alakja a budapesti detektív-testületnek. Horvát Lajos detektív ma fölismerete a jeles férfit, amint éppen a Kazinczy-utca zálogház körül forgolódott. A detektív fölszólította, hogy kövesse a főkapitányságra, mire Schlis öklével az arcába csapott és futásnak eredt. A járőrelők segítségével hamarosan megfogták és behozták a főkapitányságra. Hatóság elleni erőszak miatt letartóztatták.

— **Elégett körjegyző.** Takács Sándor sergési körjegyző az éjjel cigarettázva olvasott ágyában, miközben az égő cigarettával a szájában elaludt. A párna tüzet fogott s reggel csak Takács elszenesedett holttestét találták.

— **Egy zsebtolvajbanda elfogatása.** A kecskeméti rendőrség egy országosan körözött zsebmetsző- és tolvajbandát tartóztatott le a vásáriban. A társaság 12 tagból áll, köztük négy nő is. Megmotoztatásuk alkalmával 1000 korona készpénzt és tömérdek árucikkeket találtak náluk. Ma át kísérték a tolvajokat a kir. ügyészség fogházába.

— **Halálozások.** Demszky Ede negyvennyolcas honvédfőhadnagy meghalt Tatán. Az elhunyt Olmützben született, de már fiatal korában Magyarországra került s annyira megszerette az országot és népét, hogy a szabadságharc kitörésekor beállt honvédeknek.

Seffer Gusztáv, a rozsnói ág. evangélikus főgimnázium nyug. tanára 75-ik évében Rozsnyón tegnap délután elhunyt. A boldogult élete végéig élénk részt vett az evangélikus egyház s Rozsnyó város közéletében. Pár év előtt ünnepezték tanárságának félszázados jubileumát. A tiszai egyházkerület papi és tanári nyugdíjintézetének hosszú éveken át pénztárnoka volt. Seffer László hírlapíró társunk edes atyját veszítette az elhunytban, akit özvegyén és nagyszámu rokonságon kívül még Seffer Pál m. kir. honvédszázados, Seffer Etelka férjezett Varga Józsefné és Seffer Berta gyermekei gyászolnak.

Benedek József rendőrségi tisztviselő, a bejelentő-hivatal egyik legregyebb vezetője meghalt Budapestben, 60 éves korában. Temetése ma délután ment végbe, nagyszámu közönség részvétele mellett. Abonyi Dezső, az Ujság belmunkatársa 37 éves korában ma hosszás szenvedés után meghalt. Az elhunyt kiváló közzgazdász volt, akit általános tisztelet és szeretet vett körül. Halálát számos barátján kívül ifjú hitvese siratja, aki önfeláldozó szeretettel ápolta halála percéig. Temetése holnap délután fél 4 órakor lesz. A Budapesti Ujságírók Egyesülete elhatározta, hogy Abonyi Dezsőnek, az Ujság elhunyt belmunkatársának holnap délutáni temetésén küldöttségileg képviselteti magát és az elhunyt ravatalára koszorút helyez. Az elhunytat a rákoskeresztúri temetőben helyezik örök nyugalomra.

— **Boszu.** Márk Juon bucsesti gazdag oláh birtokos az éjjel kiment gazdaságában szétnézni. Alig lépett az udvarra, lövés dördült el és Márk halálra sebezve összerogyott s rövid idő múlva meghalt. A csendőrség megindította a vizsgálatot és megállapította, hogy Márk Juon boszu áldozata, de a tetteseket mindeddig nem sikerült kinyomozni.

— **Víz a bányában.** A „Bohemia” jelentése szerint a Wellworn-kerületben lévő Wottwowitz közelében fekvő Félix-tárnába vízáradat tört. 9 munkás megmenekült, 5-6 munkás azonban a tárnában maradt és ezek valószínűleg életüket veszítették. A tárnában, amelyből évenként 6000 tonnát bányásztak — a munkát egyelőre beszüntették.

— **Szerelmi dráma.** Véres szerelmi dráma játszódott le tegnap Tiszadobon. Paulita Ágnes nevű cselédeleány három revolverlövessel megölte a kedvesét, Csenkei János csendőrsparrancsnokot. A tragédia a tiszadobi temetőben történt s a jelek arra vallanak, hogy közös elhatározással akart a szerelmes pár az életől megválni. A leány három revolverlövessel lelőtte előbb kedvesét, azután a pisztoly csövét mellének szegezte, — de nem volt bátorsága ahhoz, hogy a pisztoly ravaszát megrántsa. A gyilkos leányt Tiszadobon őrzik a csendőrök.

— **Vörheny-járvány.** A még egyre pusztító vörheny-járványra való tekintettel az észéki egészségügyi bizottság elhatározta, hogy az iskolák megnyitását október 15-re halasztja. Szeptember elseje óta 80 ember betegedett meg, közülük 25-en meghaltak.

— **Népgyűlés.** A kecskeméti szervezett szociáldemokrata munkások vasárnap, e hó 29-én népgyűlést tartanak, amelyen megbeszéljük az október 10-iki általános sztrájkjal szemben követendő magatartásukat.

— **Zivatarok.** Mont-Pellier körül a zivataros esőzések következtében a Herault folyó és mellékvízei kiléptek medrükéből és a közeli réteken nagy károkat tettek. A vasúti forgalom több helyen megszakadt. — A zivataros eső Londonban és a környékén óriási károkat okozott. Számos helység víz alatt áll. A vasúti forgalom több helyen megszakadt. Mintegy 500 juh elpusztult. A kár több millió frankra rug.

— **Megszökött elmebeteg katona.** A bécsi országos kórház kőkerítésén tegnap éjszaka észrevettek egy egyenruhás katonát, akit átmászott. Több egészségügyi katona üldözte, de reggelig sem tudták kézrekeríteni. Az elmenekült katona a helyőrségi kórház elmebeteg osztályáról szökött meg. Az őrtűt katona még nem került meg.

— **Zavarognak az aranyások.** A burföldről zavargás híre jön. Most nem az államrend ellen törnek a szabadságszerető burok, csak az aranybányákban dolgozó munkások békétlenkednek. Johannesburgból sürgönyzik, hogy a Wi Waterstrand kerület egyik bányájában zendülés tört ki azon határozat folytán, hogy azon munkások, akiket hazájukba kellett volna visszaküldeni, a ki nem mentett mulasztás folytán elvesztett munkaidőt utólag pótolni tartoznak. A rendőrség sortűzet adott, miáltal tizenöt ember megsérült.

— **Rendőri hírek.** Lopás a vasuton. Szekulits József Budapestről Bavanistére utazott haza harmadosztályú kocsiában. Utközben elaludt és ezalatt ismeretlen emberek kilopták a zsebéből 10.000 koronát tartalmazó pénztárcáját. A megindított nyomozás megállapította, hogy a tolvajok ketten voltak és Félegyházán ültek vonatra és Kistelek vagy Pálmonostor állomáson szálltak le. Mindketten románul beszéltek. — **Betörés.** Baross Gábor néhai miniszterünk özvegyének klubosiczi (Trencsénmegye) villájába aminap ismeretlen emberek betörték és sok más értékes holmi mellett egy nagy vert ezüstből való dobozt, melyre Baross Gábor neve volt bevésve, elvitték. A rendőrség nyomozza a tetteseket.

— **Villamos balesetek.** A Damjanich-utczában ma délelőtt a 138. számú villamos kocsirol mielőtt a kocsit megállt volna, leszállt Femi Rozália, heven éves öreg asszony. A szerencsétlen asszony nekiesett az 5842. számú gázlámpának s onnan visszavágódva, a kocsit alá került, amelynek kerekei jobb lába fejét összezúzták. A mentők a Rókus-kórházba vitték az öreg asszonyt. — Az István-ut 59. száma előtt ma a Városligetből jövő 55. számú közúti villamos kocsit elgázolta Kiss István elemi iskolai tanulót. A szegény fiucska ott halt meg a kerekek alatt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. A rendőrség mind a két baleset dolgában megindította a vizsgálatot. — **Szerencsétlenül járt cseléd.** Budán az Alkotás-utca 7. számú házában első emeletéről ma délelőtt ablaktisztogatás közben leesett Szatmári Verona cseléd. A leány fejével zuhant a kövezetre és agyonzúzta magát. Holttestét a rendőrség bevitte a törvényszéki orvostani intézetbe.

— **Fővárosi Orieum.** A szeptember 16-án java részben új attrakciókkal felújított műsor minden este igen nagyszámu közönséget vonz. Meg is érdemli ez a kitűnő műsor a megtekintést, mert egyetlen száma sincsen, amely teljességgel le ne kőtné a hallgatóság figyelmét és érdeklődését. Signorina Liszt, a kitűnő hangu opera-énekesnő, a négy jeles akrobata, Hans Hauser és Severus Schaefer, valamint a többi kiváló szám is minden este megújuló sikert arat. A szeptemberi műsor még csak néhány napig látható, hogy aztán október elsején helyét adjon a fényes új műsornak.

— **A Beketow-czirkuszban** a nemzetközi díjbirkózások mai napján a mérkőzések színültig telt ház előtt folytak le és eredményük a következő: Sabatier győzött Bono ellen 15 perc 42 másodperc

alatt, Ali Kali Ogly perzsa győzött Kahuta indus ellen 3 percz 46 másodpercz alatt, Abs Pohl német világbajnok győzött Mourzuk tuniszi néger ellen 32 percz 18 másodpercz alatt és végül Aberg orosz világbajnok és Ciganievičs lengyel világbajnok mérkőzése egy órai birkózás után eldöntetlen maradt. Holnap birkóznak: Sabatier—Aberg, Ciganievičs—Lurich, Pohl Abs—Hassanow és Mourzuk—Ali Kali Ogly.

— Két társasutazás. Október 9-én és 12-én Dél-olaszországba és Konstantinápolyba, Palesztinába, valamint Egyiptomba induló társasutazások iránt a külföldön is nagy érdeklődés nyilvánul. Mindkét kirándulás programja rendkívül érdekes és a részvételi árak olcsók. A keleti utazásra elfogadnak csupán Konstantinápolyra is jelentkezőket, viszont kiterjeszthető a visszautazás Görögország és Dalmáciára is. Bővebbet a Központi Menetjegyiroda (IV., Vigadó-tér 1.) prospektusai tartalmazzák, melyekből készséggel küldenek az érdeklődőknek.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

páratlan
HASHAJTOSZER

x Ha Petőfi megszólalna, — azt mondaná: adatok hamar egy kis alföldi fehérkeresztes sósborzeszt, mert szobor vagyok és fáj minden tagom.

x Jó órában legyen mondva! Ki ne ösmerné ezt a bátran nemzetközinek mondható fohászt? Az anya, mikor becézett gyermekének egészségéről beszél, önkéntelen sóhajjal teszi hozzá: „Semmi baja a kicsikének, jó órában legyen mondva! Bizony, aki akár saját magának, akár másnak őszintén jót kíván, csak jó órák kívánhat. A jó, pontosan járó óra nélkülözhetetlen kellék minden rendszerető ember részére. S ilyet — jó órában legyen mondva — csakis Polgár Kálmán órásmesternél kaphat Budapesten, Erzsébet-körút 29. szám, I. em. Ilyenekről és divatos ékszerekről egy levelezőlapon nyilvánított kívánságára nagy, képes album árjegyzéket küld ingyen és bérmentve a cégvezetőség.

x Zászlók, czimerek minden kivitelben kaphatók Línhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyady-utca 27. sz. Árjegyzék ingyen.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterem. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 f. x Harisnyák legjobb minőségben Röslernél Budapest, V., Harminczad-utca és József-tér sarkán.

x A sikkasztó tragédiája ugy elszomorítja az olvasót, hogy egy pohárka Alföldi konyakot kell innia, hogy felvidüljön!

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Opera. A *Carmen* mai előadását Burrián és Szamosy Elza vendégfellépte valóságos díszelőadás nivójára emelték. Don Josét adta Burrián Károly és ismét magával ragadta az amugy is lelkes közönséget. Ezt a szerepet a művész élethű színes képen tárta a publikum elé. A könnyelmű katonát, aki megfélemledik kötelességéről, csak azért, hogy mulasson, aki fellépszszel rohan a vesztébe, ezt a büns, szerelmes fiút igazán olyan becsületos jóssággal ruhazza föl, hogy az ember szinte megsajnálja, amint fokról-fokra süllyed és végül gyilkossá lesz. Burrián egész regényt játszik el szemlünk előtt és ugy énekel, annyi hévvel, melegséggel és szenvedélyvel, hogy ebben alig tudja valaki elérni. A második felvonásban az ugynevezett virágáriát páratlan izléssel, egész odaadással énekelte. Perczekig falrengető taps követte a dalt, amelyet a művész nem akart megismételni. Méltó partnere volt Szamosy Elza, aki ma teljesen pihent hanggal énekel és szerencsés estéje volt. Az ő geniálisan kidolgozott és briliánsan megjátszott *Carmen*jéről már sokszor nyilatkoztunk. Ma azonban konstatálnunk kell, hogy a mult idény végén tényleg fáradtságának következménye volt, hogy hangja rekedt és fátyolozott volt, aminek ma már semmi nyoma nem látszott. Vad, szenvedélyes *Carmen* volt ez a mai, énekekben és játékokban egyaránt elsőrangú. A többi szereplők közül Beck régi hatalmas hangú Torreadorja, *Ambrusné*, *Berts*, *Kornai*, *Payer* érdemelnek dicséretet. e. a.

(*) A tizenhét évesek. Krecsányiék ma este erős ököllal döngették a budai színház rozoga falait, élénken demonstrálva azokat az irodalmi törekvéseket, amelyek, ha eget nem is ostromol-

nak, de megérdemlik az elismerést. Max Dreyer ma bemutatott színműve határozottan érdekes vállalkozása volt a színháznak, amely, ha művészeti szempontból megközelítőleg sem állja meg az összehasonlítást Brahmék modern színpadi produkcióival s ha téli igényeinket nem is tudta kielégíteni minden vonalon, mégis fel tudott mutatni olyan momentumokat, amelyekért bocsnat jár a szellős hajlék közsínházi allűrjeinek. Dreyer darabjáról nincs sok új mondani valónk. A Budapestet járó német színészek adtak már alkalmat rá, hogy a magyar kritika erről az érdekes elmeproduktumról is leadja véleményét. Ami a darabban annak idején tetszett, s ami a darabban benne van, az ma is félreismerhetetlen hatást gyakorolt a hallgatóságra, függetlenül minden hangulatrontástól, rendezési saltómortáléktól és megnem értéstől. Elvégre is a szexuális kérdések mindig érdekesek, még akkor is, ha nem is ujjak, ha nem is elmélyedők, hanem felelet nélkül hagyók és pathologikusan magyarázók, mint a „A tizenhétévesek.“ Wedekind „Frühlingserwachen“-jával szemben ez a darab az éni kezdő emberek nemi életének nyárebredését írja le, azt a forró, perzselő időszakot, amely részegítően, vaditón csókolja, rombolja a fiatal idegeket, melyeket a buta álerkölcsökbe burkolódzó társadalom már eleve agyoncsigázott, betegségbe hajszolt. A mai darabnak is a fiatal és mégis enervált idegek beteges játszó-dása, vad ébredése adja meg az impulzust, mely a maga féktelenségével nemcsak önmagát pusztítja el, hanem azokat a tuléretteket is, akik már tul lehetnének minden lángoláson és minden bolondságon. Mindezt ma a budai színészek is elmagyarázzák nekünk, néha meglepő értelmességgel és intelligenciával, helyenként azonban annál zűrzavarosabban és dadogóbban. Megbocsáthatatlan volt az utolsó felvonás, mely fejtegető állítása volt mindennek, ami színművészet és ami szerzői intenczió. Az előadás Zátony Kálmánban, ebben a fiatal és sokat ígérő talentumban kulminált, aki igéreteiből már ma is sokat beváltott. T. Csige Böske igen jó hangokat és mozdulatokat talált a kítőző érzékiség és szerelem kifejezésére, nagy intelligenciát mutatott a részletekben való elmélyedésben, művészi ambíciója csak az utolsó felvonás jeleneteiben, melyek sok melegséget — szívet — igényelnek, szenvedett hajótörést. Jó volt még Szeghő.

A fordítás Zólyomi Dezső igen sikerült és teljes megértésre valló munkája. —lle.

(*) A tenger. Szerencsés estéje volt ma az Urániának. A legérdekesebb és legszebb témák egyike talált hivatott és lebilincselő tolmácsolásra Goda Géza és Král Miklós *A tenger* című darabjában. A földszárazokat körülölelő rengeteg vízmező külön speciális életet él, melynek minden fázisa érdekes. Nyugvásában impozáns fenség, haragjában félelmes nagyszerűség. Mélységeiben fantasztikus növény- és állatvilág tenyészik. Millió és millió ember él a tengerből és a tengeren. Ezernyi jármű közlekedik folytonosan a hullámzó vizeken, kicserélve a különböző világrészek kincseit. A Godaék darabja részletesen ismerteti mindezt s élvezetes, művészi formában hozza közelebb a budapesti publikumhoz a tengert, a titkokat rejtgető, hasznos és kárttevő, örömeiket nyújtó hatalmas természeti csodát. A darab a haditengerészetet kívül, mely egy külön darab tárgyát képezi, a tengerre vonatkozó összes tudnivalókat dióhéjban egyesíti. Képei elsőrangúak, mindegyik egy-egy művészi festmény. Mozgói pedig az idevágó felvételek között is a legszebbek és a legújabbak. Különösen a holdvilágos tengerről, a sirálytojászedésről, a czethalvadásatról, halászletről, mentésről, fürdésről és kivándorlásról bemutatottak szépek s kielégíthetik mindenkinek legmesszebbmenő várakozásait.

A darab I. felvonása röviden megemlékezik a tengerhez fűződő mondákról és a tengerfenékről táplált balvéleményekről, a vizek titokzatos mélységeit mutatja be. A buvár otthona ez, ki ép szívet és bátor lélekkel száll alá, hogy felszínre hozza a tenger kincseit. Nehéz mesterség a buváré, élet-halál között lebeg minden pillanatban, bármennyire tökéletesek is ma már a gépek és felszerelések, melyekre mun-

kájában utalva van. De csábitják a természet csodás ajándékai, melyek a vizek mélyére rejtőznek és igen sokszor a földi kincsek is, melyeket a tenger rabolt el az embertől. Néha aranyakkal telt ládákat, nagy értékű műtárgyakat hoznak fel, melyek századokon át pihentek az iszapban, máskor egész városokra bukkannak a víz alatt, melyeket egy borzalmas katasztrófa süllyesztett a hullámsírba. De a gazdasági élet is bevonta tevékenységének körébe a tengerfenéket. A gyöngy-, szivacs- és korál-halászat s mindenek felett a tulajdonképeni halászat millióknak ad foglalkozást és megélhetést. Az apró heringtől a nagy czethalig, a kis tenger papagájától a tengeri ludig a vizek birodalmának minden halát, madarát kézre akarja keríteni az ember. Jól fizető foglalkozás, de felve életveszélyvel s a halászelet a maga poétikus szépsége mellett nincs hiájával a mindennapos szomorú tragédiáknak sem. Ezren és ezren pusztulnak el, de fiaik és unokáik ismét tengerre szálltak, hogy kincseket csikarjanak ki tőle. Sőt egyenesen a tengerre nevelik őket az iskolahajón, mely a nemzeti vagyonsodás szempontjából egy kiszámíthatatlan horderejű intézmény. A II. felvonás a kereskedelmi tengerészetet tárgyalja. Hihetetlen arányokat öltött az adás-vevés, melyet tengerháton közvetítenek; milliárdok fekszenek kikötő és raktárépítkezésekben s talán ugyanannyi milliárdok azokban a hajóóriásokban, melyek a világpiac árucikkjeit hozzák messze földrészekről. S a vízi kereskedelem nagy mérveit csak növelte a technika haladása, mely nemcsak a tenger közlekedési eszközeit javította meg, hanem az újabb találmányok ügyes kihasználásával a vízi utazást és szállítást is gyorsabbá, olcsóbbá s mindenekfelett biztosabbá tette. De azért még mindig elég veszély leskelődik az oceánnon utazókra. Közben történő összeütközésekről, zátonyra jutásokról még ma is nap-nap után olvashatunk s nem a regényírók fantáziájának szílelményei a hajótöröttek sorsáról megirt szomorú történetek. Igaz, hogy ezek számát is nagyban csökkenti a szakszerűen szervezett mentés, mely csodás eredményeket mutathat fel e téren. A III. felvonásban a tenger adta örömek és szorakozások vannak összegyűjtve. Mi sem természetesebb, hogy ezek között a fürdés érdemel első helyen említést. A forró nyár mulatsága ez, mely nemcsak elegáns, de egészséges is gyermekeknek, felnőtteknek egyaránt. Ugyanezen megítélés alá esik a csónakázás és a yachtozás is, mely az előkelő társaságban csak olyan lázas szenvedélylyel nőtte ki magát, mint szárazföldön az automobilozás. A yachtléletben kifejtett páratlan fényűzés szülte a luxusutazások kényelmi berendezéseinek nagyarányú fejlődését. Ma már a tengert járó nagy hajók egész kis városok s megtalálunk rajtuk mindent, mi egy napokra terjedő ut fáradalmait és egyhanguságát a minimumra csökkenti. Befelezi a darabot a kirándulás mélyen elszomorító mozzanatainak vázolósa.

(*) Az Operaházban szombaton „Tristan és Isoldé“ dalművet ismétlik meg Burrián Károly kamaraénekes felléptével. Isoldét Vasquezné, Brangénet Berts, Marke királyt Venczell, Kurwenalt Takáts, Melotót Pichler, Pásztor Gábor, Kormányost Ney B. és Hzu hajóst Déri énekl. Az előadást Kerner István karmester vezényli, rendezi Alszeghy Kálmán főrendező. Kezdeté fél hét órakor. (Évi bérlet 95. sz.) A vasárnapra kitűzött Manon (Massenet) dalműben Kaczér, Payer, Palóczyne, Várady M., Anthes, Beck, Kornay, Várady, Dalmoki és Ney B. működnek közre.

(*) T. Halmy Margit — Trilby. A Vigszínházban jövő vasárnap, e hó 29-én, délutáni előadásul a Trilby, Du Maurier szenzációs drámája, kerül színre. A czimszerepet T. Halmy Margit személyesíti, Svengalit pedig Fenyvesi Emil ábrázolja. Ez lesz a Trilby 129-ik előadása.

(*) Főúri színészek Londonban. A londoni színházi világnak két nagy szenzációja van. Az egyik a Broglie hercegi pár fellépése. A fiatal Broglie herceg, akit a papája tudvalevően kitagadott, mert egy színésznőt vett feleségül, most egy londoni music-hallban lép fel a feleségével, még pedig olyan egyfelvonásos kis darabban, melyet ők maguk írtak. A darab tárgya: az ő romantikus házasságuk. Az apa, a köszívű francia herceg, szintén szerepel a kis darabban. — A másik szenzáció: Rosslyn grófnő fellépése. A dús gazdag Earl of Rosslyn elvált a feleségétől, mire az asszony, aki azelőtt Amerika egyik legszebb színésznője volt, ellátározta, hogy visszatér a színpadra. Az „Apolló-színház“-ban lép fel egy új vigjáték női főszerepében Miss Anna Robinson név alatt.

(*) Turcsányi Olga föllépte. A Magyar Színházban a Tomcsányi-síremlék javára hétfő helyett közbejött akadály miatt szombaton, e hó 28-án délután három órakor fog a vig özvegy színre kerülni. Ez előadás esti helyárrakkal kerül színre s érdekessége Turcsányi Olga föllépése a czimszerepben. Az első Glavari Hanna február óta nem játszotta a szerepet, amelyben oly szép sikere volt.

(*) **Begas mester új műve.** Begas Reinhold a németek 76 éves szobrász-művésze magas kora dacára se pihen. Most fejezett be egy szoborcsoportot, melynek eszméje már ötven év előtt foglalkoztatta. Akkoriban Rómában készítette el vázlatát s most Berlinben fejezi be a mintázást. A csoport Éva anyánkat, sziklán ülve ábrázolja. A kis Ábelt melléhez szoritva táplálja, míg az idősebb Kain az ülőben helyezkedik el.

(*) **„A Sárga domínó” bemutatója.** Nagy erővel folynak a Népszínház-Vigoperában a színház első operettjének, a „Sárga domínó”-nak próbái, melynek zenéjét dr. Szirmai Albert írta, a fiatal magyar muzsikusk generációnak ismert nevű tagja. A „Sárga domínó” szövege Mérey Adolf munkája. Október 4-én kerül bemutatásra az operett-újdonosság elsőrangú szereposztásban, Ney Leonával és Ötvös Gittával a két női főszerepben. Erre a bemutató előadásra földszinti és páholy-jegyek már nem kaphatók.

(*) **A nyolcvan éves Baumeister.** A bécsi Burgtheater ünnepre készül. Baumeister Bernhard, a színház oszlopos tagja holnapután éri meg nyolcvanadik születésnapját. Ez a magas kor annál nagyobb jelentőségű, mert a művész nemcsak testi egészségben, hanem tehetségének teljes birtokában jutott el odáig. Baumeister 55 év óta tagja a Burgtheaternek, hol Laube, Wolf, Dingstedt, Wilbrandt, Förster, Burekhard és Schienther igazgatása alatt működött s e hosszú idő alatt 491 szerepben 6406-szor lépett fel. Születésnapja alkalmából a „Bölcs Nánán” czinszerepét fogja játszani.

(*) **A királysínházi Vig özevegy.** A Királysínház új bemutató-bőriete kedden indul meg a Vig özevegyvel. Az operettből, amelyet most fordította, Mérey Adolf rendez, teljes díszletezéssel és világitással folynak a próbák. A Lehár-darab részletes szereposztása a következő: Zéta báró — Papir Sándor; Valencienne — Petrács Sári; Daniló gróf — Ráthonyi Ákos; Glavari Hanna — Fedák Sári; Rosilloa — Környei Béla; Nyegus — Boross Endre; Praskovia — Örfley Flóra; Kromora — Körmenydy; Cascada — Simai; St.-Brévete — Csapó; Silviane — Fábrián Célia; Olga — Somló Ilona; Bogdanovics — Sáfrán.

(*) **„Az anyós” bemutató előadása.** Holnap este kerül először színre a Városligeti Színházban Szolner Antal „Az anyós, vagy a jókor érkezett gólya” című új eredeti bohózat.

(*) **A Nemzeti Szalón őszi kiállítása.** A Nemzeti Szalón rendes őszi tárlata október hó hatodikán nyílik meg. A kiállító művészek alkotásait október hó 1-ig (szombat) este 6 óráig kiállítják be a Nemzeti Szalón műtárolási hivatalába (Erzsébet-tér). A Linek-kiállítást szerdán, október 2-án este zárják. Ma délután megtekintette a kiállítást K. Lippich Elek min. tanácsos, a kultuszminisztérium művészeti osztályának feje és hosszabb időt töltött az érdekes képek szemlélésében.

FŐVÁROS.

(*) **Drágul a tej.** Az élelmiszerek drágasága napról-napra nagyobb arányokat ölt. Ma-holnap a megélhetés fővárosunkban lehetetlen lesz. Megirtuk annakidején, hogy a teinagykereskedők a tej árát akarják emelni. Ez most valóra válik, mert a teinagykereskedők abban állapodtak meg, hogy október elsejétől kezdve emelik a legszükségesebb tápláló cikkeknek az árát. Azal indokolják elhatározásukat, hogy a kiscgazdák 5-6 fillérrel drágábban adják a tejet. Eddig a teinagykereskedők 20-21 filléért szállították a tejet a kiskereskedőknek. Most pedig 24-25 filléért adják. A közönség pedig huszonnyolc filléért jut egy liter tejhez.

(*) **Az új vásárpénztár.** A főváros közgyűlése tudvalevően elhatározta, hogy az érdekelt iparosok részvételével négy millió korona alaptőkével részvénytársasági alapon új állatvásári pénztárt létesít. A részvények jegyzésének határideje lejárt és az érdekelt iparosok egy millió nyolczszázezer korona helyett csak egy millió háromszázezer koronát jegyeztek. Az új vásárpénztárt előkészítő bizottság tegnapi értekezletén bejelentette az elnök, hogy a hiányzó félmillió-korona jegyzése dolgában tárgyalnak több pénzintézettel, amelyek azonban olyan követelésekkel léptek fel és olyan ingerenciát akartak a vezetésben gyakorolni, hogy abban az esetben az új vásárpénztár nem felel meg annak a hivatásnak, amely kívánatos volna. A bizottság ezek után helyesnek találta azt, hogy a jelenlegi pénzügyi viszo-

nyokra és az érdekelt iparosokra való tekintettel két millió korona alaptőkével létesíti az új vásárpénztárt és ezt az összeget maga jegyzi. Miután a bizottság nem akarja azt, hogy azok az iparosok, akik eddig részvényeket jegyeztek a jelenlegi rossz pénzügyi viszonyok között, szorult helyzetbe jussanak, felmenti őket a részvényjegyzés kötelezettségétől. Azokat az iparosokat, akik a jelenlegi viszonyok között is hajlandók jegyezni részvényeket, természetesen szívesen látja a bizottság, amelynek elve az, hogy az új vásárpénztárt egészséges alapon megteremtse, anélkül, hogy az iparosok közül bárki is kényszerhelyzetbe jusson. A sertésközvágóhídon egyelőre nem csinálják meg a vásárpénztárt, csak a marhaközvágóhídon. Miután a régi vásárpénztár szerződése december 31-én lejár, az új vásárpénztár ügye véglegesen még október első felében dőlőre kerül. A főváros tanácsa ma foglalkozott ezzel a kérdéssel. Tudomásul vette az előkészítő-bizottság elhatározását. A pénzügyi bizottság holnap tárgyalja az ügyet, a törvényhatósági bizottság pedig hétfőn rendkívüli közgyűlésen.

(*) **A főváros közgyűlése.** A jövő szerdára — október 2. — kitűzött rendes közgyűlés főbb tárgyai a következők: Előterjesztés a Gellért-hegyi kisajátító-övezetbe eső ingatlanoknak egyesítésétől való megszerzése ügyében; az egyesítésig meg nem szerethetőknél pedig a kisajátítása. — Előterjesztés a közszéki kenyérgyár létesítése ügyében. — Szabályrendelet megállapítása a tüzelőanyag árusításáról. — Segélyezések. — A polgármester jelentése a kerületi előjárások ügymenetéről az idei első évi negyedben való megvizsgálásáról. — Felelőbeszések. — Nyugdíjügyek. — A tárgysorozatba 40 ügyet vettek fel.

(*) **Szabályrendelet a kocsmákról.** A tanács a kocsmákról, pálinkamérésekről stb. szóló szabályrendelet életbeléptetésének az időpontjául október 15-ikét állapította meg.

(*) **A terézvárosi templom orgonája.** A tanács a terézvárosi templom új orgonájának a szállítást nyilvánosan árlejtés mellőzésével egy külföldi gyárosra bízta. A költség 24.900 korona lesz.

(*) **Szállítás a főváros részére.** A tanács ma a köztisztviselők hivatal részére 200 darab hóuvarozó vastaliga beszerzését engedélyezte, amelyeket árlejtés után fognak megrendelni.

(*) **A szerencselátékok korlátozása.** A tanács a szerencselátékok korlátozása érdekében, a vonatkozó törvények revíziója céljából, a kormányhoz való felirat terjesztését javasolja a közgyűlésnek.

SPORT.

Budapesti versenyek.

— Második nap. —

A budapesti őszi meeting mai második napjának főszáma a 12.000 koronával dotált Őszi kísérleti verseny volt, melyben a kétéveseket csak Dryander és Rentier képviselték. A gazdag díj Quajak távolmaradása következtében Rentier révén a Trauttmansdorff-istálló zsákmánya lett Grey Tick előtt, melyet Nichdoh mint harmadik követett. A nap második érdekesebb számát, az Allamdíjat pedig Kara Mustafa nyerte, míg helyere Toast érkezett. Nagyobb meglepetést keltett a negyedik futamban az általunk első helyen jelölt Álnok győzelme, melyet Pretzner nagyon ügyesen vezényelt. Győzelmével több, mint tízszeres osztalékot juttatott hűveinek.

Részletek eredményei:

I. **Gödöllői díj.** Díj 3000 korona. Táv 1600 méter. Rohonczy Gedeon 36 spm. Togo 56 kg. (Pretzner) walkover.

II. **Allamdíj.** Díj 5000 korona. Táv 2600 méter. 1. Mautner V. 46 pm. Kara Mustafa 56 1/2 kg. (Taral). 2. Geist G. 56 sm. Toast 61 kg. (Janek). 3. Br. Springer G. 46 sm. Meglő 51 1/2 kg. (Krouzil). Igen könnyen másfélhosszal nyerve, hat hosszal harmadik. Tot. 10:14.

III. **Őszi kísérleti verseny.** Díj 10.000 korona. Táv 1100 méter. 1. Gróf Trauttmansdorff L. 26 sm. Rentier 51 kg. (Krouzil). 2. Gróf Sigray A. 36 pm. Grey Tick 62 kg. (Janek). 3. Egyedi L. 36 sk. Nicht Doch 57 kg. (Miles). Futottak még: Simeon (Carlake), Palóczkirály (Taral), Dryander (Sente). Biztosan három hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot. 10:30, 40:80, 134.

IV. **Nursery-handicap.** Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Gróf Pejácsevich A. sm. Álnok 58 kg. (Pretzner). 2. Gróf Batthyány E. stpk. Meozte 54 kg. (Janek). 3. Egyedi L. sk. Julietta 53 1/2 kg. (Miles). Futottak még: Trés blonde (Janek), Gigolette (Vivian), Jimmy (Krouzil), Décsy (Walkington), Aurum (Cockeram), Letzte Liebe (Southey), Fujiyama (Klimscha), Lancelot (Baumgartner), La Beauté (Seiler), Zsalu (Juhász). Biztosan ötnegyed hosszal

nyerve, félhosszal harmadik. Tot. 10:103, 40:94, 92, 118.

V. **Kétévesek eladóversenye.** Díj 2000 korona. Táv 1000 méter. 1. Capt Don sm. Most 44 1/2 kg. (Taus). 2. Szemere M. sk. Remény 48 kg. (Juhász). 3. Péchy A. sk. Windsbraut 50 kg. (Seiler). Futottak még: Galád (Puster), Stromboli (Cockeram), Dorca (Paul), Vincenz Albert (Gulyás), Joseph (Heidt), Pieta (Dick), Royal Anne (Lénárt). Küzdelem után félhosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot. 10:79, 40:92, 122 64.

VI. **Eladóverseny.** Díj 2000 korona. Táv 2000 méter. 1. Mattausch H. 56 pk. Jeanette 54 kg. (Krouzil). 2. Egyedi L. id. pher. Barbarossa II. 47 1/2 kg. (Paul). 3. Br. Schossberger L. id. pm. Nemes 55 1/2 kg. (Janek). Futottak még: Isobar (Taral), Nevers (Vivian). Küzdelem után nyakhosszal nyerve, hat hosszal harmadik. Tot. 10:71, 40:116, 68.

(*) **A bécsi őszi üggető meeting mai második napjának eredménye:**

I. **Triesti díj.** Díj 2300 korona. 1. Hulda, 2. Admiral, 3. Ch. Bourbon. Futottak még: Hermann B., Baroness I., Bajazzo, Hero, Nitouche, Péterke, Gyimes, Abonnet, Anita, Charlotte, Friedeau, Charley, Hansi C., Norma, Rigoletto. Tot.: 10:132, 20:80, 59,69.

II. **Mc. Vera-verseny.** Díj 1700 korona. 1. Trick, 2. Serenissimus, 3. Inn. Futottak még: Erstling, Duc, Rebecka, Ischl, Nikolo, Erbprinz, Kosak, Lion Turner, Wunderbua, Lauriene. Tot.: 10:137, 20:137, 400, 158.

III. **Revanche-verseny.** Díj 1700 korona. 1. Lord G., 2. Hofdame, 3. Phoebe. Futottak még: Weikendorfer, Bariton, Konstantin, Siess P., Diablosse, Circusmaedel, Lucretia, Dagmar, Gyömbér II., Draga II., Matador. Tot.: 10:332, 20:97, 33, 61.

IV. **Laxenburgi díj.** Díj 4000 korona. 1. Argonaut, 2. Puzsi lánnya, 3. Comtesse Caid. Futottak még: Rabló P., Pexi, Achilles H., Alton, Soci, Liselotte. Tot.: 10:18, 20:28, 61, 48.

V. **Argonaut-verseny.** Díj 3000 korona. 1. Grete N., 2. Musa, 3. Pepus. Futottak még: Ister, Jounq Quartermarch, Hugo, Imperator, Darabont, Wau-Wau, Jubilar. Tot. 10:453, 20:198, 92, 357.

VI. **September handicap.** Díj 2400 korona. 1. Gyöző, 2. Laura, 3. Aufpasser. Futottak még: Colonel Villan, Fonyód, Marco, Drah'n ma um, Liltomfi, Tutti-frutti, Hertha, Carrie Simmons, Vértés. Tot.: 10:149, 20:117, 135, 77.

VII. **Urkocsis-verseny.** Díj 3800 korona. 1. Ciril-Kikiris, 2. Cleo-Talisman, 3. Nastor-Simandl. Futottak még: Barbara Allen-Vesztes, Krampus-Minkusch, Kedvencz-Madár. Tot.: 10:59, 20:38, 33.

(*) **Vivás a Magyar Athletikai Klubban.** A Magyar Athletikai Klub október hó 2-án évnnyitó házi vívóestélyt rendez. A klub Eszterházy-utcai vívótermében máris élénk a vívóélet. Az idei vívótréningben részt vesznek az ország legjelesebb vívói: Békéssy Béla, Mészáros Ervin, dr. Nagy Béla, és dr. Tóth Péter bajnokok, Zulavski Béla, Halász Gyula, a Keresztessy-verseny győztese, Krenesey Géza, dr. Mészáros Loránt, Lesztánszky Dezső és kívülök a fiatal versenygárda számos kiváló tagja. Külön órát rendeztek be ez évben a kezdők, külön órát a haladók és versenyvívók számára. Minden második héten vendéges-tély lesz az idegen vívó-klubok tagjai bevonásával.

(*) **Bajnoki football mérkőzés Ujpesten.** Vasárnap délután 4 órakor mérkőzik a népszigeti pályán a Ferencvárosi T.-C. s az Ujpesti T.-E. csapatával. Az U. T.-E., mely otthonos pályáján a Typographia jó formában lévő csapatát 2:0 verte az Uj. Törekvés egyesülésével annyira megerősödött, hogy egyik legkomolyabb ellenfele lesz a F. T.-C. új összeállításában játszó csapatának. Előzőleg a két II. csapat mérkőzik, mindkét II. csapat eddigi mérkőzésein kitűnő formát mutatott. A F. T.-C. a M. T. K. II. győzte le 4:1, az U. T.-E. II. pedig a tavalyi szövetségi díj győztesét a Typographia II. felett aratott fölünyes győzelmet. Bíró: Hajós Alfréd (BTC), a második csapatoknál: Vámos Soma (Föv. T.-C.). — Belépésre training-jegyek érvényesek.

(*) **A M. O. T. E. Sz. bajnokságai.** A Magyar Testedző Egyesületek Országos Szövetségének vasárnap nagy napja lesz. E napon rendezik a szövetség a magyar bajnokságokat. A 100, 400, 800, 1500, 3000 m.-es síkfutásokra, 110 méteres gátfutásra, 3000 méteres gyaloglásra, magas és távolugrásra, súlydobásra, diszkosz és gerelyvetésre. A versenyek nevezései tegnap zárultak le s fényesen sikerültek. A versenyekre benevezett minden jelesebb atlétája a M. O. T. Sz.-nek. Nemcsak a főváros, hanem a vidék is impozáns tömegben vonul fel s részt vesznek mindazok, kiknek szereplései egy elsőrangú sportesemény magas nivóját biztosítani képesek. A versenyek nemzetközi jellegűt a külföldi atléták részvétele adja meg. Ausztria és Csehszlovákiából is jelentek versenyzők, kiknek a magyar atlétákkal való klasszikus küzdelme élvezetes sportot ígér. A M. O. T. E. Sz. bajnoki viadalát a millenárius pályán rendezik.

TÖRVÉNYSZÉK.

A petrovai rablógyilkosok.

A visóvölgyi rablógyilkosság bűnügyében a Kuria tegnap befejezvé a semmisségi panaszok tárgyalását, ma déli 12 órára tüzte ki határozatának kihirdetését. Ennek híre már jóval 12 óra előtt százakra menő közönség tolongott a Kuria második emeleti folyosóján, úgy, hogy a tárgyalóterem fölnyitása lehetetlen volt. Sebestyén Mihály tanácselnök rendeletére rendőrök érkeztek, hogy visszatartsák a tolongókat, mert a tárgyalóteremben a hallgatóság széksorai csupán negyven személyre valók.

Egy óra után jelezte az elnöki csengő, hogy a Kuria ki fogja hirdetni határozatát. A tárgyalóterem szárnyas ajtói kinyitáltak, ismét nagy lett a kavargás, mert a terembe csak azok juthattak be, akik előljártak a tolongó tömegben, a közönség többi részét pedig a rendőrség emberei újból visszazorították a folyosókra.

A nagy zaj lecsillapultával azután az ítélőtanács elnöke, Sebestyén Mihály tanácselnök kihirdette a Kuria döntését. A legfelsőbb bíróság nem találta alaposnak a semmisségi panaszokat, azokat részben visszautasította, részben elutasította s így teljes egészében jóváhagyta a mármaroszigeti esküdtbírók ítéletét. Jogerős tehát az ítélet, mely szerint: Husz Ábrahám és Mihálka János, kötet állati halállal, Perl Léb és Perl Fisel tíz-tíz évi, Filipcsuk Jónás hat évi és Bilaskó Vasily öt évi fegyházbüntetéssel bünhődnek szörnyű gaztettükért.

Határozatát egész röviden indokolta meg a Kuria. A megokolás szerint az a kifogás, hogy a halálra ítélt Mihálka elmeállapotát meg nem vizsgálták s az e kifogáson alapuló semmisségi panasz tárgyalatlan, mert a védőnek a tárgyalás során módjában állott, hogy erre vonatkozólag az esküdtekhez kérdést intézzen. A szakértőkhöz intézett kérdések megválaszása szintén nem jogszerű. A minősítés dolgában az esküdtek helyesen oldották meg feladatukat, tehát az e miatt benyújtott semmisségi panasz is alaptalan. Végül az enyhítő kilencvenkettedik szakasz nem alkalmazása alapján tett semmisségi panasz sem alapos, mert Mihálka János névze az egyedüli enyhítő körülmény az, hogy büntetlen előéletű, de ezzel szemben nagyon sok a súlyosbító körülmény. A gyilkosságot előre megfontolva, tervszerűen, a legkegyetlenebb módon hajtotta végre, pedig a felesége igyekezett őt rávenni, hogy mondjon le szándékáról. E mellett orvul támadott s egy rokonát és a rend őrtartására kirendelt csendőrt ütötte le. Husz Ábrahámra névze a Kuria szintén nem tartja alkalmazhatónak az enyhítő szakaszt.

A hallgatóság némán fogadta a Kuria döntését, amely a két halálos ítéletet jóváhagyta.

A nyilvános ülés ezután véget ért s a Kuria nyomban kegyelmi tanácscsá alakult át, hogy a két halálra ítélt kegyelmi kérvényéről véleményt mondjon. A kegyelmi tanács határozata természetesen hivatalos titok.

A halálra ítélt előtt a jövő héten nyitja ki a mármaroszigeti bíróság a Kuria határozatát. Egyik lapársunk előtt dr. Kahán Lajos, Filipcsuk védője a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— Védőtársaim is, én is, mindent elkövetünk, hogy megváltoztassék a rémes ítélet. Fájdalom, nem sikerült. Meg fogjuk próbálni a felséghez való folyamodást. Husz Ábrahámot öt gyerekekkel együtt siratja árván maradt asszonya. Szomorú véletlen, hogy ötödik gyermeke aznap született, mikor őt halálra ítélték. Az se érdektelen, hogy Husz ellen pénzhamisításért is folyik eljárás. Hitem szerint nem volt elfogulatlan a polgárbírák verdiktje... Nyolcvan csendőr folytatott ebben a bűnügyben nyomozatot és mikor a hat gyanúsítottat elfogták, lefotografáltatták magukat a csendőrök a gyanúsítottakkal és ez a kép tizezerszámra került forgalomba, mint képes-levelezőlap. A közvé-

lemény rablógyilkosoknak tudta és bélyegezte hát ezeket az embereket már akkor, mikor még se a vizsgálat nem volt ellenük elrendelve, se vádlottak nem voltak. Az esküdtek pedig onnan kerültek ki a képes-levelezőlapot ismerők táborából...

§ A polgári törvénykönyv előkészítése. A magyar általános polgári törvénykönyv tervezetét előkészítő állandó bizottság dr. Imrling Konrad államtitkár elnöke alatt, folyó hó 25-én és 26-án folytatta tanácskozásait az igazságügyminisztériumban. Tárgyalás alá kerültek a következő kérdések:

1. A gyermek törvényességének megtámadására megszabott határidő elmulasztása esetére adassék-e a megtámadásra jogosított fél javára restitúció in integrum és ha igen, mily esetekben, illetve mily előfeltételek mellett engedessék meg a jogosított félnek, hogy megtámadási jogával a határidő eltelte után is élhessen?

2. A gyermek törvényességének megtámadhatóságát a gyermeknek a férfi által való elismerése csak abban az esetben zárja ki, ha az elismerés a gyermek születése után történt: vagy pedig meglegyen-e ez a hatálya a születés előtti elismerésnek is?

3. A férfi halála után a gyermek törvényességét csak reláció, a perben álló felekre szorító hatályal lehessen-e megtámadni, vagy abszolút hatályu status-perrel és kit milyen közelebbi előfeltételek mellett illessen a megtámadási jog?

A tanácskozásban résztvettek dr. Vavrik Béla, Gottl Ágoston és Ádám András kuriai tanácselnökök, dr. Hirling Lajos kuriai bíró, dr. Sipőcz László írásszéki elnök, Molezt Dani, Schreyer Jakab, Baracs Marcell és dr. Menyhart Gáspár ügyvédek. A jegyzőkönyvet dr. Bartha Richárd törvényszéki bíró és dr. Tomcsányi Pál miniszteri fogalmazó vezették. A legközelebbi értekezletet szerdán, október hó 2-án tartják.

§ A budai szerelmi dráma. Megirtuk tegnap, hogy Rohrböck József orvostanhallgatót — aki előbb menyasszonyát mérgezte meg dionin-belecskendéssel, azután önmagát lökte mellbe — a rabkórházból átszállították az ügyészség fogházába, miután sebéből szerencsésen felépült. A kir. ügyészség gyilkosság miatt kérte ellene a vizsgálat elrendelését. Rohrböck dr. Lázár Ernő vizsgálóbíró előtt igazolta, hogy a leányval közös elhatározás folytán együtt akart meghalni. A vizsgálóbíró ez alapon mellőzve az ügyészség további fogvatartást kéro indítványát. Rohrböck ellen a btk. 282. §-a alapján rendelte el a vizsgálatot. Egyben pedig szabadlábra helyezte a számalomramelőt fiatal embert, annyival is inkább, mert további fogvatartása már csak azért sem indokolt, mivel a törvény maximális 3 évi szabadságvesztés büntetéssel sújtja a btk. 282. §-ban elkövetett bűncselekmény tettesét. Mivel a kir. ügyészség a szabadlábrahelyezésben megnyugodott, Rohrböck a mai nap délelőttjén már elhagyta a fogházat.

KÖZGAZDASÁG.

A pénzpiacz helyzete és a kormány.

Budapest, szeptember 26.

Idegesség, nyugtalanság, lázas kapkodás mindenfelé. Nem is olyan régen még, csak a szövetkezetek „helyzet”-éről esett szó, később már válság lett a megfelelő jelző a kisbankok ügyére. Szünet, megállás nélkül fejlődtek az események és néhány nap óta új fejezet nyílt meg ennek az esztendőnek a történetében, a tömeges fizetésképtelenségekkel, egyik-másik már nyilvánosságra jutott, némely czégről ma még csak suttognak, de itt is napok vagy talán csak órák kérdése az inzulvenzia. A fa-szakma volt az első, amelyet kikezdett a válság, mely most már a gépipari czégek között pusztít, de nem kímél meg más ágakhoz tartozókat sem.

Igy kergetik egymást az események és mi még ott sem tartunk, hogy a válság első jelenségénél, a szövetkezetek és kisbankok helyzetének szanálásánál tartanánk, annál, amit hónapok óta sürgetünk s velünk együtt fél ország. Végzetlenül sajnáljuk, hogy nem tehetjük meg a kormánynak azt a szivességet, hogy — úgy mint ő — aludni hagyjuk ezt a tengeri kigyóvá fejlődött ügyet, amely lehet hatalmas a kormány szempontjából, az ország szempontjából azonban felette szomorú. Amde a gazdasági közvélemény nem alhatik, azért, mert más alszik s ha állásfoglalása egy kissé erőtlén is, továbbra is fennáll az a követelés, parancsoló szükségesség, hogy a kisbankok helyzetén segíteni kell. Vizsgáljuk, anélkül, hogy újból bizonyítgatnánk olyasmit, amit nem kell, hogy segíteni kell, vajon történt-e egyetlenegy komoly lépés is a kormány részéről. Csupán tanulmányozásról s az obligát jóakaratról való biztositásról hallottunk és elmélkedésekről, hogy így meg amugy „kellett” volna eljárni a szövetkezeteknek, egyéb nem történt. A kormány nembánomságával egy vonalba sorozódik a nagybankok magatartása és az egész ügyben még ott sem tartunk, ahol nálunk mindennéle akció kezdődik: egy értekezletnél, hol a bankok és a kormány képviselője a helyzetet tüzetesen megvitatták és javaslatokat tennének a segítség módozataira vonatkozólag. E helyett tervszerűtlenség, kapkodás az egész vonalon, majd egyik, majd másik bankról szól a hír, hogy kezébe veszi a szövetkezetek ügyét. Majdnem azt kell hinnünk, hogy versengés van a nagybankok között, abban a tekintetben, hogy melyikük vegye kezébe a szövetkezetek szanálását. Bizonyára abban a reményben, hogy ez jó üzlet lesz, olyan jó, mint az volt, mikor pénzbőség idején a szövetkezetekre valóságos rátkmálták a hitelt.

Akkor, amikor megindog a gazdasági élet alatt a föld, könnyelmű huzavona jellemzi a pénzügyi kormányzatot. És hogy milyen szempontok dominálnak, mit vélnék egyesek a szövetkezetek súlyos helyzete alatt, arra is van példa az utóbbi idők eseményeiben. Még a válságos idők első felvonása járta, amikor egy magyar, aki pénzügyi kormányzatunkban szerepet játszik, kegyeskedett informálni magát, hogy is állanak a dolgok. A haute-finance egyik vezetőembere volt az informáló, aki azt mondta: hiszen csak muló baj az egész, csak arról van szó, hogy néhány „zsidó” szövetkezetet bajba jutott. Az ez alkalommal egybegyűlt bankigazgatók között azonban mégis akadt valaki, aki az államférfin kívül a felekezeti szempontból nyilatkozó kollégáját felvilágosította a valóságról, azonban úgy látszik, hiába.

Amíg ilyen szempontok dominálnak s hegyibe a legilletékesebb részről nembánomság, sohasem fogjuk feltartóztatni azt a lavinát, mely utrakelt. Mi nem járulunk most megoldási módozatokkal a közvélemény elé, csak azt hangoztatjuk, azt a bizonyos értekezletet szeretnők előbb látni, amelyen a nagybankok s a kormány végére járnának a dolgoknak. Akkor legalább tisztán látnánk, melyik szövetkezetet kell segíteni, hol érdemes, hol kell bünhödni a könnyelműségért. A szönyegre kerülő megoldási módok között talán csak akadna egy, amely megfelelne. Mindaddig azonban, amíg komoly és céltudatos lépést nem látunk, kénytelenek vagyunk ezzel a tengeri kigyóval a kormánynak és nagybankoknak egyaránt alkalmatlankodni.

Gelléri Mór kiküldetése. Az Országos Ipar egyesület végrehajtó-bizottsága a Bécsben rendezendő kézműipari technikai kiállítás tanulmányozására Gelléri Mór kir. tanácsost, az Országos Iparegyesület kitűnő igazgatóját küldötte ki.

Vaggonhiány és az idei szüret. Hetekkel ezelőtt a kereskedelemügyi kormány felhívta a kereskedőket és az őszi idényben a vasuti szállítást nagyobb mértékben igénybe vevő gyárakat és iparvállalatokat, hogy rendes őszi rendeléseik szállítását az idén hamarabb kezdjék meg, mint az előző években, hogy így a vasuti szállítások összeroldásának eleje vétesék. Ugy látszik, a minisztériumban előre tudták, hogy a szeptemberi szállítások lebonyolítására már az államvasutak vagonkészlete kevésnek fog bizonyulni. A szállítók azonban nem voltak abban a helyzetben, de nem is lehettek, hogy az október havában szükséges árukat már egy hónappal előbb telepeikre szállítsák. Ez részben pénzügyi nehézségekbe is ütközöl.

Kapható, míg a készlet tart, egyedül:

ÖRÖM SÁNDOR

levélpapír-áruházában,

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. szám.

Világ-rekord !!

100 darab egész finom csontlevélpapír, 100 darab színes bélésű borítékkal összesen 200 darab. Egy korona 20 fillér. 1000 drb. Kohinoor cigarettá-hüvely ragasztás nélkül 2.10 K. Vidékre csak utánvétel, vagy a pénz beküldése mellett. 344 darab I. osztályu alumínium-toll 1.80 kor

Világ-csoda !!

344 darab II. osztályu alumínium-toll 1.80 kor

344 darab III. osztályu alumínium-toll 90 fillér

mert a kor... kes a vétel... sem állott... delt árukat... aisztérium... ganatja volt... inkább érz... zeledő sz... a szállítá... ugyanis, a... ják, a mus... korán el k... borkereske... tot a vag... máson szá... szállítatlan... kereskedők... domására... renez ker... ény i J... tója szem... intézkedé... ket egyará... közbenjár... sűrűsven... ságát, hog... számu vas... ugy, hogy... hordót 24... gyors inté... réssel talá...

Darány... előtt meg... miveltésü... mos állam... tanácsos é... leutazott... szágos ké... nökségét é... szédos vá... egyletek k... mondható... tók száma... kapott elh... metzése... fenn gép... sitva van... vételi forg...

A Fisz... más helye... Tözsdei k... nem bőz... alig volt... teségek o... nyiségű s... árfolyam... ták a dar... ilyen mód... korona f... melyet az... a Hazai... az üzlet... alapján k... adni. A... fővárosi... kisebb v... pirok a k... külön p... ellenzárj... csökken... ban a cz... exekutív... Hazai s... nagyobb... jel külön... ahol rov... dolgok... molunk...

A J... kenése... gyároso... tik — t... szállítá... nál 3—4

Reg... Hasz... sok...

mert a korábban szállított áruk után hamarabb esedékes a vételár is; sok gyáriparosnak a megfelelő hely sem állott rendelkezésre arra nézve, hogy a megrendelt árukat hónapokkal előbb telepére szállítsa. A minisztérium főhivásának ennes folytán vaimi kevés fogantatja volt és így a vagonhiányt napról-napra mindinkább érzi úgy az ipar, mint a kereskedelem. A közeledő szüret alkalmával több helyen fölforlódott a szállításra váró hordó; a borkereskedőknek ugyanis, akik a szőlősgazdák termését megvásárolják, a must elszállításához szükséges hordókat ideje korán el kellett volna szállítani. De több jelentékeny borkereskedelmi állomáson nagy torlódás mutatkozott a vagonhiány miatt. Így például a budafoki állomáson százötven kocsi rakomány hordó hevert elszállítatlanul. A Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetsége mihielyt a baj tudomására jutott, táviratilag fordult Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszterhez és Sztefenyi József államtitkárhoz s a Szövetség igazgatója személyesen is tisztelgett a minisztériumban, intézkedést kérve a bortermelőket és borkereskedőket egyaránt fenyegető veszedelem elhárítására. A közbenjárásnak meg is lett a fogantatja. A miniszter sürgősen utasította a m. kir. államvasutak igazgatóságát, hogy azonnal rendelkezésre bocsássa a kellő számú vasuti kocsikat, ami rögtön meg is történt, úgy, hogy a hetek óta feltorlódott, több ezerre menő hordót 24 óra alatt elszállították. A magyar kormány gyors intézkedése az érdekelt körökben hálás elismeréssel találkozott.

Darányi a székely-kiállítás. A vasárnap délelőtt megnyitott székely-kiállítás Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter, Mezössy Béla és Balogh Vilmos államtitkárok, továbbá Kazy József miniszteri tanácsos és Koós Jenő miniszteri titkár kíséretében lement. Várják a megnyitásra az erdélyi országos képviselőket, az erdélyi gazdasági egyesület elnökségét és választmányi tagjait, a székely és szomszédos vármegyei törvényhatóságok és gazdasági egyesületek kiküldöttjeit. E kiállítás teljesen sikerültnek mondható. A géposztályon százon felül van a kiállították száma. Az állatosztályban több mint ezer állat kapott elhelyezést. A rendezőség előzetes figyelmeztetése folytán a gazdák ez alkalomra tartották fenn gép- és anyagszükségletük beszerzését. Biztosítva van tehát a kiállítás részére jelentékeny adásvételi forgalom is.

A Fischer és Riesz cég ügye. Mai számunkban más helyen már megemlékeztünk a cég ügyeiről. Tőzsdéi körökben beszélik, hogy a cég veszteségei nem börzeveszteségekből keletkeztek, mert a tőzsdén alig volt érdeklődése Fischer és Riesz-nek. A veszteségek onnan keletkeztek, hogy a cég nagymennyiségű sorsjegyet adott el letétiügylet s mikor az árfolyamok csökkentek, a felek a cég nyakán hagyták a darabokat. Különösen Hazai sorsjegyet adtak el ilyen módon állítólag 6000 darabot. A felektől 10-15 korona foglalót kértek, megvásárolták a sorsjegyet, melyet azután a fél letétiügylet helyezett. Később, mikor a Hazai sorsjegyek értéke csökkent — mert ezeket az üzleteket javarészt még a 160-170-es árfolyamok alapján kötötték — a felek nem akarták pótfedezeit adni. A cég a sorsjegyeket később két elsőrangú fővárosi banknál lombardozta, olyan módon, ahogy kisebb váltóüzletek gyakran megteszik, hogy a papírok a kölcsönt felvevő cégnél maradnak, azonban külön pénzszekrényben, a kölcsönt nyújtó intézet ellenzárja alatt. A Hazai sorsjegyek időközben ismét csökkentvén, a két bank pótfedezetet kért, mit azonban a cég nyújtani nem tudott, így a sorsjegyeket exekutív eladták, ezzel hozható összefüggésbe a Hazai sorsjegyeknek az utóbbi napokban történt nagyobb mérvű árcsökkenése. A két bank kiküldöttjei különben ma megjelentek a cég helyiségeiben, ahol rovacsolást tartottak, illetve megvizsgálták a dolgok állását. Egyéb tekintetben más helyen számolunk be a cég ügyeiről.

A jutaárak árszállítása. A nyers juta árcsökkenése arra készítette az osztrák-magyar jutaárugyárosok egyesületét, hogy — amint Bécsből jelentik — több cikkknél leszállítsa az árakat. Az árszállítás jutaszövetnél és szákoknál 5%-ot, jutfonalnál 3-4%-ot tesz ki.

Szegedi kendergyár új fiókja. A szegedi kenderfonó és kenderkikészítő gyár részvénytársaság körülbelül négy-öt év előtt Szentesen — mint ismeretes — 400.000 korona tőkebefektetéssel, a kenderkikészítésre egy fióktelepet akart létesíteni, aminek egyetlen feltétele az volt, hogy az ottani földtulajdonosok összesen 2000 hold területen, tiz évre kötelezzék magukat, a telep feldolgozása alá kerülő kender termelésére, amihez az olasz vetőmagot a gyár adta volna. A szegedi kereskedelmi és iparkamara kértére a szegedi gazdasági egyesület próbált akkor propagandát csinálni a szép gazdasági eszmének, de az eszme hajótörést szenvedett. Az új kenderkikészítő telep létesítését így aztán most a gyár — mint értesülünk — Szegváron, az usztatmajor közelében tervezi, miután a Károlyi uradalom ott megfelelő kender termelésre kötelezné magát.

Csődök. A nagyváradi törvényszék Zichermann Jakab érkeseri lakos ellen, a nyitrai törvényszék Veczko Béla hagyatékára, a soproni törvényszék Reuter Lőrincz soproni bej. vegyesáru kereskedő ellen, a gyulai törvényszék Nagy Benkő János orosházi szabómester ellen, a győri törvényszék Hoffmann Testvérek soproni bej. cég ellen csődöt nyitott, míg a szegedi törvényszék Müller Samu és Társa be nem jegyzett szegedi cég ellen, az eperjesi törvényszék Sternbach József eperjesi cég ellen, a nagybecskereki törvényszék Benin Milán módosi kereskedő ellen fennállott csődöt megszüntette.

Hajóstársaságok tarifaharcza. A külföldi hajóstársaságok hosszabb idő óta nyakra-főre versenyeznek egymással. Ma is néhány társaság tarifaleszállításával számolnak be külföldi tudósítások. A transatlantikai forgalomban versenyző hajóstársaságok közül a Cunard Line leszállította a másodosztályú jegyek árát 10 shillinggel. A tarifaleszállítás a kelet felé irányuló utazásoknál azonnal, nyugati kikötők felé pedig november 1-én lép életbe. A White Star Line is körülbelül ugyanannyival szállította le a viteldíjakat, mint az előbb említett társaság.

Elvi jelentőségű határozatok gazdasági ügyekben. A földmivelésügyi miniszter elvi jelentőségű határozatban mondotta ki, hogy tulajdonjogi korlátozásoknak a marhalevelekre való feljegyzése tilos. Ugyancsak elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a földmivelésügyi miniszter, hogy orvosi szakvélemény alapján az 1895 évi XLVI. törvényzikk határozományaiba ütköző tejhamisítási kihágás tárgyi tényálladéka meg nem állapítható.

Egy vállalat tőkeemelése. A Pécsi Villamos-sági R. T., mely 1900-ban alakult egy millió korona tőkével, jövő hó 12-én rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgya az alaptőke felemelése. A vállalat részvényeinek legnagyobb része a „Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok Számára” cég birtokában van, mely társaság tudvalevőleg a Magyar Általános Hitelbank alapítása.

Utimmórendezés az értéktőzsdén. A mai utimmószabályozásnál a következő díjtételeket fizették: Egész óra: Osztrák hitelrészvényért 1.70-3.— K. Osztrák-magyar államv. r. 1.40-2.60 K. Déli vasut r. —.65-1.— K. Magyar koronajáradékért —.10-— .28 K. Orosz államkölesönért —.01-— .15 K. Fél hónapra: Magyar hitelrészvényért —.95-1.80 K. Magyar leszállítóbank r. —.50-1.— K. Magyar jelzálogbank r. —.55-1.15 K. Hazai Bank r. —.35-— .55 K. Rimamurányi vasmű r. —.95-1.55 K. Közúti vaspálya r. 1.20-1.60 K. Városi villamos vasut r. —.50-1.80 K. A tételek jelentékenyen drágábbak voltak, mint az előző prolongációnál és 5%-7% között mozogtak.

Gazdasági munkásházak. A gazdasági munkásházak építésének állami támogatásáról szóló törvény végrehajtása tárgyában a földmivelésügyi miniszter által kiadott rendeletet nemrég közzétűtük. A törvény életbelépte előtt már 1901-1905. években segélyezett a kincstár egyes törvényhatóságokat a munkásházak építésében. Így Békés községben 44 gazdasági munkásház, Csabán 20, Szentesen 116, Csongrádon 64 és Hódmezővásárhelyen 40 ház épült föl eddig. Egy-egy ház a telek és kutak beszámításával 928 korona 39 fillérbe került, mely összeget a munkások 16 év alatt

egyenlő részletekben kamatfizetés nélkül törlesztették. Az új törvény értelmében évenként 300.000 korona kamatsegély fog kiosztatni s körülbelül 10.000 munkásház lesz felépíthető évenként.

Törvényjavaslat az alsóbbrendű magánvasutakról. A kereskedelemügyi minisztériumban — mint értesülünk — már napok óta hosszas tanácskozások folynak az alsóbbrendű magánvasutakról szóló törvényjavaslat tárgyában, amelyen részt vesznek az érdekelt minisztériumok kiváló szakférfiai. A szaktanácskozás elnöke Stettina József miniszteri tanácsos, míg a törvényjavaslat előadója: Halász László osztálytanácsos. A tanácskozáson a belügyminisztériumot képviseli: Némethy Károly miniszteri tanácsos és Adorján Antal osztálytanácsos, a pénzügyminisztériumot: dr. Pap Dezső miniszteri tanácsos és Ferdinandy osztálytanácsos, a földmivelésügyi minisztériumot: Rakovszky György miniszteri tanácsos, az igazságügyminisztériumot: dr. Barna Ignác kir. ítélő táblai bíró.

Gazdatisztek gyűlése. A „Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete” Deiningger Imre m. kir. udvari tanácsos elnöke alatt, a tagok élénk részvétele mellett, igazgató-választmányi ülést tartott, amelyen Jeszenszky Pál ügyvezető titkár jelentést tett az egyesület életében előfordult legújabb mozzanatokról. Bejelentette a többek között, hogy a legutóbbi időben a tagok sorába 51 új tag lépett be. Beterjesztette továbbá a pénztár állapotáról szóló jelentést, amely szerint a múlt hó végéig az egyesület bevétele kitett 20.262 koronát, a mivel szemben 18.530 korona kiadás áll, így tehát a maradvék 1732 korona. Az egyesület vagyona a múlt havi zárlat szerint 97.832 korona 49 fillér. Ezután a választmány a gazdatisztek gyermekei részére évenként 200 koronás tanulmányi ösztöndíjat a következőknek ítélte oda: Moll Károly, Tiszovszky Lajos, Szorogh Albert, Filipi Ernő főgimnáziumi tanulók, s Sztankó Zoltán selmezbányai akadémiai hallgató. Kedvezőtlen anyagi viszonyok között levő egyélti tagoknak a választmány 650 korona segélyt folyósított. Örvendetes tudomásul vette a választmány az előadónak azt a jelentését, hogy a gazdatisztek gyermekei részére létesítendő internátus céljaira újabban 2513 korona folyt be s hogy az internátus vagyona jelenleg 42.455 korona. Beható eszmecsere után elhatározta az igazgató-választmány, hogy akciózt indít abban az irányban, hogy az egyesület állasközvetítő osztályának díjtalan munkásságára a földbirtokosok figyelmét felhívja. Ezután még több folyó ügyet intézett el az igazgató-választmány.

Törvény a mezőgazdasági kamarákról. A gazdasági testületek régi óhaját képezi a mezőgazdasági érdekképviselőnek törvény útján való rendezése. E tárgyban több ízben tartottak már ankéteket s kongresszusoknak is állandó tárgyanagát képezi évek hosszú sora óta. Darányi földmivelésügyi miniszter legutóbbi törvénytervezetet dolgoztatott ki a mezőgazdasági kamarákról, a tervezet alapeleit a Pécsen megtartott VIII. országos gazdakongresszuson is megvitatták. Mint értesülünk, a mezőgazdasági kamarákról szóló törvényjavaslatot Darányi még a tél folyamán a parlament elé fogja terjeszteni.

A német birodalmi bank állása szeptember 23-án. Aktívák: Érckészlet árfolyamképes német pénzben, aranyrudakban vagy külföldi érmékben, fontját 1392 márkával számítva 876.661.000 (+ 14.705.000), birodalmi pénztárijegyek 92.337.000 (+ 401.000), más bankjegyek 28.777.000 (+ 7.951.000), váltótárca 1142.876.000 (+ 60.578.000), lombardkövetelések 76.750.000 (+ 5.600.000), értékpapírok 63.228.000 (+ 3.916.000), egyéb aktívák 103.090.000 (= 9.106.000), Passzívák: Alaptőke 180.000.000 változatlan, tartalékok 64.814.000 változatlan, bankjegyforgalom 1429.565.000 (+ 23.269.000), napról napra esedékes kötelezettségek 653.811.000 (+ 58.787.000), egyéb passzívák 55.529.000 (+ 1.989.000).

Az angol bank állása. Össztartalék 38.039.000 (= 718.000), bankjegyforgalom 28.179.000 (= 649.000), bankkészlet 38.769.000 (= 366.000), váltótárca 30.607.000 (= 184.000), magánosok követelése 45.285.000 (= 1.639.000), kincstár 9.302.000 (+ 644.000), bankjegytartalék 26.640.000 (= 705.000).

A francia bank állása. Készpénz készlet (arany) 2787.895.000 (= 3.545.000), készpénzkészlet (ezüst) 963.431.000 (= 2.882.000), váltótárca 995.591.000 (+ 52.518.000), bankjegyforgalom 4685.510.000 (= 3.791.000), magánosl. 502.873.000 (+ 46.233.000), kincstár követelése 322.680.000 (+ 26.258.000), összes előlegek 597.744.000 (+ 1.678.000), kamat és leszámítási jövedelem 10.131.000 (+ 3.570.000), a bankjegyforgalom aránya a készpénzkészlethez

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknél és székeszékélyben szenvedőknek

Igmándi

Keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kapható mindenütt kis és nagy üvegekben

A távbeszélő kiterjesztése. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter intézkedésére a posta- és távirat-igazgatóság az ipolysági távbeszélő-hálózatot az Esztergom-környéki és a belföldi távbeszélő-forgalomba bevonta.

Az osztályországi mai huzásán a következő nagyobb nyereseményeket sorsoltak ki:

20,000 koronát nyertek: 69792 73727.
 15,000 koronát nyert: 85936.
 10,000 koronát nyertek: 21931 42325.
 5000 koronát nyertek: 25496 30535 51999 56157.
 2000 koronát nyertek: 6904 7842 8234 8251 11163
 16515 17146 17261 17604 22407 26404 41437 45196
 73650 78818 82930 83720 96704 99679 98815 103479
 106611 117690 101028 121074 121114.

1000 koronát nyertek: 1229 1460 1766 1952 6233
 9762 12167 12810 13923 18080 18471 18540 24087
 24284 28315 30280 31524 34572 34142 38116 44694
 48833 49201 50851 50884 56204 56820 58900 61855
 67288 67555 71737 74777 78356 79752 81790 82550
 83704 84768 85130 85428 87225 88303 89611 90119
 90352 95393 98525 100004 102902 104004 105125 107782
 108207 109799 112155 118755 121086 123390 123392
 123617.

500 Koronát nyertek: 196 365 2977 3240 7404
 8512 93471 2675 13056 15365 15510 19071 22901 24974
 25595 25850 27380 29369 31793 31815 32113 35777
 36017 37167 37664 38661 38980 42363 43289 44084
 44863 45238 50985 51068 53758 56230 56313 56341
 56880 57577 58625 59285 63241 64953 65456 67460
 68002 68811 68932 69016 69475 71288 72545 72947
 74010 75381 76137 76872 77147 78408 85337 79316
 86043 86075 89569 89912 102037 93891 93986 94091
 94136 94292 94459 95147 95919 98925 99612 100320
 104118 104449 104619 105209 105441 105735 108067
 109585 110097 110436 11098 112245 113010 113763
 114397 115936 117050 118787.

A Száva és a Dráva szabályozása. A Horvát-Szlavonországi Gyáriparosok Szövetsége terjedelmes emlékiratot terjesztett Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter elé, melyben a Dráva és Száva folyók hajózási akadályainak elhárítását, illetve a folyók szabályozását kéri. A Dráva és Száva folyók hajózhatóvá tétele, ugyancsak a vukovársi macedzi csatorna megépítése régi óhaját képezi egy kereskedelmi, mint gazda- és iparos-köröknek, melyek idestova két évtized óta folyton szorgalmazták a mindenkori kormányoknál a folyók szabályozását, melynek geresztülvételét mindig pénzügyi okok hátráltatták. A Horvát-Szlavonországi Gyáriparosok Szövetségének memoránduma alaposan fejtegeti a kérdés megoldásának elődázhatatlan voltát. Kiváltképp nemcsak a gőzhajózási viszonyok válnak évről-évre kedvezőtlenebbekké, hanem folytonosak a panaszok amiatt is, hogy az egyes gőzhajózási társulatok — éppen a hajózás nehéz volta miatt — csak igen ritkán hajlandók a folyón rendes gőzhajózási szolgálatot végezni, olyannyira, hogy az áruforgalomban nem lehet olcsó tételket elérni, mert a berakást igen sokszor nem lehet kellő időben elvégezni. A Száva víz-állásváltozásait is lehetetlen előre kiszámítani éppen azért, mert medre nincs szabályozva, ami nemcsak a gőzhajózást és kereskedelmet károsítja, hanem romlásba dönti a szávamenti lakosságot is. Viszont a Dráván való hajózásra csak nagy gőzhajózási társulatok mernek vállalkozni, mert egyrészt a mederben fekvő akadályok úgy a járműre, mint az áru nézve állandó veszedelemet rejtenek magukban, másrészt pedig a vízállásnak előreláthatatlan körülményei folytán az áruszállítás — jöllehet a fuvardíjak nagyon magasak — csak jelentéktelen nyereséggel kecsegtet, ha már nem is szenved veszteséget a társulat. A Dráván a hajók rendszerint azonban csak 9—10 dm. mély járással huzhatnak, minek folytán a hajók hordképességét sem lehet teljes mérvben kiaknázni, ami viszont a fuvardíj emelkedését okozza. Figyelmet érdemlő a memorandum azon érvelése is, hogy a víziúti szállítás jelentékenyen olcsóbb levén a vasúti szállításhoz, a tömegáruk, gabona, liszt, fa és más egyéb csekély nyereséget forgalmazó áruk szállítása lehetetlenné válik ezen vízi utak szabályozása nélkül. A horvát gyárosok felirata ezért a kormányhoz fordul a munkálatok mielőbb való elrendeléseért és kimutatja, hogy a Száva és Dráva szabályozásának költségei miként térülnek meg a közgazdasági haszon, különösen pedig a mezőgazdasági termékek értékesítésének emelése, az ipari fejlesztés lehetővé tétele által. A horvát-szlavon gyárosok szövetségének felkérésére a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége is magáévá tette ezen előterjesztéseket s a maga részéről szintén beadványt intéz a kormányhoz.

Lengyár Porbenyikén. Az országban szövetségi alapon az első lengyár Porbenyikén most már felépült és legközelebb megkezdje üzemét. A gyár első abban a tekintetben is, hogy a földművelésügyi minisztérium tervei szerint épült s a legmodernebb felszerelése van. A gyár ezer holdon termelt kender dolgozhat fel. Ez évben kísérletül 600 holdon termelt kender és a termés fényesen bevált. A szövetségi gyár üzeme a legkedvezőbb auspiciumok között indul meg.

Új rend a postacsomagok felvétele körül. A kereskedelemügyi miniszter rendelete és az ennek alapján a budapesti kereskedelmi és iparkamara kebelében megtartott szaktanácskozmányon történt megállapodásokhoz képest a m. kir. postaigazgatóság elrendelte, hogy a székesfővárosi postahivatalok, október 1-től kezdve, tíz (10) darabot meghaladó csoportokban feladásra kerülő csomagokat csak délután fél 5 óráig vesznek fel, azontul pedig csoportos csomagokat egy-egy feladótól csak 10 darabig terjedő mennyiségben fogadnak el. A csoportos csomagfelvételnek ez a korlátozása azért vált szükségessé, mert az egész napi csoportos csomagfeladásnak közel 70%-a az esti órákra esett, a mikor is a természetszerűleg beálló munka- és anyagtorlódás nemcsak a postai alkalmazottak működését és a szolgálat pontos ellátását nehezítette meg, hanem a kereskedelmi alkalmazottaknak is sok idővesztést okozott; sőt a későn feladott csomagok nagy része az esti vonatokkal már továbbítható nem volt, s így a posta által el nem hárítható, minden irányban káros késedelmek napirenden voltak.

Nyilt-tér.

E sorában közöltékért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

Uj! Folyékony Uj!
Somatose
 a leglátványosabb étvágyjavító, idegerősítő
tápláló szer
 mindennemű gyengességi állapotokban.
 Kapható gyógyszerárakban és drogueriákban.

Kedvezmény az EGYETERTÉS előfizetőinek.

Elég az utalvány szelvényén arra hivatkozni, hogy ön az „EGYETERTÉS” előfizetője, s ez alapon megrendelheti az

„ÜSTÖKÖS”
 c. legjobb, legértelmesebb illusztrált élelajpot kedvezményes áron.

1/4 évre (okt.—decz.) 2 kor.-ért (3 E helyett.)

(Nyilvános helyiségek e kedvezményt igénybe o o o o o nem vehetik. o o o o o)

Mindenki, aki most előfizet, díjtalanul kapja meg a karácsonykor megjelenő 50 éves

Jubileumi-Albumot.

E mű legalább 100 oldal terjedelemben rendkívül érdekes tartalommal, számtalan illusztrációval minden család asztalának díszé lesz.

— Az utalvány így czimzendő: —
„ÜSTÖKÖS”, Budapest.

WIKUS TÁTRA
 NYERS EVÉSRE
 a legjobb fejcokoládé
 BUDAPEST, DEÁK FERENCZ UICZA 17.

A t. vadászközönséghez!

A belföldi töltényekről a vadászközönségben mind sürűbben felhangzó panaszok megszüntetésére czégünk a világhírtű Eley Brothers Co. Ltd. London czég által kizárólag czégünk részére készített Gloria és Selecta töltényhüvelyeket hozza forgalomba.

A Gloria-hüvely sötét biborszínű és minden fekete és füsttelen por használatára alkalmas, a Selecta sötétkék hüvely és különösen az osztrák füsttelen por használatára készült hatalmas erős gyújtással. Mindkétféle hüvely felülmulhatatlan anyagánál fogva igen sokszor újratölthető. A Gloria-hüvelyk ára 12, 16 és 20 cal.-ben 5,50 kor. 10 drb.-ként A Selecta-hüvelyk ára 12 és 100 cal.-ben 6,50 kor 100 drb.-ként — A töltényhüvelyeket és töltényeket csakis készpénzért utánvét mellett szállítjuk.

Aufrecht és Goldschmid
 fegyverosztálya
 VII. Rákóczi-ut 30 szám.

TÖZSDEK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE

Gabonátözsde.

Az októberi felmondások igaztják a tőzsdét s ennek hatásaként úgy a készpénzpiacra, mint a határidőpiacra bizonytalan hangulat uralkodik. A készpénzpiacra mérsékelt volt ma is a kínálat, de malmaink ugyancsak gyenge keresletet tanúsítottak, az irányzat a javult határidők hatása alatt csendes maradt és a forgalomba került 20.000 q. változatlan áron kelt. Rozs iránt az érdeklődés csekély, ára változatlan, zab és tengeri nem változtak. A határidőpiacra az amerikai lánghábr irányzatot jelentő táviratok hatása alatt az üzlet megnyitásokkor inkább visszaeső volt, amennyiben az októberi buza 3—4 fillérrel olcsóbb volt a tegnap esti zárlatnál, később azonban arbitrage-fedezésekre, valamint az októberi baisse-engagementeknek áprilisra való prolongációja idézett elő javulást és ennek tudható be, hogy a két terminus közti különbözet 64 fillérre csökkent. A forgalom egyebekben mérsékelt volt és csak holnap remélnek valamelyes élénkséget, mert holnap kezdődnek az októberi benyújtások, melyek rendszerint kiszorítják a gyengébb elemeket engagementjeikből, nehogy a felmondások kellemetlenségeinek tegyék ki magukat. Tengeri ma is tartott maradt. Olcsóbb Berlinre, a déli zárlat ismét lánghábr.

Eladott:
 Buza. Tiszavidéki: 900 mm. 78.5 kg. 22.0 korona, 100 mm. 78 kg. 22.90 korona, 400 mm. 78 kg. 22.85 korona, 1000 mm. 78 kg. 22.85 korona, 100 mm. 22.55 korona, felső, 190 mm. 77.5 kg. 22.90 korona, 100 mm. 77 kg. 22.60 korona, 300 mm. 77 kg. 22.75 korona, 350 mm. 77 kg. 22.65 korona, 100 mm. 76.5 kg. 22.40 korona, 100 mm. 76 kg. 22.60 korona, 100 mm. 76 kg. 22.40 korona, 500 mm. 72.5 kg. 22.70 korona, üszkös.
 Pestvidéki: 150 mm. 78 kg. 22.50 korona, 200 mm. 78 kg. 22.60 korona, 500 mm. 78 kg. 22.30 korona, 200 mm. 75.5 kg. 22.60 korona, 100 mm. 77.5 kg. 22.40 korona, 150 mm. 77.5 kg. 22.55 korona,

sárga, 100 mm. 77.5 kg. 22.45 korona, 150 mm. 77 kg. 21.50 korona, üszkös, 200 mm. 76.3 kg. 22.50 korona, sárga, 100 mm. 76.3 kg. 21.10 korona, üszkös, 500 mm. 76 kg. 22.50 korona, 100 mm. 76 kg. 22.40 korona, 100 mm. 75.5 kg. 22.20 korona.

Budai: 500 mm. 77.5 kg. 22.10 korona, kpf. Bácskai: 200 mm. 77.5 kg. 22.80 korona, 1500 mm. 77 kg. 22.80 korona, 3800 mm. 76 kg. 22.55 korona.

Fehérmegyei: 100 mm. 79 kg. 22.60 korona, sárga, 100 mm. 79 kg. 22.85 korona, 1000 mm. 78 kg. 22.60 korona, keverékes.

Felsőmagyarországi: 250 mm. 78 kg. 22.60 korona, 100 mm. 78 kg. 22.30 korona, sárga, 100 mm. 76 kg. 22.30 korona, sárga, 250 mm. 76.8 kg. 22.40 korona.

Becs-kereki: 4500 mm. 76.5 kg. 22.55 korona, 8-buza.

Rozs: 500 mm. 19 korona, kpf., par., 100 mm. 19 korona, kpf., par., 100 mm. 18.70 korona, kpf., par., 100 mm. 18.65 korona, kpf., par.

Arpa: 200 mm. 15.60 korona, kpf., par., 500 mm. 15.50 korona, kpf., par., 500 mm. 15.40 korona, kpf., par., 300 mm. 15.40 korona, kpf., par., 100 mm. 15.30 korona, kpf., par.

Tengeri: 1000 m. 13.60 korona, kpf. Zab: 150 mm. 16.20 korona, kpf., 100 mm. 160 korona, 150 mm. 15.95 korona, kpf.

Az árak 100 kilogrammonként Koronákban értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. szeptember 24-tól szeptember 25-ig.

Érkezett:	Elszállított:
Buza 28983	406
Rozs 2723	101
Arpa 5632	4861
Zab 2743	3674
Tengeri 100	353
Liszt 200	16474
Korpa 407	1898

A határidőpiacon kötetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza októberre 11.06, 11.05, 11.18, 11.15.
Buza 1908. áprilisra 11.76, 11.73, 11.81, 11.79.
Rozs októberre 9.59, 9.73.
Zab októberre 7.87, 7.93, 7.90.
Tengeri 1908. májusra 6.80, 6.82.

Déli 1 órakor zárulnak:

Buza októberre 11.12-11.13
Buza 1908. áprilisra 11.76-11.77
Rozs októberre 9.69-9.70
Zab októberre 7.90-7.91
Tengeri 1908. májusra 6.79-6.80

Délután forgalom.

Délután változatlan volt az irányzat.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

októberi buza 11.09-11.10
áprilisi buza 11.74-11.75
októberi rozs 9.63-9.64
októberi zab 7.84-7.85
májusi tengeri 6.77-6.78

Értéktőzsde.

A spekuláció ma az ultimorendezéssel foglalkozott, mely drágább tételek mellett (5³/₄-7³/₄%) simán befejeztetett. A magasabb külföldi jegyzések eleinte hatás nélkül maradtak, mert a speku-

láció tekintettel a feszült pénzügyviszonyokra, eladásokat eszközölt, miáltal nevezetesen Magyar Hitelbank és Magyar Jelzálogbank részvények szenvedtek áresést, később azonban, midőn Berlinből az ottani bank és bányaeértékek rohamos áremelkedését jelentették, nálunk is lényegesen megszilárdult az irányzat és főleg osztrák és magyar hitelrészvények jóval magasabb árfolyamon kerültek ki a forgalomból. A helyi értékek piacza azonban kedvezőtlen maradt, az árfolyamok stagnáltak.

Előtőzsde.

Az előtőzsde magasabb külföldi jegyzésekre szilárd volt.

Köttettek: Osztrák hitelrészvény 641.75-640.50, Magyar hitelbank 747.75-745.75, Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 472.-471.50, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. -.-.-.-, Osztrák-magyar államvasut 659.-658.50, Déli vasut -.-.-.-, Rimamurányi vasut 542.50-543.-, Magyar koronajáradék -.-.-.-, Közuti vasut -.-.-.-, Városi villamos vasut 275.-275.50, Orosz járadék -.-.-.-.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 641.-641.50, Magyar hitelbank 757.-757.50, Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 472.-472.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 438-438.50, Osztrák-magyar államvasut 658.-658.50, Déli vasut 155.-155.50, Rimamurányi vasut 542.-542.50, Magyar koronajáradék 92.95-93.-, Magyar aranyjáradék 110.-110.50, Közuti vasut 528.-528.50, Városi villamos vasut 275.50-276.-.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde berlini vásárlásokra szilárd maradt.

Köttettek: Osztrák hitelrészvény 641.-643.25, Magyar hitelbank 747.25-748.75, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 470.75-472.-, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. -.-.-.-, Osztrák-magyar államvasut 658.50-659.-, Déli vasut 155.-155.50, Rimamurányi vasut 543.50, 544.-, Magyar koronajáradék 93.-, Magyar aranyjáradék -.-.-.-, Közuti vasut 528.-, Városi villamos vasut 274.50-275.-.

Helyi értékekben köttetett: Magyar iparbank 367.-, Magyar kereskedelmi r. t. 594.-.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 643.25-643.50, Magyar hitelbank 748.50-749.-, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 471.50-472.-, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 432.50-433.-, Osztrák-magyar államvasut 658.50-659.-, Déli vasut 155.-156.-, Rimamurányi vasut 543.50-544.-, Magyar koronajáradék 93.93-93.05, Közuti vasut 527.50-528.-, Városi villamos vasut 274.50-275.-.

Prémium-üzlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben holnapra 4-5, nyolcz napra 8-10 K, október végére 18-20 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde csendes volt.

Köttettek: Osztrák hitelrészvény 642.-643.-, Magyar hitelbank 748.-749.-, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank -.-.-.-, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. -.-.-.-, Osztr.-m. államvasut 658.50-659.-, Déli vasut -.-.-.-, Rimamur. vasut -.-.-.-, Magy. koronajáradék -.-.-.-, Magy. aranyjár. -.-.-.-.

3 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 643.-643.50, Magyar hitelbank 748.50-

749.-, Magyar leszámitoló és pénzváltó. 471.-471.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 434.-434.50, Osztrák-magyar államvasut 658.-658.50, Déli vasut 154.-154.50, Rimamurányi vasut 543.-543.50, Magyar koronajáradék 93.-92.05, Magyar aranyjáradék 110.-110.50, Közuti vasut 527.50-528.-, Városi villamos vasut 274.50-275.-.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, szeptember 26. (Az Egyetértés távirata.) Jegyeztetett buza: régi tiszavidéki 11.85-12.40 korona, új 11.65-12.30 kor., új mosoni és győri 10.85-11.15 korona, új tótfelvidéki 10.85-11.40 kor., új déli vasuti 10.90-11.15 korona, új marchfeldi 10.90-11.20 korona.

Uj-rozs: tótfelvidéki 9.90-10.10 korona, csepeli 9.85-10.05 kor., pestmegyei 9.85-10.05 kor., különféle magyar 9.75-10.- korona, osztrák 9.65-9.95 korona.

Arpa: morvaországi 9.40-10.- kor., marchfeldi 9.-9.50 kor., bécsvidéki 8.90-9.50 kor., tótfelv. 8.15-9.90 kor., csepeli 8.40-9.65 kor., mosoni és győri 8.30-9.25 kor., közép-dunai álmások 7.75-8.50 kor., déli vasuti 8.10-9.75 kor., tiszavidéki 7.40-8.25 korona.

Magyar tengeri: 7.20-7.45 korona, cinquantin 7.80-8.15 korona.

Magyar zab: Selejtes 8.20-8.35 korona, közepes 8.30-8.55 korona, elsőrendű 8.45-8.70 korona, válogatott 8.65-8.90 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, szept. 26. A külföldi tőzsdékről érkező kedvező hírek jó hatással voltak a mai előtőzsdére, de a kedvezőbb irányzat kialakulását meggátolta a magyar pénzügyi viszonyok következtében a budapesti tőzsdén beállott rezervált hangulat. A török sorsjegyekbenjelentékenyebb áremelkedés mutatkozott és a többi értékekben is az előtőzsde végéig tartó kedvezőbb irányzat uralkodott.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 638.75, Magyar hitel. 746.-, Länderbank -.-, Államvasut 657.50-658.-, Elbavölgyi vasut -.-, Déli vasut 153.75-154.-, Alpési bányatársulat 616.-, Rimamurányi 543.-, Májusi járadék 96.40, Magyar koronajár. 92.80, Orosz érték 85.25, Török sorsjegy 184.25, Német márka 117.51.

A déli tőzsde szilárd hangulatban nyílt meg.

1 órakor jegyeztek:

Osztrák hitel 641.-, Magyar hitel 747.-, Länderbank 424.-, Unio-bank 538.50, Államvasut 658.-, Angol-bank 298.50, Bankverein 531.-, Déli vasut 153.75, Gőzhajó -.-, Alpési bányarészvény 616.50, Májusi járadék 96.40 Magyar koronajáradék 92.80, Török sorsjegy 188.75 Német márka 117.50, Elbavölgyi vasut -.-, Rimamurányi -.-, Orosz járadék 85.20, Keleti vasutak -.-, Skoda -.-, Magyar jelz. -.-, Kárpáti petroleum.

Bécs, szeptember 26. (Osztrák értékek zárata.)

4-2 százalékos papír-járadék 96.40, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.35, 1860-as sorsjegy 148.75, Osztrák hitelsorsjegy 440.-, Angol osztrák bankrészvény 298.52, Bécsi Bankverein 531.-, Osztrák-magyar bank 1793.-, Déli vasut

HETI MŰSOR.

Szeptember	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígyszínház	Király-Színház	Főváros. operai Színház (Budai Színház)	Magyar Színház	Városligeti Nyári Színház	Uránia
28 Szombat	Az egérke	Tristan es Izolda	Bunbury	János vitéz	A szevillai bor-bély	A vig özvegy	-	-
29 Vasárnap	d. u. Dolovai nábob leánya Nuszinduló	Manon	Trilby Nincs elvámolni valója?	A vig Nibelungok Gili Baba	Az új honpolgár Az inვენálék	A vig özvegy	-	A virágok városa A tenzer

10.000 koronát

annak

ki bebizonyítja, hogy a mérge-nélküli

JANOL

nem a legkitűnőbb irtószerek poloskák, sváb-bogarak rovarok, patkányok, egereknek stb. Ara 1/2 kilogr. csomagban 2.- korona. Kapható: Az összes kereskedőknél, vagy pedig a vegyészeti gyárban

Franz Scherhag, vegyésznel
Wien, XIV. Mariahilferstrasse 202. szám.
TELEFON 6421.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, szept. 26. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 293 darab sertés, 161 darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 1095 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 1484 darab sertés, 161 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 233 darab sertés, 96 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsulyban 108-108 fillér, ételsulylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig — fillér, ételsulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsulylevonással 128-140 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — korona, ételsulylevonással 131-140 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — korona, ételsulylevonással — fillérig. Belföldi süldő 96-112 korona. Horvát süldő 96-104 korona. Malacz — korona. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsulyban értendők.) A vásár irányzata közepes, az árak változatlanok.

Borjuvásár.

Budapest, szeptember 26. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 504 darab élő borjút. Az irányzat lanyha volt, s az árak azonban nem változtak. Fizettek elsőrendű élő borjuért 94-102 fillért, kivételesen 104 fillért, középminőségűért 84-92 fillért, harmadrendűért 60-80 fillért kilónként.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Szeptember 26. —

Kinevezések és áthelyezések. A földművelésügyi miniszter Rónay Jenőnek, a pancsova-kubini ámentesítő és belvízszabályozó társulatnál való miniszteri biztosi működését, az 1885. évi XXIII. törvényezik 124. §-a alapján, folyó évi augusztus 22-től számított további két év tartamára meghosszabbította. — Az igazságügyminiszter dr. Degré Lajos budapesti büntető írásbírói joggyakornokot a szepesfalvi írásbíróshoz allegyzővé nevezte ki. — Hadházy Kálmán nagyszalontai gyakorló ügyvédet a nagyváradai ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottul rendelte ki. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Ferenczi Sándor okleveles tanítót az ongai állami elemi népiskolához rendes tanítóvá nevezte ki. Zechmeister József kismartoni és Burgmann Rezső barátfalvi állami elemi iskolai tanítókat kölcsönösen áthelyezte. Szűrtő Gizella okleveles tanítónő a szigetvári állami elemi népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki. — A kassai itélőtábla elnöke Stekker Dénes ügyvédielőt, kassai lakost a kassai itélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Pályázatok. A nagyikindai állami főgimnáziumnál iskolaszolgái állásra november 1. — Az egri pénzügyigazgatóságnál pénzügyi főigazgatói állásra 14 nap alatt. — A németújvári adóhivatalnál gyakorlonki állásra 14 nap alatt. — Fogalmazói díjnoki állásra a temesvári tanácsnál október 15. — A debreceni pénzügyigazgatóságnál adóosztályi állásra 14 nap alatt. — A marosvásárhelyi állami gyermekmenhelynél másodfokos állásra október 20. — A mérésügyi írásbírósnál irnoki állásra 4 hét alatt. — A nagykarolyi pénzügyigazgatóságnál gyakorlonki állásra 2 hét alatt. — A segesvári pénzügyigazgatóságnál pénzügyi fogalmazói állásra 14 nap alatt. — Fogaraszegye törvényhatóságánál irnoki állásra október 20. — A pozsonyi pénzügyigazgatóságnál adóosztályi állásra 14 nap alatt. — A lipótvári írásbírósnál átalakító díjnoki állásra 2 hét alatt.

VIZÁLLÁS.

szeptember 26, szeptember 25, szeptember 26, szeptember 25.

Table with columns for location (e.g., Dunán, Balatonon, Tisza), date, and water level (méter). It lists various river crossings and their water levels over several days.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1907. szeptember 26-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

A maximum délkeleten fokozatosan gyengül, az alacsony nyomás pedig nyugatról tovább terjeszkedik a kontinens fölé.

Európában az idő enyhe és tulnyomóan száraz. Kevés eső Orosz- és Olaszországban fordult elő.

Prognózis a következő 24 órára:

Enyhe idő várható nyugat felől növekedő felhőzettel.

Weather forecast table with columns: Allomás, Levegő hőmérséklete, Felhőzet, Szélirány és ereje, Hőmérséklet a földfelszínen, Hőmérséklet a 10 méter magasan. Lists various cities and their weather conditions.

Felolós szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Olosóbb és jobb, mint bárhol. Legnagyobb BUTOR-aruház. budapesti

Több száz szoba dívtos asztalos- és kárpitos-bu'or, barokk, angol, szecesszio, ó-német stb, stiben, a leg- egyszerűbbtől a legfinomabbig, a legmodernebb fazonban s garnitúrák behuzása szeltem, pluss francia és angol szövetekkel, készen, raktáron kizárólag jó minőségben

A tartosságért több évi kezességet nyújtunk. Varga Mihály és Társai Magyar butoripar o o társaság o o Budapest, Kóronaherceg-u. 2. I em. (Klgyó-tér sarok) A legnagyobb butoralbumunkat több mint 500 képpel kívá- natra 60 fillér beküldése mellett bérmentve küldjük.

ATHENAEUM irod. és nyomdai r.-t. (Budapest, VII, Rákóczi-út 54. sz.) kiadásában megjelent:

A SZOCIALIZMUS Harmadik kiadás. TÖRTÉNETE ÉS TANÍTÁSAI.

ÍRTA: Dr. FARKAS-WOLFNER PÁL.

Wolfner e könyve világosan és vonzó egyszerűsége- gel megirt tájékoztató, amely végig vezet az olvasót a szocializmus legelső nyomaitól a leg- modernebb irányzatig. Ezen művet kötelességre min- den embernek elolvasnia, aki érzi, hogy tájékozatlan a szocializmus kérdésében.

ÁRA 2 FÜZVE 2 KORONA ÁRA 3 KÖTVE 3 KORONA

Megrendelhető az ATHENAEUM Irodalmi és nyomdai részv.társ.-nál és minden hazai könyvkereskedésben.

A művész fogja.

Az élet a maga lázas forgatában sokszor bámulatós és kiszámíthatatlan esélyeket produkál. Apró, teljesen lényegtelennek látszó mozzanatok, kinos és helyrehozhatatlan kellemetlenségeknek, sőt sokszor komoly bajoknak lehetnek kuforrásai. Ilyenkor csakis a véletlennek jut az a szerep, hogy a szeszélyes sors gonosz incselkedését a maga ügyes és ötletszerű sakkhuzásaival erőltentse.

Hogy ez így van, azt eklatáns módon igazolja egy felette érdekes eset, amely a Lipótváros egyik előkelő estélyén nem csekély pánikot idézett elő.

A szóban forgó estély, amelyen a Lipótváros crémje vett részt, művészi nivón álló hangversenynyel volt egybe- kötve. A háziasszony, hogy minél kedvesebb meglepetéssel szolgáljon vendé- geinek, egy itt időző hírneves külföldi zongoraművészt is megnyert az estélyen való részvételre. Már közeledett a mű- vész száma. S ekkor állt be hirtelen, vá- ratlanul a veszedelem. A vendégművészt elviselhetetlen fogfájás kezdte gyötörni. Nem törődött már igérettel, etikettel, ud- variassággal, sietve akart távozni, hogy vala- mely gyógyszerárban keressen enyhülést vagy legalább is magára maradjon irtóz- tató fájdalommal. A megrémült háziass- szony tanácstalanul állt. Nem volt a ház- nál semmiféle enyhítő szer.

S akkor, mikor a kétségbeesés és ijedelem tetőfokát érte, az egyik vendég szerényen előállt:

— Van nekem egy kitűnő szerem, amely rögtön csillapítja a fájdalmat. Min- dig magamnál hordom, mert én is sokat szenvedek fogfájásban.

A művész móhon kapott az enyhítő folyadék után. S csodák-csodája, alig 1-2 perc múlva vigan, mosolyogva ült a zongorához s a hetedik menyországba ragadta hallgatóit felséges játékaival.

Mikor befejezte a számot és mene- külni tudott az óvációk elől, sietve ke- reste fel azt az urat, aki mindig magá- nál hordja a foggcseppjeit.

— Szabad kérdezniem, miféle remek orvosság az, amit ön használ, s amely- lyel az én rettenetes fájdalomaimat oly gyorsan és gyökeresen elenyésztette?

A kérdezett úr mosolyogva felelt: — Ah, uram, az egy igen olcsó varázsszer. A neve: Diana sósborszesz. Valóban remek háziszser és ami fő, ma- gyar találmány.

SZÍNHÁZAK.

Pénteken, 1907. szeptember 27-én

Nemzeti színház

FATUM.

Dráma 3 felvonásban. Írta Zsros. Személyek

Báró Alpári Dezső Barthos Erna, a neje Szacsayné Élla, leányuk Lenkey H. Szentkeresztly V. Meszléyi Gró. Valky Sándor Gál Gró. Valky László Odri Zinneburg herceg Császár Lovag Trautmannsberg Dezső Peterdy Jenő Horváth Z. Gró. Lubinyovszky Péter Gró. Wessonyey Garamszegi Orvosnár Mihály Kovács Margit Vizvári M. Gordanovics Póthos

M. Kir. Operaház

Zárva

Vígshízház

Nincs elvámolni valója?

Bohózat három felvonásban. Írták Váber Pierre és Henneguin Maurice. Fordította Göth Sándor.

De Trivelin Róbert Góth Dupont Tihanyi Frougnac Szerényi Cozzan Hegedűs Kisaranyórem Sarkadi Zsó Zsó Kornai B. Paulotte Komlóssy I. Dapontné Kiss I.

Király színház

Gőre Gábor Budapestön.

Látványos fővárosi életkép, énekkel és táncszímmel, 9 képben. Írta Váro György.

Gőre Gábor Németh Lepényi László Fodák S. Tsch Árpád Szirmai Bilyók Elvira Tárnoki L. Stanczi Harmath L. Franczi Szegeledi E. Kálsó cigány Csizsér A szantórium igazgatója Papp Saroglyás Vágó Rudi Rákai 1. Hanzseregyerős Rémond A szízes bohóc Z. Molnár A cillindres bohóc Tárnai

Uránia színház

A tenger.

Kezdeté fél 8 órákor

Magyar színház

A vig özvegy.

Operetta 3 felvonásban. Írták Leon és Stein, Zenéjét szerzette Lehár Ferencz.

Zéta Valéncienne Danilovics gróf Glavari Hanna Rosillon Camil Bogdanovics Sviatane Praskovia Kromow Olga a felesége Raul de St Brioché Bazaréj

Főv. nyári színház

A tizenhétévesek.

Színml 4 felvonásban, Kezdeté fél 8 órákor

Városi Igéti Nyári Színház

Az anyós.

Kezdeté fél 8 órákor

„APOLLO”-SZÍNHÁZ

Telefon 88-89.

A bécsi himlőjárvány hatása Budapestén.

(Az Apollo-Színház felvétele.)

A furlangos öszeres.

Kacagató életkép a Telekj-térről (Az Apollo-Színház felvétele.)

A rabló menyasszonya. A kis géza. Az új fűszeres tanoncz. A vig bohócok

Rafeles a műkedvelő betörő

Szenzációs angol bűnügyi történet

Kezdeté fél 6 órákor.

CHICAGO

a főváros legtekintélyesebb mozgófényképszínháza

VII. ker. István-ut 39. sz. Murányi-ut és Aréna-ut között)

Villanyos megállóhely.

600 személyre berendezve.

Fenntartott helyek.

Házi zenekar. Buffet.

Fiókszínházunk: Üllői-ut 12. (adások kezdete 5 órákor)

FOLIES CAPRICE.

REYAY-UTCZA 18. Igazgatók: LEITNER és KELETI. Rendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/9 órákor.

Ujdonság. Ma és mindennap 9 1/4 órákor. Ujdonság.

Biztos diagnózis

bohózat írta: Cagliostro. Végül 11 órákor

Die lästige Witwe.

Bohózat írta: Satyr.

Továbbá: Trebitsch Sándor, és Baura Emil urak új számokkal.

Nappali pénztár 9-11 g és délután 3-6 óráig.

Az I-ső emeleti Casinó de Paris megnyitott. Kezdeté fél 12 órákor, többek közt a 7 híros Postillonok valamint spanyol és francia különlegességek fellépte.

Erdélyi minta-vendéglő

Dalszínház-utca 8. szám. (Az Opera mellett)

Égész éjjel nyitva! - Minden időben friss meleg ételek.

- Női kiszolgálás! - Kellemes szeparék! - Az éjjeli világ találkozó helye!

TÁTRA MULATÓ.

Igazgatóság: GRÜNER JAQUES.

VII. Király-utca 77. szám.

A főváros legjobb családi variétéje.

A megnyitó műsor

rendkívül sikere

A kis Güntler Dani.

Ezenkívül a 20 elsőrendű spezialistából és a remek bohózat-társulat.

Varieté-Színház

ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám.

Naponta fényes új műsor:

Les Meteor's Sizers Deuhams

plastikusmesterművek bemutatása. Átvaltozó táncosnők.

Lilly Medias Jakob Dagg

nemz. ének és táncosnő. az 5 kutyáival.

- Az előadás kezdete este 8 órákor. -

A téliertben éjjeli 12 órától reggeli 8 óráig

Nagy Ball Mabilie

Atélikortben reggeli 5 óráig HEGEDUS GYULA elsőrendű cigány zenekara hangversenyez.

XIV. ÉVFOLYAM TELEFON 63-45.

BEIRÁSOK

naponta 9-7-ig a

SOMOGYI MÓR tanár

ZONGORAMŰVÉSZ

államilag képesített okleveles zene tanár igazgatósága alatt álló zene-

CONSERVÁTORIUMBAN

VII., ERZSÉBET-KÖRUT 44. SZ.

ZONGORA, ÉNEK HEGEDÜ,

és az összes tanszakokra az ország legkiválóbb művészel és pedagógusai oktatása mellett.

Prospektussal kívánatra készséggel szolgál az Igazgatóság.

Szép mell

nyerhető két hónap alatt a Pílales orientales

(keleti píla) használatára. Ezek a kelet feljlesztik, szilárdítják, újról helyreállítják, a női mellnek szép teltséget kölcsönöznek, az egészség minden ártana nélkül. Arzenmentoségeről szavatolunk. Orvosi tekintélyek és orvosok. Diszkrét szállítás. Egy doboz használati utasítással. Kor. 6.45 Utánvétnél kor. 6.75.

J. RAPTE gyógyszerész PÁRIS. Budapest: Török I. gyógyszertára Király-utca 12.

Nászajándékok

jubiläumra dísz tárgyak, evő-eszközök, mülpári c zikkok

részletfizetésre is kaphatók jutányos áron

POLGÁR KÁLMÁN

művészi ékszerterelepén

Budapest, Erzsébet-körut 29. l. em.

Arjegyék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve. Iavításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítva.

Vitarisus Béla

A viláz legjobb sérvkötőt, haskötőt, mülábat stb. készíti a külföldi első specialistáknál tanulmányozott orvosi műköszerekb.

Budapest, Rákóczi-ut 86. szám.

Nem üzlet. Bent az udvarban földsz. 5.

PADLÓ-BEERESZTÉST

lakás- és ablak-tisztítást elvállal

LÉVAL E., Lipót-körut 25/e.

Sz. 38. 907.

Tölgyfaeladási hirdetmény.

Háromszék vármegyében fekvő Oltszem község volt urbéres közbirtokossága közhírre teszi, hogy a nagymélt. m. kir. földmiv. miniszter urnak 1907. évi 37148-1/A.-2. sz. rendeletével engedélyezett rendkívüli tölgyfahasználat, mely a 6. sz. osztag 42-2 kat. hold területén szétszórtan álló 1584 drb tölgyfából áll s mely a hivatalos becslés szerint 766 drb 26-30 cm. vastag = 211 m³, 672 drb 32-40 cm. vastag = 371 m³ és 146 drb 42-80 cm. vastag = 129 m³, vagyis összesen 711 m³ kéregnélküli becsült müfát és 679 m³ tűzfát ad

1907. évi november hó 20-án, délelőtt 9 órákor Oltszem község házánál

zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen el fog adatni.

Kiküáltási ár 18233 korona 50 fillér.

Kihasználási határidő kettő év.

Utóajánlatok el nem fogadotnak.

Bánatpénz 10%, vagyis 1838 korona 35 fillér.

Szabályszerűen kiállított írásbeli zárt ajánlatok, a szóbeli árverés megkezdése előtt, az árverező bizottság elnökénél nyujtandók be. Az írásbeli zárt ajánlatok csak akkor vétetnek figyelembe, ha szabályszerűen vannak kiállítva.

A részletes fabeclés, árverési és szerződési feltételek Oltszem község házánál és a m. kir. járási erdőgondnok-ság irodájában Sepsiszentgyörgyön, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az erdő a községtől 6.5. Málnásfürdő vasuti állomás-tól 4.0 kilométernyire van. A kihozatal kényelmes.

Oltszemen, 1907. évi szeptember hó 25-én.

Czinkos István Mihály Ferencz

birtokossági elnök. b. jegyző.

FOVAROSI ORFEUM

WALDMANN UTRC igazgató VI. Naevmező-n. 17

Ma és minden este

SIGNORINA LISZT

olasz énekművésznő.

SKLADANOVSKY

haditengerészeti játéka.

SEVERUS SCHAEFER

HANS HAUSER

és 16 attrakció.

A télikortben reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK cigányzene-karr hangversenyez.

BUDAPESTI Cabaret

Teréz-körut 28. Telefon 52-88.

(BONBONIERE)

Minden este 9 órákor.

Három új bohózat. - Husz új Cabaret-nóta. - László Rozsi, Nagy Endre, Ferenczy Károly, Mahr Nándor és az egész művészi személyzet fellépte.

Jegytársak: Bárd Kossuth Lajos u. 4., Zipes és Közig Andrásy-ut 4. és a Cabaret pénztára.

Egyenruhák

és egyenruházati cikkek.

Polgári ruhák

elegáns és jutányos kivitelben

BLUM SÁNDOR

perzsa császári, szerb királyi és orosz császári nagy hercegi udvari szállítónál, Budapest, IV. Váci-utca 15. szám.

Ez idén rendkívül nagy választék

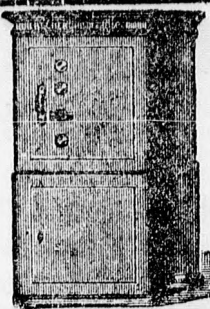
valódi
perzsa szőnyegekben

minden létező fajta és minőségben

Agobián és Adorján

IV., Váci-utca 36. (Klotild-palota).

*Eredeti Indiai, Perzsa, és Török
hímzések.*

Pénzszekrények

egy darabból álló könnyűlegelönyösebben beszereshetők.

BECHER ÉS HILDESHEIM

az ország pénzszekrénygyártóinak és trezoréptőlmeztelnek magyarországi vezérképviseleténél

NEY és EPSTEIN cégél, BUDAPEST, VI. Podmaniczky u. 4.

Képviselek minden városban keresztetnek.

ARJEGYZÉK ÉS TERVEK DÍJMENTESEN.

Régl szerkesztőket csereképen átvesszünk.

Fogkefék rendkívül jó minőségűek nagy és olcsó választék.

MÖLLER J. L.-féle

Szalicil-szájviz és fogpor

Használata eltávolít minden fogfájdalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását a kellemetlen szájbűzt. — Egy üveg szájvíz ára 40 krajczár, 60 krajczár, nagyobb üveg 1 forint 60 krajczár és 2 forint

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpor

szaliczil vízzel használva nemcsak hófehérre teszi a fogakat, hanem a már létező fogbetegségek tovább terjedését is meggátolja. Doboza 60 krajczár és 1 forint 20 krajczár.

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpép

darabja 30 krajczár. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor. Minden főt elsorolt készítmények orvosi utasítás után készülnek.

MÜLLER J. L.

sz. és kir. udvari illatszerész és pápér-szappan gyárosnál.

Budapest, IV., Koronaheczeg-u. 2. Az országban mindenütt kapható.

ESENDES OTTHONOK.

— REGÉNY. —

Írta: K. LARSEN,

38

Antónia egész biztosan tudta, hogy a nők mind, mialatt ott ültek és hallgatták a lelkész szavát, most nem arra gondoltak, hogy szép ruhájukat, ékszerüket bámulják és bámultassák, hanem mind egyformán, meghatottan csodálatos lágyan az ifjú leánnyal érezték.

A lelkész első szónoka volt a városnak, gömbölyűen, megszakítás nélkül beszélt. A fiatal pár szeméi elé gyönyörű képet idézett az isteni és egymás iránt való szeretetről.

Kiindulva a szeretett otthonból, ők maguk is a hit, remény és szeretet hármasságában éljenek, de az apostol szavai szerint, — a szeretet legyen a leghatalmasabb közöttük.

Ezt a lelkészt nagyon is jól ismerte Antónia! Ő maga is meglehetősen házsártos asszonnyal volt megesküdve, a gyermekei nagy gondot okoztak neki és mint özvegy keresztül ment megpróbáltatásokon, küzdelemeken. Családjának legnagyobb megbotránkozására egy fiatal hölgyet akart elvenni feleségül.

Az ilyen érett férfi, aki állítólag tehetséges, nagy tudású is volt, nem tudott ezen fiatal párnak olyan valamit mondani, amit saját tapasztalatából merített és ami ezen ifjú lényeknek megpróbáltatások idején segítségükre lenne, a sors fordulatok és esélyek alkalmával a hibásat elkerülné és minden esetre egy kevés csalódástól és fájdalomtól megkímélné őket?

Vagy egész egyszerűen nem is volt olyan nagy tudású férfi?

Vagy valójában azon emberekhez tartozott, akikről hemzseg az élet, akik nem értik sem a saját, sem a mások életének igazságát?

Csak megvolt benne az a tehetség, hogy egynéhány tanult fogalommal zsonglőrösködjék. Vagy talán éppen ezért volt okos ember?

Talán éppenséggel tudta, — mint ahogy An-

tónia a leányával szemben keservesen tapasztalta — hogy senki nem szerezhet tapasztalatokat más ember számára?

És végül szélszerűbbnek, jobbnak találta, ha némileg csalódásban hagyja hivat, mint hogy semmi illúzióval ne bírjanak!

A beszéd sokáig tartott és annyiszor ismétlődött ugyanaz, hogy Antóniát egy játékra emlékeztette, ahol a köveket újból mindig más alakokra lehet átrakni és összeállítani.

Egészen feladta, hogy a lelkész beszédét és annak értelmét kövesse, az egyforma hangsúly pedig szintén hozzájárult, hogy a gondolatait eloszlassa és szórakoztassa.

Néha-néha felvillant benne egy gondolatközösség, mely azonban ettől, ami jelenleg körülvette, nevetségesen távol állt és különben is teljesen közömbös volt.

A beszéd a bibliából vett idézetek egész rákétyszerű halmazával végződött.

A rituálét olvasták fel.

Mindig ezt a két karcsú hátat látta Antónia maga előtt, a fekete, nyulánk a völegényé, a csillogó fehér, a menyasszonyé.

Végül megfordult a fiatal pár és karöltve végighaladt a lépcsőkön. A völegény arcán ott honolt az ostobán komoly kifejezés, mely tulajdonképpen kedves, szeretetreméltó akart lenni. A menyasszony álmódzó, mélyen meghatott, várakozásteljes boldog...

HATODIK FEJEZET.

Antónia nem is tudta elképzelni, hogy ő lenne ugyanaz, aki Bettyvel együtt ott volt és most, szinte sodortatva a tömeg által, kijött a templomból. Hiszen ember lett belőle, aki mintegy egy helyben ült és saját magát nézhetette, de szünet nélküli izgalomban, nem úgy mint Henrik, ha mosolygó érdeklődéssel néha otthon elmerült a gondolataiba.

Az embertömegben, mely a templom előtt hullámzott, Antónia a lányára bukkant, ki egész váratlanul egy jegyet kapott az esküvőhöz és végignézte a szertartást, hogy lássa a vele egy idős, ismerős menyasszonyt.

Antónia végtelen boldog volt a találkozás által, nemcsak azért, mert önkéntelenül is nagy örömet érzett, ha Annát csak megpillantotta, de főként azért, mert gondolataiból fölzavartatott és aztán alkalmat nyílt Bettytől megszabadulni.

— Jó napot kedves leánykám! Antónia azonban közel volt a siráshoz. A meghatottság, melyet a templomban érzett, még benne volt.

A három hölgy egy ideig még elsevegett az esküvő és a menyasszony fölött, azután Betty elbucszott tőlük, Antónia pedig karonkapta a leányát.

Elszábitotta Annát egy rendes sétára, ám-bár a fiatal asszony remegett, hogy idejében otthon legyen s a leány is az ebéd után nézzen; mert nagyon szerette ám a jó konyhát vő uram; Anna pedig állandóan hallatlanul szerelmes volt — Antónia észrevette a hatáson, melyet az esküvő Annára gyakorolt.

Igazán gyerekes anyám, de én úgy sirtam odabenn. Természetes, mert sokkal fogékonyabb is vagyok minden iránt. Néha pedig olyan különös félelem vesz erőt rajtam, hogy meg kell majd halnom.

Antónia a fejével bólintott. Ő ismerte ezt a érzés könyeit hullatta, Antónia azonban keserű

Még jobban magához szoritotta a leánya karját, azonban elhallgatta előtte, hogy ő is közel volt a siráshoz. Mert Anna a boldog együtt-ézés könnyeit hullatta, Antónia azonban keserű egyedülvalóságában saját anyját siratta.

És mialatt szótlánul haladtak egymás mellett, anya és leánya, Antónia úgy érezte, mintha alamizsnát kapna valakitől, futó, barátságos pillantást egy dusgazdagtól.

Antónia nem tudta megállani, hogy leányát hazáig ne kísérelje, ott a küszöbön aztán eltűnni látta, be a férfihez, aki kizárólag kezében tartja a leánya boldogságát, annyira kizárólag, hogy Antónia még csak egy szemecskét sem tehet hozzá és soha, de még csak egy grammnyit sem sem vehet el esetleges fájdalomából.

(Polyt. köv.)

PONTOS ÉS LEGJOBB ÓRÁK

5 ÉVI JÓTÁLLÁS
5 MELLETT

RÉSZLET FIZETÉSRE IS

KÜLÖNLEGESSÉG
ALKALMI AJÁNDÉKOKNAK
VALÓ ÉNSZEREKBE,
CHINA-EZÜST DISZTÁRGYAKBAN,
ÉVŐESZKRÖZÖKBEN
és EGYNÁZI SZENT ÉDÉNYEK
DÚS VÁLASZTÉKBA.

JAVÍTÁSOKRA és VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.
POLGÁR KÁLMÁN ékszerész és műfőrá
Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.

Dr. FÜREDI
v. kórházi főorvos, katonai, megyei és ker. pénztári
főorvos, a medjídle-rend lovagja stb.

Titkos betegségek

minden neme, impotentia, nemi és női bajok, leg-
képzettebb specialista, rendel: 9-től 4-ig és este
7-től 8-ig.

BUDAPEST, Kerepesi-ut 60. sz.
Vegyi és górcsói vizsgálat mellett, levél után is biz-
tos gyógyszer. Mérsékelt díj.

Titkos betegségek
biztos és lelkiismeretes meggyógyításra ériát tapasztalata
solyán legjobban ajánljuk

Dr. CZINCZÁR
egyetemi orvosudor speozialistát.

Igen rövid idő alatt teljes sikerrel gyógyítja a nemi szervek,
bonyolult vagy idült természetű, vizelési nehézségeket, hólyag-
bajok, fekélyeket, syphilis, ideg- és hájgerincbajok és bármily
női betegségeket.

Budapest, IV., Karoly-körút 10. I. emele.
Rendel. d. e. 10-4 és este 6-8 óráig.
Vidéktelek levél útján is biztos eredménnyel gyógykorol-
és gyógyszerrel is gondoskodik. — Nőknek külön váróterem,
külön kijáratt.

Aseptol

A száj és fogak ápolására né-
külözhetetlen szerek Dr. DEMBITZ
Aseptol
szájvizpasztillák.

Aseptol fogpor .: Aseptol fogkefe.
Orvosi vélemények gyűjteménye
minden dobozban mellékelve. **Aseptol száj-
vizpasztillák** 1 doboz 2 kor. 1 zsebtubus
50 fill. **Aseptol fogpor** 1 doboz 80 fill.
Aseptol fogkefe férfi K. 1.50, női K.
1.30, gyermek K. 1.— Kapható minden
gyógyszertárban, drogériában és illat-
szertárban. Készíti a központi főraktár
**Dr. Dembitz fog- és szája-
poló szerek laboratóriuma**
Budapest, Rákóczi-ut 10.

MiATL

BIZTOS
gyógyulást keresőknek
kik bármily

nemi betegségben szenvednek

mint hűgyes és hólyagbajok, hűgyes-
székülfülek, vizelet zav-
rok, éjjeli magömlések, szék és bujakoros bántalmak (syphi-
lis), az üntertérés utóbalajként fellépő idegbajok, korai férfi-
erő elgyengülés, bármily békülfülek stb. nőknél fehérfolyás,
meh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyításra szigo-
ruan tudományos és lelkiismeretes gyógyszerészek által
fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. cs. és kir. császály főorvos országos hírv és a legérgebb 82
éve fennálló rendel. intézetét

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.
Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült hűgyes és hó-
lyag bajok vizsgálata villamos hűgyesülfülvizsgálattal.
Vidéktelek levelekre kimeri ó választ és szakszerű tanácsot nyer-
nek, gyógyszerrel gondoskodik. Titoktartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tengeren.

Viharverte madár vagyok
Gubbasztok egy bárka szélén,
Alattam a tenger tükre
Háborgó, sötét kék szín.

Távol egy ragyogó szirten
Világító torony fénylik.
Tűzetszóró hosszú sávban
Reám veti sárga fényt...

... Megborzadok... Ha most a víz
Hideg kebelére zárna:
Ki borulna koporsómra
Könyes szemmel — öreg bárka?

Kiss Ferencz.

(Kincsek a tenger fenekén.) Kétszáz esztendő-
vel ezelőtt, a spanyol örökösödési háború kitérésé-
kor, Amerikából több spanyol hajó indult hazafelé,
az amerikai gyarmatok rendes évi adójával meg-
rakodva. Milliárdok értékű arany- és ezüstkincs volt a
hajók rakományára. Az angolok és a hollandusok ne-
szét vették valahogy a kincses hajók közelédtének,
a melyeknek parancsnoka valószínűleg sejtelen-
mel sem bírt a fenyegető veszélyről. A spanyolok
néhány francia hajó oltalma alatt végre el-
érték a vígói öblöt, ahol útközetre került a dolog
az angolokkal és hollandokkal. Midőn a hajó parancs-
noka látta, hogy a tulnyomó ellenséggel szemben nem
bírná magát tartani, kiuratta mind a tizenkét hajót,
melyek a rajtuk levő emberekkel együtt a tengerbe
süllyedtek. Azóta többféle kísérlet történt, hogy a
kincseket napfényre hozzák, de eredménytelenül.
1825-ben egy „Enterprise” nevű angol bárka egy álló
esztendeig dolgozott buvárhárang segítségével a vi-

gói öbölben, találtak is ágyukat, lövegeket és vas-
láncokat, de a rejtett kincs csak nem akart elő-
kerülni. Találtak azonban kívül egy ezüst laposkát,
melyre a spanyol czimer és az 1691. év volt bevésve.
A későbbi kísérletek is csak negatív eredményre ve-
zettek. Mult év tavaszán Pino olasz mérnök próbál-
kozott meg a rengeteg kincs felkutatásával, amit az
általa feltalált készülék segítségével gondolt elér-
hetőnek. A „San Clemente”-gőzzel a vígói öbölbe
érkezett s készülékével csakhamar négy hajónak a
fekvését sikerült megtalálnia, amelyek közül kettő
még teljesen rongálatlan állapotban volt. A szeren-
csés mérnök azt hitte, hogy a kincsek kiemelése
többé semmi nehézséggel nem járhat s boldo-
gan ajánlotta föl azoknak husz százalékát a spanyol
kormánynak. A tervbe vett kiemelési munkálatok
elő mindenki a legnagyobb kíváncsisággal nézett,
az angol lapok tudósítokat küldtek Vigóba és a ge-
mai kereskedelmi kamara és a vicenzai városi
tanács már előre is szerencsekívánatokat mensesz-
tettek a lovaghoz. Ugy látszik azonban, hogy maga
Pino sem igen bizott vállalatának sikerében, mert
a munka abba maradt, és az amerikai kincsek a
maj napig is háborítatlanul hevernek a tenger fe-
nekén.

(Uralkodók vadászata.) A legtöbb európai ur-
alkodó szereti a vadászatot. Ferencz József, Vilmos
császár, Edvárd király, a portugál király, a dán ur-
alkodó, Viktor Emánuel nagy szenvedélyvel hódolnak
a vadászszeszvendélynek. Edvárd király trónörökös
korában is híres vadász volt. Indiában, melyet a va-
dászok paradicsomának lehetne nevezni, tigrisvadá-
szatra is volt alkalma és ebben a tekintetben rekor-
dot is ért el. Nepálban ugyanis egyetlen napon hat
tigrist eített el. Ma is az okoz legnagyobb örömet
az angol királynak, ha kezében puskával bolyong-
hat a Sandringham melletti molleroni erdőben. Né-
hány héttel ezelőtt, hogy király lett, Chatsworthban
hajóvadászaton vett részt. Bár a nagy hó akadály-
lyul szolgált a vadászatnak, a király de Grey lorddal
és többi vadásztársával együtt naponként átlag ezer
vadat lőtt. A portugál király puskával és revolver-
rel oly ügyesen bánt, hogy joggal nevezhetnék őt
újkorai Tell Vilmosnak. Ferencz József király is még
mindig buzgó vadász. A tiroli hegyek között tartott

zergé vadászatokon kíséretének fiatal tagjai gyakran
csak nagy nehezen, erejük minden megfeszítésével
tudták megmaradni a hetvennégy éves uralkodó nyom-
mában. Az olasz király kitünő lövész, nemkülönb
felesége is, aki gyakran legyőzte férjét azokban a
revolver versenylovásokban, a miket a capo di monte
villa kertjében rendeztek. Amikor Olaszországba
jött, férje neki ajándékozta Monte-Cristo szigetét és
ezen a vidéken, mely a vadászatra nagyon alkalmas,
a királyné gyakran bolyong egyszerű vadászruhá-
ban. Alfonz spanyol király is szenvedélyes vadász.
Segovi közelében a minap husz szarvast ejtett el.

(A legnagyobb platina darab.) A platina, ez az
aranynál is drágább fém, rendszerint csak apróbb da-
rabokban szokott előfordulni s ezért keltett nagy fel-
tűnést annak a híre, hogy az Ural-hegységben gróf
Suvalow platinabányáiban nem rég két óriási platina-
darabra bukkantak. Az egyik darab 10 font, a másik
26 font nehéz. Ez a husz fontos darab ez idő szerint
a világ legnagyobb platina-lelete.

(A zene és az állatok.) A mindennapi tapasztalat
azt bizonyítja, hogy a ló barátja, a kutya pedig ellen-
sége a zenének. Hogy milyen foku ezeknek az álla-
toknak a zene iránti érzékenysége, azt nem tudjuk,
de azt már megjegyezték, hogy a ló különösen a
trombitaszóért lelkesül, a kutya pedig a vonós hang-
szereket és a kintornát gyűlöli. A macskáról sokan
azt hiszik, hogy nincsen zenei érzéke, pedig nagyon
jó zenei hallása van. Londonban és Párisban rend-
szeres kísérleteket tettek állatokkal. A macska a hang-
szereket elől félénken visszavonul, míg a szelidebb
hangokat szemmelátható örömmel fogadja. Ha mal-
mognak hegedűn vagy fuvolán eljátszanak egy vig-
nótát, akkor albahagyják futkosásukat vagy ugrálá-
saikat és figyelnek a zenére. Az elefánt és az orr-
szarvu teljesen érzéketlen a zenével szemben, a víziló
ellenben a zeneszóra kissé megmozdul, hogy csak-
hamar ismét visszavonuljon a vízbe. A medve a fu-
vola vagy a klarinét hangjára ide-oda fordul, meg-
szagolja a földet, aztán a zene felé siet.

Eddig az őszi szél füttyült

most már neki füttyülnek, mert nincs az a hölgy, aki ne tudná, hogy az őszi szél okozta szeplők rögtön eltűnnek, ha lefekvés előtt bemossa arcát az

Alföldi sósborszeszszel.

- Ha szeplős az arcza
- Ha kiütéses az arcza
- Ha pörsenéses az arcza
- Ha mitesseres az arcza
- Ha foltos az arcza
- Ha eccemás az arcza
- Ha hámlós az arcza
- Ha likacsos az arcza
- Ha durva az arcza
- Ha sebes az arcza
- Ha varas az arcza
- Ha májfoltos az arcza
- Ha zsiros az arcza
- Ha izzadt az arcza

ugy használja este reggel az

alföldi sósborszeszt

s nincs az a csodakréme, melyet felül ne mulna.

Ne sajnáljon **20 krajczárt egy óriási próba üvegért**, melyet azonnal küld a főraktár:

Lederer „Magyar Király gyógyszerár”

Budapesten, V., Marokkói-utca 2.

Az Alföldi fehér keresztés sósborszesz egyedüli gyártója az

Első Alföldi Cognacgyár részvénytársaság

Kecskeméten.

Ő cs. és kir. ténsege József főherceg kamarai szállítója.

 Kapható mindenütt.

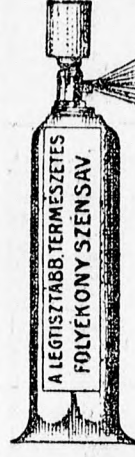
Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után:

ARAK:

Óriási próbaltüveg csak **40** fillér.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kartelen kívüli szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony SZÉNSAVAT

Buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek

1/1 és 1/2 literes üvegekben. Sziv-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás. Elsőrendű asztali víz!

Felvilágosítással készségesen szolgál Muschong-buziásfürdői szénsavmüvek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sűr. gőnyezim: Muschong, Buziásfürdő. Interurban telefon 18. sz.

Midennemű férfi és női nemi betegségek

ugysintén vér-, bőr-, idegbajok, bujakor (Syphillis és férfigyengeség impotentia) alapos gyógyítására legjobban ajánljuk

DR. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi orvos rendelő-intézetét Budapest, VI., Andrassy-ut 13. sz.

Rendel 9 órától 4-ig és este 7-8-ig. — Levélre válaszol, CTÓGYESZEROKRÓL gondoskodik. Levél útján is biztos elker.

Megjelent. Megjelent.

NÉPTANÍTÓK ZSEBNAPTÁRA

Az 1907/8. iskolai esztendőre. XIV. ÉVFOLYAM. Tanítók és tanítónők számára.

SZERKESZTETTE: **EMBER JÁNOS.**

Tartalmazza az új tanítói és fizetésrendezési nyugdíjtörvényt is. 1 kor. 20 fill.

Megrendelhető a kiadó ATHENAEUM tródmalmi és nyomdai részvénytársulat könyvkiadóhivatalában, Budapest, VII., Rákóczi-út 54. szám, valamint minden hazai könyvkereskedésben.

Az ATHENAEUM r.-társ. könyvkiadóhivatalában: (Budapest, VII., Rákóczi-út 54. szám) megjelent:

HELYESÍRÁSI SZÓTÁR.

Bevezetéssel a hivatalos iskolai helyesírás újításai. Összeállította SIMONYI ZSIGMOND. (Ára 20 fillér.)

HELYESÍRÁSI SZÓTÁR.

Összeállította SIMONYI ZSIGMOND. (Egy lapon, falitábla alakjában.) (Ára 12 fill.)

Kapható a kiadóhivatalban, valamint minden hazai könyvkereskedésben.

„King” vadászöltöny K 32

„Burberry”

világhírű angol vízmentes, könnyű és porzus szövetből készült

Burberry vadászöltöny „King” minden színben K 48.—

Burberry vadász-köppeny K 50.—

Burberry Hubertus vadász-sportkabát K 48.—

Loden vadászöltönyök nagy választékban K 32.— től felfelé csakis

KOCH TESTVÉREK

legnagyobb férfi-, flu- és gyermekruha-áruháza Károly-körút **26.**

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges petít beiktatásból 4 fillérrel, kompakt beiktatásból 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges petít beiktatásból 4 fillérrel, kompakt beiktatásból 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 236

Belle Hongroise.
Kedden 12-kor fedett sétáuton. Esetleg új levelet kérek.

Szöke amazon 25.
Kívánt helyen levele van.

Gallérok, kézelők
legszebben tisztítottak Haltenberger Béla gőzmossógárában Kassa. 1.

Magyar és német
gyorsírásban, gépirásban teljesen jártas kisasszony azonnali belépésre állást keres kereskedelmi vállalatnál vagy pénzügyintézetnél. Ajánlatok Munka szeretőjéig állatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Parkettagyár
Gyöngyösön ajánlja gyártmányait.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egy-egy tárgyból is) Kolozsvárra; Budapestre ugyszintén államszámvevőtanai államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium; Budapest, VI. Róza-utca 44. III; 8

Szepességi csemegék
BARTA-féle varesáfonya befőttel, málna-, szamóca-, csipkebogyóval, gomba- és huskonzerveket, nástétomokat ajánl a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmegye. Kerjen árjegyzéket.

Próbakísaszonynak
ajánkozik ügyes szabónő jó termettel. Szíves ajánlatokat „Ügyes” jellegre e lap kiadóhivatalába kér.

Csemegeszőlő
muskotály és passzintú fajok postakosarankint 2.80 kor., téli szőlő 25 kg. 12 kor. 100 kg. 40 kor. Szegü-körte, csemegelma postakosarankint 2.40 kor. Zöld nagypaprika, paradicsom 1.60 kor. Vasnti rendelést csakis előleg beküldésével szállít Szabo XII. Csóngrádrol.

Birsalmát
nagy nemes fajokat postakosarankint 2.40 kor., 25 kg 8 kor. Papirhéjú idei nagy diók 5 kilós zsákban 3.50 kor. Házilag főzött baracklekvárnak kilója 2 kor. kitűnő szilva ekvarnak 1.20 kor. szállít Szabo XII. Csóngrádrol.

Gyógyfürdők
Pozsony vidéken eladó egy régi, jónévi fűrdő vizgyógyintézet, 50 berendezett szobával, étterem, kávéház, 15 hold park és szántó, alkalmas sanatóriumnak 55.000 frt, 15.000 frttal átvehető. Felső Magyarországon 30 berendezett szobaétterem és kávéházzal régi vasfürdő és nagy gőzfürdő 50.000 frt. Ugyanott gyógyfürdők 15.000 frttól 150.000 frtig eladók. Bővebbet Ujváry Aladár fűrdő és ingatlan iróházába II. Kapás-utca 12.

Hölgyek figyelmébe!
3 évi jótállással mindenki szerezz meg magának a cs. és kir. szab. Viktória önműködő kézi himzőgépet. Ára 8 korona. Pénzt előre beküldőknek egy csinos minta lesz mellé csomagolva. Leírásokat és utasításokat mindeuknek díjmentesen küld a Viktória himzőgép-gyár, Budapest, VII., Columbus-utca 23.14 emelet. 2662

Nagy könyvszekrény
duson antikstílusban faragott diófa, olcsón eladó. IX. Bokréta-utca 8.

Hónapos
szoba, különbejárata, villamvilágítás, lift használat, a nyugati pályaudvar közelében V. Korál-utca 10. IV. emelet 38 azonnal kiadó.

Önök övni kell a feleségét!
Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a több gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hálaíratok ezrei igazolják, díszkártyán küldöm 90 fillér magyar levélbélyegért. Fran Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr. 50.

Fehérvarrást,
hímzést és keletgye elkészítését jutányosan elvállal. Szív-utca 50. sz. tizlet.

Hajfestő-fésű
egyzerű fésűvel állal fest ősz vagy vörös hajjal valódi szőke, barnára, vagy fekete! Teljesen ártalmatlan! Evekig használható! Ezrek használata. Egy darab ára 5 korona. Szétküldés SCHÜLLER J. Altal. Dees, II. Kurzbauergerasse 41E.

Polgári, gimnáziumi,
kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegét kérek. 25465

Magánkutató iroda
Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kosa-Magyar Géza. Telefon 67-47, 26703

Czimirást
lakásomon való elvégzésre jutányosan elfogadok. nyár-utca 36. III. 17.

Az ATHENAEUM r.-t. kiadásában megjelent:
A MAGYAR HELYESÍRÁS KIS SZÓTÁRA
A „Jó Magyar” szerzőjétől igen ügyesen szerkesztett könyvecske, mely helyesírásunk minden létezős esetében biztos és gyors tájékoztatót nyújt. Ahol szükséges, ott magyarázatot is ad, s amit különösen kiemelhetünk, figyelemmel van a szavak ragozott alakjaira is. — Ára bekötve 1 korona.
Megrendelhető minden könyvkereskedésben, valamint az ATHENAEUM részvénytársulat kiadóhivatalában, Budapest, VII., Rákóczi-ut 54. szám.

A Falkogen
tüdőbajti gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VIII. Rákóczi-tér 2. sz. 25828

Butorvevőknek
megtekintésre ajánlja du-san felszerelt asztalos és kárpitos aru raktárát, melyet kizárólag szigorúan szolid minőségben és jutányos árak mellett árusít. Sárkány I. butoriparos, Budapest, VII. Erzsébet-körút 26. Zionpalota, raktár és műhely. 26937

Intelligens
izr. okl. tanítónőt keresek 3 leányom mellé, kettőt a III. polgári, egyet a III. elemi oktatására. Zongora v. cimbalom megkívántatik. Havi javadalom 60 korona és teljes ellátás. Czim: Schlesinger Ignác, Törmas u. p. Bakóca (Baranya m.

Csemegeszőlő.
Leghíresebbnek elismert visonta-hegyaljai kiváló izletes chasselas, 5 kilós postakosarankint 3 korona. Megrendelhető Rusnyák Antal telepétől, Gyöngyös 5743.

Vigyázzon,
ha meghült és vásároljon valódi Réthy-féle csukorkát 60 fillérért. 721p

BUTOR
részletfűzetese vagy meghatározott tére-szóló árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Félvilágosítással szolgál.
Liszt István
Bpest, IV. Koronaherceg-u. 2 (Kigyó-tó sarkán)
Luterraktárában. Több mint 600 képpel ellátott aranyképek bárkinck 60 fillér ellen franko elküldjük

Építkezéseket!
Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes telkeket förtészésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építési iroda Bpest, Rákóczi-ut 71. 782

Csemegeszőlőt
legnemesebb fajokban, zamatos finom körtét, változatos legszebb almát 5 kilós postakosarankint 3 koronáért szállít Rottmann és Keller szőlőtelepe és kertészete Kiskunhalason.

RI a YES-OUI-SI
ezt a lapot megrendell, jétezz minden megrendelésed mellé és önállóan is

angol és francia
nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetés ár negyedévenként minden kiadásra 9 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványzókat küld a kiadóhivatal. Budapest, Andrassy-ut 62. szám.

Régi BUTOR-SZALON
Budapest, Ferenciek-tere 3. telemelet. Vétel és eladás polgári, urasági, berendezések, keleti szőnyegek, csillárok, tükrök és régiségek. 30% megtakarítás. Telefon 82-13. 26926

Polgári iskolai
reáliskola, gimnáziumi, kereskedelmi, egyéves önkéntességre képesítő vizsgákra, valamint mindenféle javító és pótló vizsgákra legelővidebb idő alatt a legjobb sikerrel előkészít „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. em. 3. ajtó. 26814

Zálogcédulákat,
briliántokat aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb áron vászszek. Brillantokért többlet fizetnek, mint utolján kerültek. SINGER JAKAB ékszerkereskedő, Budapest, Király-utca 91. Izabella-u. sarkán.

Alkalmi vétel.
Butorok, visszamaradt szőnyegek, kényesített körülmények miatt eladók: mahagóni hálószoza 180 frt, íróasztal könyvszekrény, nyelv, olajfestmények 2 frt, nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 áru villany 14 frt. Árverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utca sarokplaccza. 26616

BUTOR
árverésről, finom és egy szerző butor, hálószozák és garson szobák Szalon bőrfotellek, gyönyörű tükrök, diván, borszék, íróasztal, porzsaszőnyeg és egyes darabok; Földes B., VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Vadászfegyver
2 csövű, hibátlan, Lankaster 15 frt., finom Hammerles és finom Drilling áron alul. Ugyszintén fényképező gépek és látzerészeti cikkek, valamint rajzeszközök, szemüvegek olcsó áron Radónál, Egyetem-tér 5. Kívánatra visszaadom a pénzt.

Valódi Magyar Szakácskönyv,
Irta Zilahy Ágnes. Ötödik teljesen átdolgozott, a házi csukrással és befőttök készítéséről szóló részszel bővült kiadás. Ára szép bekötésben 3.60 kor. A bevezető, Gyöngyös, főzelék és saláta épen való eltarítása. A legújabb tapasztalatok után Irta Zilahy Ágnes. Ára kötve 1.20 kor.

Modern Konyha Irta Kovacs Mátvás, 484 finom, különleges étel receptjét tartalmazza, melyet a szokásos szakácskönyvekben hiába keresnénk. Ára finom vászonkötésben 5 korona.

Singer és Wolfner
kiadása
Budapesten, VI., Andrassy-ut 10. Kapható minden könyvkereskedésben is!

BUTOROK
háló-, ebédli-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök ráolál angol börgarnitúrát eladása és vétel.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265
Kazinczy-utca sarok. 26597

Veresáfonyabefőt
BARTA-féle, 5 kilós postakosárúveg 6.—ko rona FELKA, KONZERVGYÁR Felka. Szepesmegye. 86972

Stenográfia
Budapest legnagyobb és legkedveltebb gyorsíróiskolája a „Stenográfia” országos Gabelsberger magyar, német gyorsíró és gépiróiskola. — Kereskedelmi szakintárgyak. — VII., Kazinczy-utca 8. I. em. 30. (Össze nem tévesztendő a Kazinczy-utca 3-as szám alatti Stolce-féle iskolával).

Fenyőborovicska
(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter k 7.50, 4 liter k 9.— bórmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmegye. 26973

Modern urasági butorok
alkalmi vétel és eladása háló-, ebédli-, szalon-, uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, teríték, csillárok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezeltől Gyár-utca. Telefon 14-09.

3 szó . . .
Egyenruha
Tiller
Budapest.

Urasági butorokat, szőnyeget, osillárokat
és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és más szöveket is) vesznek és eladók Nagy Zsigmond

VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett). Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stíuszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy másfajta háló, ebédli, uriszoba és szalonbutorokban. Rézhálószozák, börgarnitúrák és kárpitosfélekben Perza, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokból, villamos stb.-hez. 26597

Polgári drakl
Pontos kiszolgálás!
Kitűnő szabás!
Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.
Zeliszka János
angol úri szabóterem
BUDAPEST,
Andrassy-ut 58. I. em.
Állandó választék a legdivatosabb angol és holló földi szövegekből.

Börszékiaipar
bőrsajtolás és bőrfaragás.

KENDI ANTAL
Budapest, IV., Károly-utca 2.
az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszékék és karosszékében, jóval olcsóbb áron, mint eddig.

Használt szöveket átalakításra bőrszékékre olcsó árakban. Legelővidebb börtutórok és állványok.

Urasági butor
Eladók és vesznek; mahagóni hálószozák, ebédli-, szalonok, rézbutorokat, zongorákat, perzsaszőnyeget, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petróleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia
Állandó nagy lakberendezési kiállítás!
IV., Sommelweiss-(Ujvilág-) utca 21., kapubejáratt. Az egész házban. Telefon 17-77.
Fióküzlet nincsen. 26618

Most jelent meg a valódi
Szegedi Szakácskönyv
ezernél több ételkészítési utasítással.
Irta: RÉZI NÉNI
Kilenczoldos javított és a legújabb ételreceptekkel bővített kiadás. Ára bekötve 5 kor.
Kapható a kiadó ATHENAEUM irodalmi és nyomdai részvénytársulatnál, Budapest, VII., Rákóczi-ut 54. valamint minden hazai könyvkereskedésben.